

Vol. I
No. 5

21st March, 1978
(Tuesday)
30 Phalgun, 1899 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT CONTENTS

	PAGES
Business of the House.	.. 219
Privilege Motion :	
re Statement made to the Press by the Minister for Revenue when the House is in Session	.. 222
Motion on Address to the Governor	.. 227
Business ..	.. 235
1978-79 (Vote on Account)	.. 255
Announcement :	
re : Joining of some of the M.L.As. in Congress (I)	.. 288

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fifth day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

Andhra Pradesh Legislative Assembly.

Tuesday, the 21st March, 1978.

The House met at Half-Past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

BUSINESS OF THE HOUSE.

Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvatipuram):— Before the business of the day is taken up, I want to make a reference. I think already 2 or 3 days have gone without the usual list of questions. We have tabled a number of questions and short notice questions. Why should the business of the House go without question hour? How has it happened? It should not happen. The question hour cannot be skipped over. I would like to know why the Hon'ble Chair has thought it fit ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— కొత్తగా ఎసంబ్లీ సమావేశాలు ప్రారంభమైన తరువాత ఇప్పటివరకే ప్రశ్నలు వస్తున్నాయి. వాటిని స్క్రూటిని చేస్తున్నారు. చేసిన స్వల్పవ్యవధి ప్రశ్నలకు 8 రోజులతోపు సమాధానాలు పంపాని రూల్స్ లో ఎడ్మిట్ వుంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి (నక్రకల్):— రూల్ 239 క్రింద ఇచ్చినవి కూడా రావడం లేదు.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalwakurti):— There is slight misunderstanding of the rule position. I am referring to Rule 329. It does not deal with either questions or short notice questions. Earlier we were raising matters during the Zero hour. Since it is difficult for the Ministers to answer, this particular rule has been inserted.

According to this rule any notice has to be given at least half an hour before the sitting for the day. In fact, many notices under Rule 329 have been tabled two or three days back. They could have

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

been answered the very next day. Therefore, those matters that are covered under Rule 329 can be included in the agenda. Secondly in regard to short notice questions, while the time allotted is 8 days, the Speaker can direct that the duration can be shortened. In view of the fact that there was not agenda on questions in the House and it is not impossible for the Government to obtain answers for some Short-notice Questions.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి (పరవాడ):—పార్ట్ నోటీస్ క్వశ్చన్స్ కాసున్నాయి. కాలెక్షన్స్ కానివ్వండి ఎన్నో మోషన్స్ మేము ఇవ్వడం జరిగింది. ఒక్కటి కూడా రాదు. అవి ఎప్పుడు రావాలో, ఎప్పుడు రాకూడదో మీరు అలోచించవచ్చు. మీకు వచ్చిన తరువాత ఇక్కడి మాకు తెలువకుండా మీ గదిలో కూర్చుని సీక్రెట్ రూల్ వేయడం జాగుంబుండా అనేది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. ఇంకా మేము పునరాలోచన చేసి మేము యిచ్చిన వాటి అన్నింటికీ మాకు అవకాశం ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathipuram) :—Even according to the rules, 8 days' notice is not imperative. Now, under the extraordinary situation which we have after the election, we have given notices there is discretionary power to the Speaker. It is not to be exercised arbitrarily in favour of the treasury benches, public interest also has to be served. So some questions can be easily answered- I think Chief Minister would agree with us, that public interest is paramount and not the convenience of the Ministers alone.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (కర్నూలు):—మేము పార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్స్ ఇచ్చినా, కాలెక్షన్స్ ఇచ్చినా సభ్యులకు తెలియపరిచే అలవాటు ఇదివరలో వుండేది. అట్టి అలవాడి, లేనిది మాకు చెప్పడంలో తప్పు లేదు కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎల్లండి మండి వస్తున్నాయి. 1972 లో మొదటి సమావేశం జరిగినప్పుడు కూడా మొదటి వామలో ప్రశ్నలు రాలేదు. ఫస్ట్ మీటింగులో ఫస్ట్ టేబుల్ క్వశ్చన్స్ గావు. ఫస్ట్ టేబుల్ మైము తిసుకుంటుంది. రెండవ తర్వాత అవకాశం వుంటుంది.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—కాల్ ఎత్తెన్ ఏమి అయిపోయింది? పార్ట్ నోటీస్ క్వశ్చన్స్ ఏమి అయిపోయింది? శ్రీనివాసులు రెడ్డిగారు యిచ్చింది అడ్మిట్ చేశారు, మేము రూలు 74 క్రింద యిచ్చాము. 829 క్రింద అడ్మిట్ చేశారు, 74 క్రింద యిచ్చింది ఏమైంది చెప్పలేదు.

Sri S. Jaipal Reddy :—I have also given notice under Rule 329.

మిస్టరు స్పీకరు :—అవి అన్ని చూస్తాము ఒకటి రెండు రోజులు ఆగండి. అన్ని వస్తాయి.

శ్రీ భాట్లం శ్రీరామమూర్తి :—829 క్రింద ఎలా చేశారు. 74 క్రింద అదే సబ్జెక్టు గురించి యిచ్చాము. అది ఏమి చేశారు? మేము ఏమి మాట్లాడడానికి లేకుండా పోతున్నది కాంగ్రెస్ బెంగెల్ వారు 829 క్రింద యిస్తే తీసుకున్నారు అపోజిషనువారు 74 క్రింద యిస్తే మూలనడి పోయింది అపోజిషను ఎందుకు

వచ్చినట్లు? మా హక్కులు కాపాడాలి. షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్సు కూడ రాకపోతే
It is a continuation of emergency అనే భావముతో వెళ్ళవలసి వస్తుంది.

మిస్టరు స్పీకరు :— మీరు పొరపాటు పడుతున్నారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, జీరో అవరు బదులు యిది వచ్చింది. దానిలో సరైన సమాధానం రాదని 329 వచ్చింది దాని వుద్దేశం క్లెయిండ్ తెలుసు. పబ్లిక్ యింపార్టర్స్. అరగంట ముందు యివ్వాలి. దానికి జవాబు రావాలి. రోజులు పట్టినా దాదాపు వారం అయినప్పటికీ రాకపోతే ఎట్లా? దానిని 74 క్లియర్ స్వర్ట్ చేసినప్పుడు సభ్యుడికి నోటీసు రావాలి వచ్చిన తరువాత దాని ఉచితముచెకాలు సభ్యుడు తమరికి చెప్పుకుంటాడు. ఆ తరువాత 329 క్లియర్ వస్తుందా, 74 క్లియర్ వస్తుందా 51 క్లియర్ వస్తుందా అనేది తెలుస్తుంది. అది జరుగుతుంది గాబట్టి యిది వచ్చింది తప్పనిసరిగా మా హక్కులు కాపాడాలి.

మిస్టరు స్పీకరు :—అడ్మిటు చేసిన క్వశ్చన్సు వస్తాయి. షార్టు నోటీసు క్వశ్చన్సు అడ్మిటు కానివి యిన్ ఫార్మ్ చేస్తాము.

శ్రీ సి.పావ్. రాజేశ్వరరావు (రిసిల్ల) :—అధ్యక్షా, తమరు మొదటి విషయం మైకల ఏర్పాటు గురించి రూలింగు యివ్వండి. గౌరవ సభ్యుల దృష్టిలో షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్సు, 329 వుద్దేశము ఏమంటే సమయం లేనందు మేరకే పబ్లిక్ యింపార్టర్స్ తమ దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు సమయం కాగములో వుండి గాబట్టి చూడాలని. వాటిని క్లెయిర్ చేయవచ్చు యిల్లు, ప్రకారము వారం పది రోజులు పట్టవచ్చు. సభ్యుల ఆదుర్దాను దృష్టిలోకి తీసుకొని 329 క్లియర్ అంటే రెండు మోషన్సు తీసుకోవానికి ఆవకాశముంది. ఆ విధంగా నిర్ణయం చేస్తే సభ్యుల ఆదుర్దాను కొంత తొలగించవచ్చు.

మిస్టరు స్పీకరు :—నూత్ర సేషన్సు గాబట్టి కొద్దిగా ఆలస్యం అవుతున్నది. తరువాత అన్ని వస్తాయి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—వారం పది రోజులు అయినా ఆ చించకపోతే ఎట్లా?

మిస్టరు స్పీకరు :—రేపటినుండి షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్సు వస్తాయి. ఎల్లండి నుండి క్వశ్చన్సు వస్తాయి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—సమస్య తీవ్రత అయిపోయిన తరువాత కొంత మంది చచ్చిపోయినతరువాత ఆలోచన చేస్తాం, 20 రోజుల తర్వాత ఆలోచన చేస్తామంటే ఎట్లా?

Mr. Speaker :—I will look into it.

Sri Ch. Parasuramanaidu :—I want to raise another aspect also as a matter of consideration by you and the House. I just bring to your kind notice that questions are being disallowed merely without assigning any reasons.

మిస్టరు స్పీకరు :—మీకు యికమీదట కావలసి వస్తే consent యివ్వడానికి వీలులేని కారణాలను చెప్పి పంపిస్తాము.

Privilege Motion.

re : Statement made to the Press by the Minister for Revenue when the House is in session—(Dis-allowed)

శ్రీ యం వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి):—అధ్యక్షా, మన కాసన సభ ఉభయ షత్రు సమావేశం అవుతున్న సందర్భంగా ఆదివారం 19 వ తేదీనాడు (19-3-78) మన గౌరవనీయ రెవిన్యూ మంత్రిగారు హడావిడిగా పత్రికా సమావేశము ఏర్పాటుచేసి దానిలో ప్రభుత్వం తీసుకొన్నటువంటి కొన్ని ముఖ్య విధానాలకు సంబంధించి పత్రికా ప్రకటన చేసి బయట ప్రజాసీకానికి తెలియ జేశారు కాసనసభ జరుగుతున్నప్పుడు ఆ విధంగా చేయడం సభా సాంప్రదాయాన్ని ధిక్కరించినట్లు అవుతుంది. శాశ్వత కలిగిన కాసనసభలు యిక్కడవున్నప్పుడు మొదట యిక్కడ ప్రకటనచేసి తరువాత బయట చెబితే బాగుంటుంది. మొదట పత్రికా ప్రకటన చేయడం సభా హక్కులకు భంగకరంగా వుంది. కాసనసభ్యుల గౌరవానికి భంగకరంగా వుంది. అందుకని యీ విషయాన్ని ప్రెవిలెంట్ కమిటీకి పంపించి దాని ద్వారా మంత్రిగారి యొక్క ప్రకటనపై చర్చించి తగు చర్యలు తీసుకొని భవిష్యత్తులో యిలాంటివి జరగకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను. 19 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్, యిండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ అన్ని పత్రికలలో వారి ప్రకటన వచ్చింది. ముఖ్యంగా యికమీదట గ్రామాధికారుల ఏర్పాటు పెడ్యూల్ కులాల పెడ్యూల్ తెగల వెనుకబడినవర్గాల వారినుండి జరుగుతుందని, వారిని నియమించాలని నిర్ణయం తీసుకోబడిందని మంత్రిగారు చెబుతూ దానిని ఖచ్చితంగా ఆమలు జరపడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందని చెప్పారు. ఆ విధానం గురించి అభిప్రాయభేదం లేదు. పోతే The Government have decided to set up a land Development Council అని రెండవ ప్రకటన వుంది. ఈ విధమైనటువంటి ప్రకటనలు పత్రికలకు ముందుగా తెలియజేయకుండా కాసనసభ సమావేశాలు జరిగేప్పుడు కాసనసభ్యులకు ముందుగా తెలియజేయాలని మంత్రిగారికి ఆదేశాలు యివ్వాలి. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు డిల్లీనుండి వచ్చినతరువాత అనేక మాతన ప్రకటనలు చేశారు. దానిని ప్రెవిలెంట్ కమిటీకి పంపించాలని దాని మీద చర్చ చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—అధ్యక్షా, దానిమీద ప్రెవిలెంట్ మోషను నేను కూడ యిచ్చాను. రెవిన్యూ మంత్రిగారు చేసిన ప్రకటనలోని విషయానికి సంబంధించి నా వైపునుండి అతంగీకారం ఏమీలేదు. చాలా పుష్కాహంతో మంచి స్టేట్ మెంటు యిచ్చారనే అభిప్రాయం కలిగింది. వారిని అభినందిస్తున్నాను. కాని ఆ చేయవలసిన చిన్న సేటుమెంటు అసెంబ్లీలో చేయకుండా బయటచేయటం అసెంబ్లీకి డిస్ రెస్పెక్ట్ చేసినట్లువుతుంది. ఇది మంచిదిగాదు, సరైనది కాదు, సాంప్రదాయం అయినది కాదు, అంతకంటే ఎక్కువ చెప్పను. వారు ఉత్సాహముతో చేసిన స్టేటుమెంటుగా మాత్రం తీసుకుంటాను. కాబట్టి మున్నందు రిపేటు కాకుండా చూస్తే సరిపోతుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. కాసనసభ జరుగుతున్న కాలములో వారి పుష్కాహాన్ని కాసనసభకు పరిమితంచేస్తే బాగుంటుందని మూచిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—మాట్లాడడానికి లేచి నిలబడిరి)

శ్రీ పి. నుబ్బయ్య :— అధ్యక్షా: —ప్రిసిడెంటు అలాగను ఒకనారి ప్రివిలేజు మోషను గచ్చినదనవాలి it is a subject matter seized by the House కాబట్టి ఆ విషయాన్ని గురించి అందరు అభిప్రాయం వ్యక్తం చేయగలరు తరువాత తమరు రూలింగు యివ్వవచ్చు హౌస్ లో ప్రెసిడెంటు వుండి కాదంటే ఎటూ?

(శ్రీ) సి పాచ్ పరిశురామనాయుడు :- ధ్యక్షా, ఇది బ్రిచ్ ఆఫ్ ట్రై లెజి
అవునా కాదా అనేది పరిశురామము అయినప్పటికీ బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రొవైడెన్స్, బ్రిచ్ ఆఫ్ రెస్పెక్టు ఫర్ ది హోను అనేవి భాయం మినిస్టర్స్ బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రొవైడెన్స్ కాని బ్రిచ్ ఆఫ్ రెస్పెక్టు ఫర్ ది హోను కాని ఇరువదానికీ అర్హులు కారు, ఇరువకూడదు ఇది పాలసీ స్టేటుమెంటు కావునా అనే విషయం ఒకటి ఉంది గ్రామ రెవెన్యూ కార్యాలయాలు ఏర్పాటు చేస్తాము, అందులో ఒక్కొక్క దానిలో గుమాస్తాలను నియమిస్తాము, రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టరును అక్కడికి పంపుతాము అనేది కూడా ఉంది. తూర్పు గోదావరి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో ఇంతవరకు కౌలుకు ఇస్తున్న సుమారు 2 1/2 లక్షల ఎకరాల భూమిని భూములు లేని పేదవారికి పంపిణీ చేస్తాము అన్నారు ఇది ఒక పాలసీ స్టేట్ మెంటు. ఇంత వరకు 2 లక్షల ఎకరాలు కౌలుదారుకు ఉండేవి ఇది తీసుకొని పంపిణీ చేస్తాము అన్నారు. గ్రామ ఉద్యోగులను ఎక్కువగా సేద్యార్థి తరగతులవారు. వేముల వడివ తరగతులనుంచి నియమిస్తామని పాలసీ స్టేటుమెంటు చేశారు ఇది ఎంతవరకు తిగిల్లి, తెక్సికల్లి, కాన్స్టిట్యూట్వనల్లి కరెక్టు అనేది వేరే విషయం. అది ఇప్పుడు చెప్పవలసిన పని లేదు. ఇది తప్పకుండా పాలసీ స్టేట్ మెంటు పాలసీ స్టేట్ మెంటు చేపెప్పుడు హోను వెదుమలో ఉండగా బాధ్యతాయుత మైనమినిస్టర్ బాధంతాయుతంగా హోనుతో చెప్పాలి. I request you to direct him not to repeat this type of conduct.

శ్రీ వి. మల్లయ్య :—అదృష్టా శాసన పత్ర సమావేశం ఆవుతున్న సందర్భంలో ఏ మంత్రి అయినా పాల్గొని స్టేట్స్ మెంట్స్ శాసనసభకు తెలియజేయకుండా జరిగి పోయినట్లు బేయకూడదు గతంలో దీనిపైనే స్పీకరు కూలింగు ఇచ్చి ఉన్నాడు. తొలిసారి పాల్గొని స్టేట్ మెంట్స్ చేసేప్పుడు మాత్రమే ముఖ్యమంత్రిగా శాసన నియమాలైన శాసనసభ్యులకు, శాసనసభకు తెలియజేయాలి. శాసనసభకు తెలియజేయక పోయినట్లు బయట చెప్పాలి. అలాగే చేయకుండా జరిగింది - పాల్గొని స్టేట్ మెంట్స్ చేస్తే అది థిచ్ ఆఫ్ వివిజేషన్ అవుతుంది.

శ్రీ వి. జనార్దనరెడ్డి (కమలాపూర్) పరిశ్రమ, మహారాష్ట్ర, పేను
 కువర్నరుగారి క్రమంగంపై న జక ప్లంట్లకు ఒక అర్జీ పోడినది. వారి
 స్రవంగాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు చూచియున్నాఁడు. ప్రజల జీవితమునకు అపాయము
 అలాగ ముఖ్యమంత్రి అభివాద్యులు జయభోయియింది. మేము పోషకులు, పూను

తెలియకుండా బయట తెలియడం సమంజసం కాదు. అది ఇవ్వడై నా మార్పు కుంటే బాగుంటుందని మీరు మందలించాలని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి :—అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నేను పత్రికా ముఖంగా చెప్పిన కొన్ని మాటలను సభా హక్కులకు భంగం కలిగిస్తుందనే విధంగా తెలిపినందుకు బాధగా ఉంది అయినా ఈ సభను కించపరచాలని కాని సభ్యులను అగౌరవపరచాలని కాని నేను చెప్పిన మాటలు కాదు. ఇందులో పాలసీ ఏదైనా ఇన్ వాల్వ్ అయిందా? శ్రీ వెంకయ్యనాయుడుగారు చెప్పారు పెద్దూర్లు కలాలు వారిని, పెద్దూర్లు జాతుల వారిని గ్రామాధికారులు నిర్ణయించడంలో కట్టుదిట్టంగా వ్యవహరించవలసిందని కలెక్టర్లకు ఆ దేశాన్ని ఇవ్వడం పాలసీ మాటరా? ఏనాడో ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని కట్టుదిట్టంగా చేయని చెప్పడం జరిగింది. ఉభయ గోదావరి జిల్లాలలో ఉన్న లక్షల ఎకరాల్లో భూమి లీజు పేర అక్రమం జరుగుతున్నదని ఆ నైపుమంచి వచ్చినటువంటి కాపస సభ్యులు వాకు నివేదిస్తే.

Sri S. Jaipal Reddy :—He is going into the merits of the Question. He has referred to the representation made by the Opposition. He should not go into the merits of the question.

శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి :—గౌరవ సభ్యుల గౌరవాన్ని సూచిస్తూ వాద చెప్పిన దానిని వెంటనే పరిశీలన చేస్తాము. దానిని గురించి యోచన చేస్తాము అని చెప్పాను కాని సభలో ఉన్న సభ్యులను అగౌరవ పరిచే విధంగా ప్రవర్తించలేదని చెప్పేదానికి ఇవన్నీ చెబుతున్నాను. మెరిట్సు గురించి చెప్పడం లేదు. మేము బయటకు వెళ్ళినప్పుడు లేక అఫీసులో ఉన్నప్పుడు గౌరవ సభ్యులు కాని ప్రజల్ని కాని ఏమైనా నివేదించినప్పుడు మేము దీనిని గురించి యోచన చేస్తాము, దానిని గురించి చూస్తాము అని చెప్పడం అసమర్థమైపోయింది కాదు. ఇది పాలసీ మాటయ్యింది దీనిపై చేసామని ఇందులో ఏమీ చెప్పడం లేదు. ఇది గమనించండి. యోచన చేస్తున్నాము. వ్యాయం చేశారుస్తాము అని చెప్పడం జరిగింది. ఇది పాలసీ మాటలు కాదేమో. ఈ సభను కించపరచాలని కాని, సభ్యులను కించపరచాలని కాని చెప్పినది కాదు. శ్రీ భాట్ల శ్రీరామమూర్తిగారు చెప్పినట్లు మేము ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయాన్ని కట్టుదిట్టంగా అమలు చేయాలని ఆదేశించాలని కలెక్టర్లకు ఉచ్చిష్ట అధికారి గురించి నేను చెప్పడం జరిగింది. ఇది పాలసీ మాటలు కావు. మిమ్మల్ని అగౌరవపరచాలని కాదని మనవి చేస్తున్నాము. అసెంబ్లీ ఉన్నప్పుడు భూమి విభూతైక్యం జరుగుతున్నప్పుడు ఏమైనా రిప్రజెంటేషను ఉన్న దానిని గురించి యోచన చేస్తామని చెప్పినప్పుడు అలా వ్యవహరించేటూ నెలపు తీసుకొంటున్నాము.

re: Statement made to the Press by the Minister
for Revenue when the House is in Session

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—చేసారు.

మిస్టర్ స్పీకరు :—పరశురామనాయుడు గారు, ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు, వెంకయ్యనాయుడుగారు ఇచ్చినటువంటి ప్రివిలేజీ మోషన్‌తో బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ లేదని అభిప్రాయ పడుతున్నాను. ఎందుకంటే ఇదివరకు సంప్రదాయాలు ఉన్నాయి. మన లోకసభ స్పీకరు గారు ఇచ్చినటువంటి రూలింగ్స్ కూడా ఉన్నాయి. హాసు సెషనులో ఉన్నప్పుడు బయట పాలిస్టేట్ మెంటు చేసినప్పటికీ అది బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ కాదు. కాని ఇది బ్రిచ్ ఆఫ్ కర్టసీ -ని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అందువల్ల ఇందులో బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ లేదు. ఒకప్పుడు మన హాసులో హోం మినిస్టరుగారి మీ బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ తీసుకుని వస్తే ఇది బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ కాదని చెప్పాడు. పాలిస్టేట్ మెంటు అన్నప్పుడు కూడా బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ కాదని చెప్పారు. సభాసంప్రదాయాలు కొంత మర్యాదగా ఉంటుందని, సభకు కూడా గౌరవించినవారు అవుతారనే ఉద్దేశంతో ముత్రివగ్యులకు సేను నువవిచేసి ఏమంటే ఇమిడిట సెషన్స్ ఉన్నప్పుడు ఈ పాలిస్టేట్ మెంటు అన్న సెషన్స్ చేతనే బాగుంటుంది ఆరకంగా సభయ్యే. గౌరవాన్ని కాపాడడానికే ఉద్దేశంతో ఈ మర్యాదని కాపాడమని చెబుతున్నాను ఈ విషయంలో బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ ఏమీ లేదు. సభకు ఇంతటితో ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు, 9.00 a.m.
ప్రివిలేజీ మోషన్ వచ్చినప్పుడు బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ సంబంధించి ప్రయిమూ ఫెసీ కేసు ఉందా లేదా అనే విషయంలో స్పీకరుగారు రూలింగు ఇచ్చారు. బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ ఉందా లేదా అని తీర్పు ఇచ్చే సందర్భం కాదు, సమయం కాదు. దానికి వేరే ఒకటి ఉంది. ఏయేసీ తమరు ఆలోచించి దానిపైన తీర్పు ఇచ్చేప్పుడే, ప్రయిమూఫెసీ కేసు వచ్చినప్పుడే బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ, బ్రిచ్ ఆఫ్ కర్టసీ ఈ రెండూ లేకుండానే మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని సభ్యులు ఒత్తిడి చేయకుండా దానిని సమర్థించడం అనేది సామ్యంగా ఉండదు, దానిని సక్రిమమంగా పరిష్కారం చేయడం న్యాయంగా ఉంటుంది. కాని బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రివిలేజీ లేదని చెప్పి తీర్పు ఇవ్వడం, ఏమీ సమంధానే ఒక నిర్ణయానికి రావడం రూల్స్ కు వ్యతిరేకంగా ఉంటుంది.

Mr. Speaker :—There is no breach of privilege. the matter is closed.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :—రూల్స్ ప్రకారం మీరు దానిని ప్రయిమూఫెసీ ఎగ్జామినేషన్ చేయకుండా జడ్జి మెంటు ఇవ్వడమయింది. ప్రివిలేజీ మోషన్ ను అనుమతించే ప్రొసీజరుకు సంబంధించిన వివరణలను మరచివేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I gave my ruling, when I gave my ruling you should not question it అది బాగాలేదు. అది మంచి వ్యవహారం కాదు.

re: Statement made to the Press by the Minister for Revenue when the House is in Session.

(శ్రీ సిపాచ్ రాజేశ్వరరావు :—రూలింగుపైన మా అభిప్రాయం మనవిచేసుకోవడానికీ కూడా సమయం అవకాశం ఇవ్వకపోతే ఎలా I can register my objection to the ruling.

Mr. Speaker:—The very fact that you are registering your protest against the ruling is a matter of contempt of the House. స్పీకరు, ఒక రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత దానినిబదలబ్బిస్తున్న చేసుకుంటూ పోతే ఎలా?

(శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు:—తమరు స్పీకరుగా ఏ మోతాదులో ఏ స్థాయిలో మస్యను పరిష్కారం చేయాలో, చేయకుండా జడ్జిమెంటు ఇవ్వడంపై నా అభిప్రాయం మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Speaker:—I gave ample scope for the Opposition Members to speak on the matter and then I gave my ruling. After giving my ruling, if you speak like this, it is no good. As a matter of fact, this matter was discussed in my Chambers and it was explained that there is no breach of privilege.

(శ్రీ భాట్ల శ్రీరామమూర్తి:—ఇందులో ఉన్న అంశం ఏమంటే పాలసీ స్టేటుమెంటు ఉన్నట్లుగానే అది బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రీవిలేజ్ కాదు అన్నమాట కూడా మీరు add చేశారు. చుంట్రిగారు చెప్పిన దానిలో పాలసీ ఏమీ లేదన్నాను.

You have added a new dimension. Even if a policy matter is involved, the Minister is competent to make a statement and he need not make a statement before the House. It comes to that. ఇత ముఖ్యమైన విషయాన్ని గృహిలో పెట్టుకొని మీ రూలింగు, ఆ ప్రెసిడెంటు కిగిసి మాకు ఇన్నే మేము కూడా చదువుకోడానికి, మేము అర్థము చేసుకోడానికి వీలుంటుంది. అంతాక మీరు ఇచ్చిన జడ్జిమెంటులో పాలసీ స్టేటుమెంటు ఇచ్చినా ఇవ్వవచ్చు అసంఖ్య జరుగుతుండగా అయినప్పటికీ ఇది బ్రిచ్ ఆఫ్ ప్రీవిలేజ్ కాదన్నాను. ఇది తమరు చెప్పిన మాట. I entirely agree with the position taken by the Hon'ble Minister for Revenue. ఇది పాలసీ స్టేటుమెంటు కాదని చెప్పినారు ఆయన. సరే అది పాలసీ స్టేటుమెంటు కాదు కాబట్టి అందులో అంశం ఏమీ లేదు. కానీ తమరు ఇంకో మాట కూడా చెప్పారు. పాలసీ స్టేటుమెంటు అయినప్పటికీ ఫర్వాలేదు అని తమరు చెప్పినటువంటిది మాత్రం దయచేసి మీరు కొంచెంచూడాల్సి ఉంటుంది కాదన్నట్లుగానే దానికి కావలసినటువంటి ఒక సవివరమైన రూలింగు ఇవ్వండి మేము అర్థము చేసుకుంటాము. పాలసీ స్టేటుమెంటును కూడా ఎసంఖ్య ని ప్రక్కకు పెట్టి ఇవ్వవచ్చును అనేది మేము కూడా ఆలోచన చేసుకుంటాము.

Mr Speaker:—I have quoted the ruling of the Hon'ble Speaker of Lok Sabha. Even if a policy statement is made outside the House, when the House is in Session, it will not amount to breach of privilege.

ఇంతదూరం పోయారు వారు అని నేను కోట్ చేస్తున్నాను. పార్లమెంట్ రూలింగ్. నేను కొత్తగా ఇందులో ప్రవేశపెట్టింది ఏమీ లేదు. At best, it is a breach of courtesy అని చెప్పి అన్ని రూలింగ్స్ లో ఉంది. మహారాష్ట్ర అసంఖ్యింగులోగాని, కేరళ అసంఖ్యి రూలింగులోగాని. తమిళనాడు అసంఖ్యి రూలింగులోగా యు.పి. అసంఖ్యి రూలింగులో గాని. రాజస్థాన్ అసంఖ్యి రూ ని, పార్లమెంటు లోగాని. అందువల్ల ఎక్స్ ట్రీమ్ కేస్ అని చెబుతున్నారు దానిని.

శ్రీ శాటం శ్రీరామమూర్తి:—పాలసీ స్టేటు మెంటు బయట ఇచ్చినట్లయితే తరువాత అటువంటి కేసు వస్తే తరువాత రూలింగు ఇద్దురుగాని. ప్రస్తుతం ఇది పాలసీ స్టేటు మెంటు కాదని చెప్పారు. దానిని డివెలప్ చేయడానికి మాత్రం మేము అంగీకరిస్తాము. పాలసీ స్టేటు మెంటుకు సంబంధించి ఏదైనా ఉంటే అప్పుడు మీరు రూలింగు ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:—రూలింగు ఇట్లా ఉన్నది. అయినప్పటికీ, వారు పాలసీ స్టేటు మెంటు కాదంటున్నారు కాబట్టి ఇందులో బ్రిచావ్ ప్రివిలేజి ఏమీ లేదు. ఇంతటిలో ఈ విషయం ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):—అధ్యక్షా, ఇంగ్లీషులో బ్రిచావ్ ప్రివిలేజు. తెలుగులో సభా మర్యాదకు అప్రదిష్ట. మీ రూలింగు ప్రకారం ఇది ప్రివిలేజి కమిటీకి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కానీ సభ మర్యాదకు మాత్రం ఇది బాగాలేదు అని చెప్పారు. ఈ విధంగా మేము అర్థం చేసుకోవచ్చా? ఈ సభ మర్యాద కాపాడి

మిస్టర్ స్పీకరు:—మర్యాద కాదండి సభను గౌరవించేనట్లుగా ఉండదు అన్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అంటే సభను అగౌరవ పరచినట్లు అర్థం వస్తుంది. అంటే ఇకముందు అటువంటి స్టేటు మెంటు బయట చేయవద్దని అర్థం కదా?

మిస్టర్ స్పీకరు:—అగౌరవపరచినట్లు అనడంలేదు. సభకు మర్యాదగా ఉంటుంది అని చెబుతున్నాను.

Motion on Address by the Governor

Mr. Speaker:—Now, I request the Members to move their amendments to the Motion on address by the Governor.

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Sir, I beg to move:]

Add the following at the end.

“But the House regrets that the pace of rural electrification and energisation of Agricultural pumpsets is very slow, inadequate and costly.”

Add the following at the end.

“But the House regrets that nothing is clearly said about the promise to emphasis and help sectors of self-employment and rural industries to benefit the rural areas adequately and impressively.”

Add the following at the end.

“But the House regrets that the promise of giving due importance to the development of irrigation, ground water development, agriculture, and power is too laconic”

Add the following at the end.

“But the House regrets that Land Revenue should have been waived on 6½ acres of wet land and 10 acres of dry land”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that the proposed distributive justice through execution of Social Welfare Schemes is not comprehensive and shall comprehend in its group all the Backward Classes and Weaker sections.”

Add the following at the end.

“But the House regrets that Bus nationalisation is not so far completed in the state and that there is no promise of completion even in 1978 inspite of earlier promise of Government and that there is no promise of immediate nationalisation of all routes in Srikakulam and Visakhapatnam districts as already announced by the previous Government”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that the storm relief has been misused and that too politically”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that the Governor's address did not make any mention of progress to be made in several sectors of Social Public and Administrative Activity”.

Sri M. Venkaiah Naidu:—Sir, I beg to move:

Add the following at the end.

“That the address should have mentioned about the representation to the students in Senate and Syndicate Elections of the Universities marking a new era”.

Add the following at the end.

“It is regretable that the address does not mention about the introducing of comprehensive education Bill”.

Add the following at the end.

“That the address should have extended the benefits of un—employed allowances to all the poorer sections of the Society on par with Scheduled Tribe and Scheduled Castes”.

Add the following at the end.

“That the address should have extended the benefit of exemptions of the land revenue to the land holder's of 10 acres dry and 5 acres wet, and should have exempted the other cess on Wet land.”

Mr. Speaker;—The amendments moved.

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రవేశంపై రెండు రోజులు జరిగిన చర్చలో అనేకమంది గౌరవసభ్యులు చాలా విషయాలు ప్రస్తావన చేశారు. రెండు ప్రక్కల నుండి కూడా ఈ విషయాలపై కొంత దృక్పథంతో వివరంగా చెప్పడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. ఈ పూట ప్రతి సమస్యపైన జవాబు చెప్పడానికి నేను పూనుకుంటే చాలా సమయం అవుతుందనే భయం ఉంది. అందుకని కొన్ని ముఖ్య విషయాలు క్లుప్తంగా సభవారిముందు చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. ఈ ఎన్నికల తరువాత తొందరలోనే ఈ సభకు కలవడం ఈ సభముందు గవర్నరు అడ్రసు పెట్టుకొనే సాంప్రదాయం పూర్తి చేసుకోవడం జరిగింది. ఈ అడ్రసు ఇంకా వివరంగా ఉంటే బాగుండేది. ఇంకా సూతనమైన విషయాలు ప్రస్తావన చేస్తే బాగుండేది అని కొంత మంది గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అందులో మేము సమయం అభావంవల్ల చాలామంది కొత్త సభ్యులు వచ్చిన పరిస్థితులనుబట్టి ప్రభుత్వం కూడా మంత్రివర్గం కూడా అప్పుడే అన్ని వివరాలలోకి వెళ్ళడానికి సాధ్యం కాకుండా ఉన్న సమయంలో ఇంతకు మించి పోవడం సాధ్యం కాదు. అవసరం కూడా కాదు. మరికొంత సమయం పోయిన తరువాత అనేక సందర్భాలు వస్తుంటాయి. ఎక్కువ విషయాలగురించి చెప్పడం, ఎక్కువ పనులు చేయడం జరిగితే బాగుంటుందన్న అభిప్రాయంతో తప్ప మరొకటి కాదని స్పష్టపరుస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో సాధారణంగా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించిన అనేక వివరాలు నమీష చేయబడుతూ ఉంటాయి. ఈ సారి అది ఒక అడ్మినిస్ట్రేటివ్ రిపోర్టుగా ఉంటుందేమోననే ఒక భావంతో కొంత క్లుప్తం చేయడం జరిగింది. అందువల్లనే వారి అడ్రసు బహుశా ప్రతిసారికన్నా చిన్నగా, క్లుప్తంగా కనబడితే కనపడవచ్చు. కాని కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు అందులో పొందుపరచడానికి చేసిన ప్రయత్నం కూడా గౌరవసభులు గమనించక పోలేదు. వారు ఆ విషయాలగురించి ప్రస్తావన కూడా చేశారు. మనకు వెనక రాజకీయ సంబంధాలు. రాజకీయ పార్టీగ్యూండ్ ఉంది కనుక రాజకీయ విషయాల పైన చర్చ జరగడం కూడా సహజంగానే ఉంటుంది. కొంతమంది సభ్యులు ఎన్నో రాజకీయ విషయాలు చెప్పినారు. ఒకరిద్దరు చాలా బాధపడి చాలా ఉద్రేకంగా కూడా చెప్పారు. నేను ఆ బాధగాని, ఆ ఉద్రేకతను గాని చూపించడం అవసరంగా భావించడం లేదు. అంత అందోళన పడవలసిన అవసరం లేదని

చాలా గౌరవంగా మర్యాదగా వారికి మనవిచేస్తున్నాను. ఈనాడు రాజకీయ పార్టీల వ్యవహారం మనకు తెలుసు. ప్రత్యేకించి, ప్రధానంగా కాంగ్రెసువంటి సంస్థలో వచ్చిన పరిస్థితి దానిని చీలిక అనవచ్చు లేక మరొకటి అనవచ్చు. అందులో ఈ పరిస్థితులలో ఎవరు అసలు కాంగ్రెసువారు, ఏది అసలు కాంగ్రెసు సమస్యలైన రెండు ప్రకృతి ఉన్న పెద్దలు అంతా ఒకే మాట చెప్పినట్లు నేను అర్థం చేసుకున్నాను. ఒక వేళ నేను అర్థము చేసుకున్నది పొరపాటయితే నేను సవరించుకో దానికి తయారుగా ఉన్నాను. ప్రజల నిర్ణయమే కాని ఇంకొకరి నిర్ణయము సరిగాదని చెబుతున్నాను. ఇక్కడే కాదు, కర్నాటక, మహారాష్ట్రలలో ప్రజలు చేసిన నిర్ణయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని అనేకమంది గౌరవసభ్యులు కాంగ్రెసు పార్టీ లేక కాంగ్రెసు (బి) కాంగ్రెసు (ఆర్) పేరులు ఏవయినా ఒక సంస్థగా ఉన్నవారు అక్కడి నుండి ఇందులోకి వస్తూ ఉంటే మేము ఏదో మేనోవరింగ్ చేస్తున్నాము, ఇంజనీరింగు చేస్తున్నామని వారు బాధ పడితే అది పొరపాటని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వారు సహజముగా ఈ మాటను గుర్తు పెట్టుకొని మేము ముందుగ ప్రజల నిర్ణయమును శివసావహించే ధోరణిలో వారు చేసినది గుర్తించుకోవలసి నదిగా నేను అందరినీ ప్రార్థిస్తున్నాను. ఇంతకుమించి మరొకటి లేదు. ఈ మేనో వరింగు, ఇంజనీరింగు కారణాలు అవసరం లేదని కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ రోజే నేను చూశాను. ఇక్కడ ఏదో ఈ రెండు సంస్థలు కలపాలని చెప్పి మేము తాపత్రయపడుతున్నట్లుగా చెబుతున్నారు. నిజానికి దీని గురించి ఇక్కడ చెప్పడం సందర్భం కాకపోయినా ఈ సందర్భానికి చాలా సన్నిహితమైన సంబంధం ఉంది కాబట్టి చెప్పకపోతే అసంపూర్ణముగా ఉంటుందనే భయముతో చెబుతున్నాను కాని నాకు చెప్పాలనే పట్టుదల లేదు. ఆ సంస్థ అభ్యంతరులుగా ఉన్నవారు ఢిల్లీలో నన్ను కలిసి మేము అంతా మీతోనే ఉన్నామని చెప్పినప్పుడు అట్లా అంటే లాభము లేదండి మనము అంతా కలిసిపోడానికి మీరు తయారుకండి, అంతా వచ్చేస్తున్నారు రానివారితో సగౌరవంగా మాట్లాడండి అన్నాను. ఒక్క కాంగ్రెసు గురించే కాదు, ఏ రాజకీయ పార్టీకి చెందిన కార్యకర్త అయినా సరే అతనికి ఈ సమాజముతో సన్నిహితము ఉండాలి, ప్రతిష్ట ఉండాలి, ఎందుకంటే ప్రజాస్వామి కములో ఒకే పార్టీకి చెందినవారు ఉండాలనే విచ్చి నమ్మకము నాకు లేదు. ప్రజాస్వామికము నిండే నది కావాలంటే ఎన్నో పార్టీలు కావాలి, పార్టీలలో ఉన్న వారి పట్ల ప్రజల్లో విశ్వాసము ఉండాలని చెప్పే తాపత్రయము నాకు ఉంది. నేను ఎప్పుడయినా వారి ప్రతిష్ట ఇంకా పెరిగేదానికే ప్రయత్నము చేస్తాను. నేను ఇది వరలో చేసిన దాని గురించి అందరూ మరచిపోయినా ఈనాడు ఈ హాపుసులో ఉన్న సభ్యులు ఏ పార్టీకి చెందినవారయినా సరే వారి ప్రతిష్ట ఇంకా ఇనుమడింపచేయడానికి సేవ చేసేభాగ్యము నాకు కలిగితే అది నా మహాభాగ్యముగా భావిస్తాను : అది ప్రజాస్వామ్యానికి ఒక పెద్ద మెట్టని కూడా నేను మనవి

(చప్పట్లు)

చేస్తున్నాను. అందుకని అనవసరముగా ఉద్రిక్తతకు లోను కాక, క్రిందికి దిగజారి మాట్లాడకుండా ఉంటే బాగుంటుందని నేను మీ ద్వారా సవిసయముగా మనవి చేసుకుంటూ ఉన్నాను. అది తప్ప మరి ఏమీ లేదు. మెజారిటీ సంగతి మీకు

తెలుసు. రెండు వోట్లు తేడాతో ప్రభుత్వము నడిపిన అనుభవాలు నాకు తెలుసు నేను ఏదో ఈ విషయంలో తాపత్రయపడుతున్నానని అనడం సరికాదని సహృదయముతో చెబుతూ ప్రజలందరు సుహృద్భావముతో ఉండాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నేను ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ విషయాలకు పోక పూర్వము ముందుగా 1, 2 విషయాల గురించి చెప్పడానికి అనుమతించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. నన్ను చూడగానే చాలామందికి సెవరేట్ స్టేట్ జ్ఞాపకము వస్తుంది. అది నా అదృష్టమనే అనుకుంటున్నాను. లచ్చన్నగారిని చూస్తే, లేకపోతే విశ్వనాథంగారిని చూస్తే సెవరేట్ ఆంధ్ర రాష్ట్రము జ్ఞాపకము రాదు. నన్ను చూస్తేనే వస్తుంది. వారు పాపము పైపైకి చేశారని నేను లోలోన చేశానని ప్రజలు నాకు క్లెయిమ్ ఇస్తున్నా అది నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. వరుశురామనాయుడు :—ముందు దారి తీసినది మీరేకదా.

డాక్టర్ యమ్, చెన్నారెడ్డి :—వరుశురామనాయుడుగారు పట్టుకునే ఉంటారు. విడవడము అంటూ ఉండదు. ఇంక నేను ముఖ్యమంత్రి అవుతానని ముందుగానే ఎవరైనా రాజకీయ జ్యోతిషము చెప్పితే భాట్టం శ్రీరామమూర్తిగారికి అందులో విశ్వాసము ఉంటే ఉండవచ్చు కాని నాకు లేదు. నేను గవర్నరు పదవికి రాజీనామా ఇచ్చిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జిల్లాలలో తిరిగినప్పుడు సెప్టెంబరు చివర వారములో కర్నూలులో నన్ను ఈ ప్రశ్న అడిగినప్పుడే చెప్పాను. “The question of small States does not receive the priority. It is a question of importance of the political situation and the economic conditions. The country is passing through peculiar conditions.” ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ మొదలైన పేపర్లలో తాటికాయత అక్షరాలలో వేశారు. నేను ఆనాడు చెప్పినా ఈ నాడు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత చెప్పేది అదే. నేను ముఖ్యమంత్రిగా రావడానికి పార్టీలలో, ప్రజలలో వచ్చిన పరిస్థితులు చాలా విచిత్రముగా, స్పీడిగా జరిగిపోయి విపరీతంగా ఒక చరిత్రలాగ జరిగిన ఈ సంఘటన ఒక రాజకీయ చరిత్రగా ఈ భారతదేశ చరిత్రలో వ్రాయబడుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇందిరా గాంధీకి ఈ దేశములో స్థానము లేదు. ఇందిరా గాంధీ నేరస్తురాలు అని చెబుతూ ఆమెను భయంకరంగా చిత్రిస్తూ, ఒక భయాందోళన కరమైన వాతావరణము కల్పిస్తూ ఆవిడతో వెడితే లేక కలిసి మాట్లాడితే నేరమని చెబుతుంటే ఆమెకోసము లక్షలాది ప్రజలు గంటల కొద్ది, రోజుల కొద్ది నిరిక్షించారు. బ్రహ్మాండమైన సంఖ్యలో ప్రజలు వచ్చారు...

(ఇంటరప్షన్స్)

అట్లాగే అధ్యక్షా, మొరార్జీ దేశాయ్ గారు ఇక్కడికి వచ్చినప్పుడు కూడా లక్షలాది ప్రజలు వచ్చారు. అట్లాగే జగ్ జీవన్ రామ్ గారు వస్తే కూడా లక్షలాది ప్రజలు వచ్చారు. కాబట్టి ఎవరూ తబ్బిబ్బు పడవలసిన అవసరం లేదు. మేము మొరార్జీ దేశాయ్ గారిని నేరస్తునిగా చిత్రించ లేదు. వారిని ఒక మహానాయకుడిగా గుర్తించాము. వారంటే నాకు వ్యక్తిగతంగాను లేక సంస్థగాను నమ్మకం ఉందని వారు మహానాయకులని భావిస్తున్నాను. మనము ఆ రకంగా ఆలోచించ వలసిన అవసరం లేదు. నేను అందుకే చెబుతున్నాను. ఇది అంతా చటచటా

అయిపోయిందే తప్ప మేము లెక్కలు వేసుకొని ఈ పార్టీ వస్తుంది నేను ముఖ్యమంత్రి అవుతానని కలలోకూడా అనుకోలేదని మనవిచేస్తున్నాను చరిత్రలో జరిగిన దానివల్ల ప్రజలనుంచి వచ్చిన పిలుపువల్ల నేను వారికి సేవ చేయడానికి ముందుకు వచ్చాను. It is a call of the State and the call of the people అని నేను అనుకున్నాను. ఆ విధంగా చేస్తాను. ఒకవేళ చేయజాలకపోతే విడిచి పెట్టి పోతాను కాని కక్కుర్తి పడడానికి మాత్రము నేను తయారుగా ఉండనని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవనీయ సభ్యుల దయవల్ల, ధర్మమువల్ల ప్రజల దయవల్ల నేను డిజర్వు కాని పెద్ద పెద్ద పదవులను నేను అనుభవించాను. ఈ ప్రజలకు నేను ఎంతో ఋణపడి ఉన్నాను. నాకు ఈ పదవుల మీద ఆశ లేదు. కానీ ఈ నాడు ఈ నూతన శకము ఏర్పడిన కాలములో ప్రజలకు సేవచేయగలిగే పిలుపు రావడంవల్ల ఈ విధముగా చేశాను. తెలంగాణా, ఆంధ్ర సమస్య రాకుండా ఈ సభ్యులనే కాదు, పార్లమెంటు సభ్యులను, అక్కడ ఉన్న సభ్యులను, మొత్తము ఆంధ్రలో ఉన్న ఒక్కొక్కరిని నా వెంటబెట్టుకొని ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ప్రయత్నము చేస్తానని, అదే నా ధ్యేయమని కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. లేకపోతే ఈ కుర్చీపైన కూర్చోవడానికి ఒక నిమిష మయినా నాకు అర్హత ఉండనని నిమిష నిమిషము గుర్తు చేసుకుంటానని నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను. పదవుల కోసం అంత తాపత్రయపడవలసిన అవసరం లేదు. నాకు ఏ విధంగా జరిగిందీ అన్న కథ అంతా ఈ హావుసులో చెప్పడం న్యాయము. ధర్మమూ కాదు నిజానికి మాలో కేబినెట్ మంత్రులకు, స్టేట్ మంత్రులకు తేడా ఏమీ లేదు. నేను ఇది వరకే పత్రికలలో కూడా చెప్పాను. తరువాత కూడా మనవి చేశాను. ఇంక పోర్టుపోలియోలలో చిన్న, పెద్ద అన్న భేదము ఏమీ లేదు. నేను మంత్రులకు ఎటువంటి సలహాలు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు. మాకు ఆత్మ గౌరవం ఉంది. మా మంత్రులందరూ సభ్యులందరూ ఆత్మ మర్యాదతో సేవ చేయడానికి అలాగే మా పార్టీ సభ్యులందరూ సేవ చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నారని నేను మనవి చేస్తున్నాను. పంచుకోడానికి మేము రాలేదు. అయితే సర్దుకోడానికి నేను సిద్ధముగా ఉన్నానని పత్రికలలో చెప్పాను. తిరిగి మరల చెబుతూ ఉన్నాను. 1953 లో వ్రాసుకున్న ఎగ్జిమెంటు ప్రకారం అయిదు ముఖ్యమైన పోర్టుపోలియోలయిన స్టానింగు, హోమ్, ప్రెసాన్స్, రెవిన్యూ, ఎడ్యుకేషన్ లలో మూడు పోర్టుపోలియోలను ఆంధ్రకు చెందిన సభ్యులకే ఇవ్వడం జరిగింది. కాని నేను లెక్కలలో చెప్పదలచుకోలేదు. ఆంధ్ర సభ్యులను తప్పి పరచడానికి ఏ ఏ పోర్టుపోలియోలు ఆంధ్ర సభ్యులకు ఇవ్వాలన్నా ఇవ్వడానికి తెలంగాణా సభ్యులు తయారుగా ఉన్నారని నేను మీకు మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి ఎవరూ ఏమాత్రం బాధపడవలసిన అగత్యంలేదని నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలకు, ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రజలకు ప్రార్థన చేసుకుంటున్నాను. మనకు ఈ సమస్యపై ఏ మాత్రము విభేదాలు ఉండవు. ఉండ జాలవు. ఉంటే దానికి తగిన విధముగా మార్గము చేసుకోడానికి నేను సంసిద్ధముగా ఉన్నానని మా సభ్యులందరి తరపున నేను మనవి చేసుకుంటున్నాను.

ఇకపోతే ఆద్యక్షా, రాజకీయ సంప్రదాయాలకు సంబంధించిన ఇంకొక విషయం చెప్పి ఈ చాప్టరు ముగిస్తాను.

మనము ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇప్పటివరకు ప్రతిపక్ష నాయకునికి ఒక స్థాయి ఇచ్చి గౌరవించలేదు. కాని ఇది కొన్ని రాష్ట్రాలలో జరిగింది. నేను పదవిలోకి రాగానే నాకు ప్రతిపక్ష నాయకునికి ఒక హోదా కల్పించాలన్న ఆలోచన కలిగింది. నాకు లచ్చన్నగారు పరమ ఆప్తులు, ఒక కుటుంబ సభ్యులుగా ఉంటాము. అందుకనే కాదు. ఇంక ఎవరూ వచ్చినా సరే, ఇంకా వివరీతంగా ఉద్రిక్తత పడే వారు వచ్చి అక్కడ కూర్చున్నా వారికి మంత్రి స్థాయి ఇచ్చి గౌరవించాలనే నిర్ణయం తీసుకోవాలనే సంకల్పంతో ఉన్నాను అందుకని ఈనాడు మనవిచేసేది ఏమంటే మీరు అనుమతించితే ఈ సెషనులోనే దానికి తగిన బిల్లు తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము. ఆ పోజీషను లిడరుకు కాబినెట్ మినిష్టరు రాంకు ఇచ్చి గౌరవించాలని నిర్ణయము తీసుకున్నాము. ఆయన కూడా ప్రభుత్వము యొక్క అంగంగా ఒక భాగము. అలాగని మా అన్ని పోలీసీలు ఒప్పుకుంటారని కాదు. వారికికూడా బాధ్యత ఉన్నది. డెమోక్రసీ అంటే it is not merely the ruling party but it is the opposition and everybody concerned. అనే విశ్వాసం మాకు ఉంది. ఆ విశ్వాసం ఈ విధముగా చూపటానికి ప్రయత్నిస్తాము. ఇంతే కాకుండా ఒక అడుగు ముందుకు పోవాలి అనుకున్నాము. చాలామంది గౌరవసభ్యులు అప్పుడే చెప్పారు. ఆ ప్రక్కనున్న వారికి మా కంటే బాధ్యత ఎక్కువ. డెప్యూటీ స్పీకరు వారికి ఇవ్వడానికి మేము ఇంకా నిర్ణయం చేయలేదు. నిజానికి మేము దాని గురించి ఆలోచిస్తూ ఉన్నాము. ఆ విషయము గురించి ఈనాడు నేను ఈ గవర్నరు ప్రసంగం మీద మాట్లాడినప్పుడు చెబుదామనుకున్నాను. అయితే ప్రతిపక్షంవారిని నేను లెట్ డౌను చేయలేను. డిప్యూటీ స్పీకరుషివ్ తప్పకుండా ప్రతిపక్షానికి ఇవ్వడానికి నిర్ణయం చేసుకున్నాము. అది నిర్ణయించే అధికారం విషయంకూడా వారికే ఇవ్వాలని కూడా నిర్ణయం చేశామని మనవిచేసుకుంటున్నాను.

Sri S. Jaipal Reddy:— Point of Order, Sir.

9-20 a.m.

Mr. Speaker:—What is the controversy here?

Sri S. Jaipal Reddy:— The Chief Minister knowingly or unknowingly gave an impression that the Opposition asked for Deputy Speakership.

Mr. Speaker:— It is not a point of order.

డా॥ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—మా జై పాల్ రెడ్డి సంగతి నాకు తెలుసు. ఆయనకు తెలుగులో చెబితే సరిగా అర్థం కాదు, అందుకని ఇంగ్లీషులోనే చెబుతాను. I only said that the Opposition was good enough to anticipate my views. They were good enough to expect something good out of me and my party and that is what I mean and not that they have begged. me or asked me. If I am giving out of begging the grace is lost. I don't want to lose the grace either on my side or on his side. Therefore I want to make it graceful and it is a graceful gesture and

a democratic gesture. We want to live as colleagues and brothers. Therefore let Mr. Jaipalreddy understand English properly and fully.

అధ్యక్షా, డెప్యూటీ స్పీకర్ వారికి యివ్వడమే కాక, వారు దాని గురించి మాట్లాడడానికి ముందుకువస్తే అది వారియిష్టం. మాట్లాడకున్నా సరే, అందుకే తమకు దీనికి సంబంధించి డేట్ పొడిగించమని కోరడం జరిగింది. రేపే ఎన్నిక పెడితే వారికి ఇబ్బందిగా వుంటుందని ఆ విధంగా కోరడం జరిగింది. నా దృష్టిలో దాని గురించి ఎన్నడో నిర్ణయం జరిగింది. లాంచనంగా తెలియబరచడం కోసం టైము తీసుకోవడం జరిగింది. అంతే తప్ప, ఆలస్యానికి మరొక కారణం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇంకా ప్రభుత్వ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ వ్యవహారాలగురించి మనవిజేయడానికి ప్రయత్నిస్తాను. మనకందరికీ ఎంతో శాధాకరమైన, విషాదకరమైన సంఘటన జరిగింది. బహుశా గత శతాబ్దంలో కూడా యింత పెద్ద యెత్తున ప్రమాదము జరగలేదేమో. గత 80 సంవత్సరాలలోకని వినీ ఎరుగని విధంగా జరిగింది. ఎప్పుడో బందరులో జరిగింది అంటారు. చాలా మంది అప్పుడు చనిపోయారు అంటారు. కాని, నిజానికి యింత విస్తృతస్థాయిలో ఎప్పుడూ నైక్లోస్ రాలే దనుకుంటాను. ఇంత పెద్ద యెత్తున జననష్టం, ఆస్తి నష్టం జరిపిన విధంగా రాలే దనుకుంటాను. ఇది చాలా విషాదకరమైనటువంటిది. ఎన్నడూ జరగనటువంటిది. ఇది నేషనల్ కెలామిటీ. మొన్న ఢిల్లీకి నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కాన్ఫరెన్స్ సమావేశం నిమిత్తము వెళ్ళడము జరిగింది. అప్పుడు మొదటి తీర్మానము యిదే వేశాము. రెండు నిమిషాలు లేచి నిలబడి సానుభూతిని, సంతాపాన్ని తెలియజేశాము. ప్రధానమంత్రి గారు చెప్పారు—చాలా భయంకరముగా, అన్ ప్రీసిడెంటుగా యిది జరిగిందని చెప్పారు. ఢిల్లీలో కూడా చాలా భయంకరమైన, దురదృష్టకరమైన సంఘటన జరిగింది. మనమందరము అందుకు బాధపడుతున్నాం. మూడు నిమిషాలలో ఎన్నో ప్రాణాలు పోయినవి. మనవద్ద అంతకంటే పెద్దయెత్తున ఎంతో భయంకరంగా, విషాదముగా జరిగింది. ఇంకా పూర్తిగా ప్రాణనష్టం గురించి అంచనాలు తేలలేదు. పదివేలు అని అధికారులు చెబుతున్నారు. నాకు తక్కువ అని అనిపించినా వారు ఇచ్చిన లెక్కలు పదివేలకు మించలేదు అధికారులు దీని గురించి చెప్పిన మాటలలో నాకు ఒకటి మాత్రం లాజికల్ గా అనిపించింది. మేము చనిపోయినవారికి ఒక్కొక్కరికి వెయ్యి రూ.ల చొప్పున ఇస్తామని చెప్పాము, ఇన్ని మాసాలయినా యింతకంటే ఎక్కువ మంది రాలేదు. అందువలన యింతకంటే ఎక్కువమంది చనిపోయివుండరు అని. ఏది ఏమైనా చాలా పెద్దయెత్తున మనవద్ద ప్రాణనష్టం, ఆస్తి నష్టం జరిగింది. ప్రజలు ఎన్నోవిధాలుగా కష్టపడ్డారు. అప్పటి ప్రభుత్వం వెంటనే శవాలను తొలగించలేదు. వెంటనే మిలిటరీ పహాయం తీసుకోలేదు అని విమర్శచేసిన వారిలో నేనుకూడా ఒకరిని. అందులో సందేహంలేదు. ఇప్పటికీ ఆ మాట అంటున్నాము. మేము జాగ్రత్తగా ఆలోచించే ఆ మాట అనడము జరిగింది. They have taken immediate measures. Immediate measures does not mean that they have taken all the measures. అయితే, వారు ప్రయత్నం చేయలేదని నేను చెప్పను. ప్రయత్నం చేసినారు. ఫుడ్

పాకెట్స్ వంచడానికి, యితరత్రా సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేసివారు. అందులోను, ప్రత్యేకించి మండలి వెంకటకృష్ణారావుగారు, వారు స్థానికులు కావడం వలన, ఆ సమయంలో అక్కడ ఉండడంవలన, వారు అక్కడ వుండి చేసిన సేవ— సైక్లోన్ వ్యవహారం దృష్టికి వచ్చినప్పుడల్లా వారి పేరు తప్పక గుర్తుకువస్తుంది. నేను యీ మధ్య సైక్లోన్ ఎఫెక్టేడ్ ప్రాంతాలకు వెళ్ళడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు, పెద్దలు సుందరయ్యగారు, లచ్చన్నగారు ఎన్నోసార్లు, ఎన్నో సందర్భాలలో వారు అక్కడకు వెళ్ళడం, ఎన్నో సంస్థల ద్వారా వారు సహాయం కూడా అందజేయడము జరిగింది. అందుకు వారికి నేను కృతజ్ఞత తెలియచేస్తున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం యీ విషయానికి సంబంధించి సంకుచితంగా మాత్రం వ్యవహరించదని నేను స్పష్టం చేస్తున్నాను. ఇది నేషనల్ కెలామిటీ. రాష్ట్రములోని పెద్దలు, సంస్థలకు యిందులో స్థానం యివ్వకపోతే, వారి సేవను గుర్తించకపోతే తప్పు అవుతుంది. వారు యింతవరకు చేసిన సేవకు కృతజ్ఞత తెలియచేస్తున్నాను. వారిని అభినందిస్తున్నాను. ముందుముందు కూడా వారి సహాయ సహకారాలు అందజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ముందు చేసే కార్యక్రమాలలో డిప్యూటీ కమిషన్, ఆర్ పార్టీ కమిటీ—గవర్నరుగారు ఏర్పాటుచేసిన సీటికెన్స్ కమిటీ—ఉంది. అందులో అన్ని పార్టీలవారు ఉన్నారు. వారి సహకారం తీసుకుని, ఇంతకుముందు తీసుకున్న దానికంటే అదనంగా తీసుకుని, పెద్దలు ఏవయినా ఇంకా సలహాలు ఇలితే అవి కూడ తీసుకుని, త్వరితగతినీ వాటిని అమలుజరపడానికి ప్రయత్నించడం జరుగుతుంది. అంతే గాక—యీ సైక్లోన్ వ్యవహారం ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రాంగా చేసుకుని, దీనిని పూర్తి చేయకపోతే, ఎల్లప్పుడూ యిది సమస్యగా వుండడం మంచిది కాదు. సైక్లోన్ ఎఫెక్టేడ్ ప్రాంతాలకు వెళ్ళినప్పుడు—ముఖ్యంగా కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి ప్రాంత ప్రజలు బ్రహ్మాండమైన తాపాతు గలిగినవారు, వారిని చూస్తుంటే ఆరోజులో, పాకిస్తాన్, భారత దేశ విభజన జరిగినప్పుడు వంజాబ్ కు చెందిన వారు—తమకాళ్ళపై తాము నిలబడగలిగినవారు—ఇక్కడ, ఆస్తులు వదలిపెట్టి ధైర్యంగా, ఆత్మ స్థైర్యంతో నిలబడటం జరిగింది. మన ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరి ప్రాంత ప్రజలను చూసినప్పుడు నాకు వారు గుర్తు వస్తూవుంటారు.

శ్రీ ఎస్.ఎస్.ఎస్. రెడ్డి (విశాఖపట్టణం-2):—విశాఖజిల్లాలో కూడా చాలా పెద్దయెత్తున తుఫాను వచ్చిందనే విషయం వారి బహుశా తెలియజేమో. డాక్టరు ఎం. చెన్నారెడ్డి:— నేను యీ సైక్లోన్ గురించి చెబుతున్నాను. కాటం శ్రీరామమూర్తిగారు మంత్రిగా “మా ప్రభుత్వం సహాయం చేయలేదని” ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ లో చేసిన విమర్శ కూడా నాకు నాకు జ్ఞాపకం వుంది. నేను అది ఎట్లా మరచిపోతాను. నాకు జ్ఞాపకం వుంది.

శ్రీ కాటం శ్రీరామమూర్తి:—ఇప్పుడు కూడా ఆ విమర్శ చేస్తున్నాను దానికేమీ అభ్యంతరంలేదు.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ఇప్పుడెందుకు చెయ్యడంలేదు అనడంలేదు నేను. నేను విమర్శించడంలేదు. సంతోషిస్తున్నాను. అందువలనేనే వై జాగ్ లోనే కాదు, నెల్లూరులో కూడా జరిగింది. తుఫాను అనగానే ముఖ్యంగా కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలు గుర్తుకు వస్తాయి, అంతేతప్ప తక్కిన జిల్లాలలో యీ

ప్రమాదం జరగలేదనికాదు. ఆ జిల్లా గుర్తుకువచ్చి మాత్రమే ఆ విధంగా చెప్పాను. దీనికి సంబంధించి గౌ. సభ్యులు చర్చ చేశారు. దాని గూర్చి క్లుప్తంగా మనవి చేయడం న్యాయమనుకుంటాను. సుందరయ్యగారు చెప్పింది నాకు చాలా సబబుగా కనపడింది. మొత్తం ప్రాంతాన్ని జోన్-1 క్రింద చేర్చి అందులో గన్నవరం చేర్చలేదన్నారు. నేను తరువాత వివరాలు పరిశీలించాను. అధికారులతో చర్చించాను. వారు చెప్పింది నూటికి నూరుపాళ్లు యదార్థం అందువలన, గన్నవరంను జోన్-1 చేర్చడానికి నిర్ణయించామని మనవిజేస్తున్నాను. ఇంటరవల్ నందిగామ అంతకు ముందే చేర్చాము. ఈ విషయాన్ని సంకుచిత దృష్టితో చూడడంలేదని చెబుతున్నాను. కలెక్టరు యిచ్చిన రికమెండేషన్ ప్రకారం—నాలుగు ఫిరకాలకు సంబంధించి 84 విలేజెస్ అందులో చేర్చామని చెప్పారు. కొంచెం చర్చ. నందిగామ, చందర్లపాడు, పెనుకంచీప్ర్రాలు ఈ నాలుగు ఫిరకాలలో ఉండే 84 గ్రామాలు జోన్-1లో చేర్చడానికి నిర్ణయం చేసుకొన్నాము. అది కారులతో చర్చలు జరిపినప్పుడు ఈ విధంగా విషయాల నిర్ణయం చేయబడిందని చెబుతున్నాను. మరొక విషయం హౌస్ లోను బైట కూడ లేవదీయబడింది. విద్యార్థులు పరీక్షలకు డబ్బు కట్టారు. యూనివర్సిటీలో పరీక్షలు ఉండే సమయాన డబ్బు కట్టారు టెక్నికల్ కాలేజీ స్టూడెంట్సు కూడ డబ్బు కట్టినారు. మిగతా వారి డబ్బు వాపసు యివ్వబడింది. కాని టెక్నికల్ కాలేజెస్ నూడెంట్సు కట్టిన డబ్బు తిరిగియివ్వబడలేదు. వారుకోరడం సమంజసమైనదే వెంటనే టెక్నికల్ కాలేజెస్ నూడెంట్స్ కట్టిన డబ్బు వాపస్ మిచ్చే ఆడర్స్ యివ్వబడతాయని మనవి చేస్తున్నాను. లాండ్ రెవెన్యూ రెమిషన్ నేను చెప్పాను. గన్నవరం, ఈ గ్రామాలకు సంబంధించి వున్నది. టాపర్స్ రెంటల్ గురించి చాలమంది చెప్పినారు. ఆ ప్రక్క నుంచి ఈ ప్రక్క నుంచి కోరినారు. ఇది ఫిట్రపరి ఎండ్ వరకు వాయిదా వేసినారు. ఇది జూన్ ఎండ్ వరకు వాయిదా వేయమని కోరినారు. అది ప్రభుత్వం అంగీకరించి జూన్ ఎండ్ వరకు వాయిదా వేసినారు. బియ్యం, గోధుమలు 45 వేల టన్నులు దొరికినాయి. అయితే ఒక వరకు పెట్టినారు. బియ్యం ఎంత యిస్తే గోధుమలు అంత యివ్వాలని ఆ ప్రాంతంలో గోధుమలు తినరు. ఇంకో వరకు పెట్టారు. గోధుమలు తీసుకొని మార్కెట్ లో అమ్మకూడదు. మన ఆదుర్దా, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదుర్దా ఏమంటే యిచ్చినది వారు తినాలి అని, వారు ఆ విధంగా యిస్తే కొంత యిబ్బంది అవుతున్నది. గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారు అన్నారు. ఇంక చెడిపోతున్నది అని, ఎట్లా ఎట్లా వాడుతున్నామో అట్లా గోడౌన్ నుంచే lift చేస్తున్నాము బియ్యం 20 వేల టన్నులు గోధుమలు 10 వేల టన్నులు ఖర్చు పెట్టాము. ఢిల్లీ సేవనల్ డెవలప్ మెంట్ కౌన్సిల్ కు వెళ్ళినప్పుడు కేంద్ర అగ్రికల్చర్ అండు ఫుడ్ మినిస్టర్ తో మాట్లాడి యిది బాగా లేదు. మా ప్రాంతంలో ఈ యిబ్బంది వున్నది. అందుకు 75% 25% పెట్టమని చెప్పాము. సుందరయ్యగారితో మాట్లాడినప్పుడు ఒక మంచి సలహా చెప్పినారు. గోధుమలను కావాలంటే పిండిగా యిచ్చి నట్లయితే జావ చేసుకోవడానికి ఉపయోగించుకో జాలుతారని, వాపసు మాత్రం యివ్వకూడదని అది బాగు నచ్చినది. 75% 25% చొప్పున పంచడానికి ఒప్పుకొన్నారు, అది

తొందరలో పంచడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుంది. మిగతా గోధుమలు మిగులు తాయి. ఒక్కసారే అన్ని మాటలు చెపితే బాగా ఉండదు. రెండవ స్టేజ్ లో ఢిల్లీలో వారితో మాట్లాడి ఎట్లా పరిష్కారం చేసుకోవాలనో అట్లా పరిష్కారం చేసు కుంటాము. తప్పనిసరి పరిస్థితులలో పిండి చేయించి జావగా వాడుకొనే వద్దతిలో సరిగా వినియోగం జరిగే వద్దతిలో తొందరలో జరుగుతుందని నేను సభవారికి హామీ యిస్తున్నాను. జనరల్ గా ఒక సమస్య వున్నది. ప్రభుత్వం ఎంత డబ్బు యిచ్చినది. ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయిందని రికరకాల ఆలోచనలు వున్నాయి. ఒకసారి సమీక్ష మీ ముందు పెడితే బాగా ఉంటుంది. పత్రికల వారు ఒకసారి ఒక సమాచారం, ఒకసారి ఒక సమాచారం యిస్తున్నారు, ఆ తప్పు వారిది కాదు. డిపార్ట్ మెంటు వారు ఒక సందర్భంలో మాట్లాడినప్పుడు ఒక అంకె, యింకో సందర్భంలో మాట్లాడినప్పుడు యింకో అంకె యివ్వడమే. నని అనుకుంటున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వం యివ్వడానికి అంగీకరించినది. రూ. 56 కోట్లు. వారు రిలీజ్ చేసినది రూ. 25 కోట్లు మాత్రమే. ఆ రూ. 25 కోట్లు కాకుండా ఈ రోజు నా ఉపన్యాసం ముగిసేటప్పటికి యింకో రూ. 20 కోట్లు రిలీజ్ అర్డర్ దొరికేటట్లు వున్నది. మనకు రూ. 45 కోట్లు వచ్చినట్లు, ఛావించవచ్చు.

Sri S. Jaipal Reddy :—As we know from the press, the Govern- ment of India announced a release of Rs. 75 crores, but the Chief Minister is saying that the Governwent of India has agreed to a release of Rs. 56 crores. which is correct?

Sri M. Channa Reddy : Obviously the Government is correct.

Sri S. Jaipal Reddy : Which Government?

Sri M. Channa Reddy : Government of India also (is correct). Sri Jaipal Reddy also got information from the press. I don't think he got information from the Finance Minister or Prime Minister.

Sri S. Jaipal Reddy :—The Prime Minister made the announc- ement that Rs. 75 crores would be given to Andhra Pradesh towards relief. This was much before the election and we have not seen any contradiction of it in the press. Therefore there is need to check up the figures.

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—బహుళ : గోధుమలు, బియ్యం వీరైతే వారు యిచ్చారో దాని వెల 56 కోట్లు రూపాయలలో. అది పెట్టలేదు. దానిని కలిపితే రూ. 75 కోట్లు అవుతుంది. ఆ విధంగా లెక్క పెట్టుకుంటే 75 కోట్లు అవుతుందని చెబుతున్నాను. గోధుమలు, బియ్యం కాకుండా ఉండేదానిని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నేను చెప్పబోయేది అదే. గోధుమలు, బియ్యం 45 వేల టన్నులు. దాని ఖరీదు రూ. 29 కోట్లు చెప్పారు. అది కలిపితేనే రూ. 75 కోట్లు.

శ్రీ డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—ఇంతవరకు యిచ్చిన రిలీఫ్ రు. 25 కోట్లు. ఈ రోజు రేపా మాకు వచ్చేది. రూ. 20 కోట్లు మొత్తం రు. 45 కోట్లు మిగతా డబ్బుకూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం యిస్తుందనే దానిలో సందేహం లేదు. మేము ఖర్చు పెట్టిన మొత్తం 52 కోట్ల రూపాయలు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కన్సాలిడేటెడ్ ఫండ్ నుంచి డబ్బు తీసుకుంటూ 27 కోట్ల రూపాయలవరకు అదనంగా ఖర్చు పెట్టినది. ఇది ఎక్సాంట్ ఎడస్టు మెంట్ చేయడానికి సరిపోతుంది. ఆ పరిస్థితి వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. మన బడ్జెట్ లో డౌబ్ట్, పై క్లౌన్ యిటువంటి వాటి కొరకు నాలుగున్నర కోట్ల రూపాయలవరకు డబ్బు ఉంటుంది. అది కూడ అందులో ఖర్చు పెట్టేకాము.

గౌరవ సభ్యుడు :—లోగడ ప్రభుత్వం 8 వేలు, 9 వేలు, 11 వేలు, 18 వేలు, 19 వేలు చచ్చిపోయారు అన్నారు. వాస్తవంగా 98 వేల మంది చచ్చిపోయినారు. నష్టాన్ని సరిగా అంచనా కట్టలేదు. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని తీసుకొని ఎక్కువ డబ్బు రాబట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—ఈ వ్యవహారం చెప్పడం మొదలు పెట్టినప్పుడే ప్రాణ నష్టమీద చెప్పాను. నేను కూడ ఆ రకంగా అనుకొనే వాళ్ళలో ఒకడిని. వర్లిక్ గా ఈ రోజు చెపుతున్నాను. అధికారులు మాట్లాడినప్పుడు బహుశః వారు చెప్పినది నిజమే ననుకుంటున్నాను. ఇప్పటికి ఫైనల్ డెసిషన్ కు వచ్చాను అని చెప్పడానికి సిద్ధంగా లేను. ఇంకా ఏమైనా వివరాలు వస్తే అంకె రివైజు చేయడానికి వెనుకకు పోము. నేషనల్ కెలామిటిలో చనిపోయింది-తక్కువ చనిపోయినారని కక్కుర్తి పడవలసిన అవసరం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే ఇంకా అదనంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి డబ్బు దొరుకుతుందేమో అనే విషయమై. ఇచ్చిన దానికి ఇప్పటికి ఇంకా ఖర్చు పూర్తిగా పెట్టలేదు. వారు ఇచ్చిన 52 కోట్లలో ఇంకా ఖర్చు పెట్టవలసింది ఉంది. ఉదాహరణకు పంచాయతీ రాజ్ వారికి ఇచ్చిన డబ్బు ఇప్పటికీ పూర్తిగా ఖర్చు కాలేదు. రోడ్డు మొదలగు వాటికై పంచాయతీరాజ్ వారికి 11.17 కోట్లు ఇచ్చాం. 10.87 కోట్లు రిలీఫ్ చేయడం కూడా జరిగింది. ఇందులో వారు ఖర్చు చేసింది 8.88 కోట్లు మాత్రమే. జనరల్ రివ్యూ చేసిన కమిటీలో ఈ లెక్కలన్నీ వచ్చాయి. ఇది బాగా ఖర్చుచేసే సీజన్ కనుక ఇంకా అదనంగా ఖర్చు కావచ్చు. ఇప్పటికి 8.79 కోట్లు మిగులు ఉంది. అందుకు కారణాలు, ఇబ్బందులు చాలా ఉన్నాయి. ఐనప్పటికీ నేను బాధపడుతున్నాను. అధికారులకు చెప్పాను. మీకు కూడా మనవి చేస్తున్నాను. రోడ్డు వేసే ఎక్కువ వసతులు కల్పించడం అనే దానికి ఎక్కువ పట్టుదలతో పెద్ద ఎత్తున చేయడం చాలా అవసరం. డిపార్టుమెంటు వారికి ఇదివరకే మనవి చేసాను. గట్టిగా పాచ్యరించాను కూడా. ఏమైనా తప్పలుంటే మీకు చెప్పుకో దానికి వెనుకకు పోవలసిన అవసరం లేదు. ఇదంతా కామన్ ఎఫర్టు, కామన్ థింగ్ కనుక మీ అందరి మంచి ప్రభావం దీనిపై పెడితే ప్రభుత్వం ముందుకు పోవడానికి ఉపయోగపడుతుంది అనుకునేవాణ్ణి నేను కనుక ఈ మాట చెబుతున్నాను. మార్చి చివరకు డబ్బు ఎక్లెగో ఖర్చు చేయాలని కక్కుర్తి పడుతుంటాము. ఆర్థిక ముగియి వాకు కూడా అనుభవమే. ఇందులో ఏమి మిగులు వచ్చినప్పటికీ బాన్

నెల చివర వరకు ఖర్చు చేసుకునే అవకాశం ఉండాలని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో మేము చెప్పాం. కేంద్ర ఆర్థిక మంత్రి పతేలు గారు అంగీకరించారు కూడా. అటువంటి ఇబ్బంది లేదు. అందువల్ల మన కార్యక్రమాలు చేసుకున్న తరువాత ఇంకా అదనంగా డబ్బు సహాయానికి మేము తప్పకుండా కోరతాము, వారి సహాయాన్ని ఇంకా తప్పకుండా అర్థిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. చిన్న చిన్న విషయాలలో ఇబ్బందులున్న విషయాలు, మా దృష్టికి వచ్చినవి చెప్పి ముగిస్తాను. ఇండ్లు కట్టడానికి సంబంధించి కేర్ లనే సంస్థ ఉంది. వారు చాలా బాగా పనిచేసారు. కొన్ని వేల ఇండ్లు కట్టించారు. ఫ్రైబర్ వేసి పస్ బెస్టాన్ వేసి బాగా కట్టించారు. అయితే అవి టెంపరరీగానే పనికివస్తాయి. కాని ఆ పరియాలో టెంపరరీ ఇండ్లతో సరిపెట్టుకుంటే కాదు; ప్రజల పట్ల అన్యాయం అవుతుంది. మన అనుభవం అదే మాట చెబుతోంది అక్కడ పక్కాగా కావాల్సి మెంటుతో కట్టుకోడం తప్పనిసరి అని మాత్రం దృఢమైన విశ్వాసం. ఐతే పర్మనెంటు ఇండ్లు కట్టడానికి సమయం ప్రభుత్వం, అనేక సంస్థల వారు ముందుకు వచ్చి డబ్బు ఇచ్చారు. ఇస్తాం అంటు కావా ఐదు కోట్ల రూపాయల వరకు పెట్టుకుంటాము అంటున్నారు. ముఖ్య న్నారు, రిలీఫ్ ఫండ్ నుంచి మేము కూడా ఐదు కోట్లు ఇస్తాం అన్నాము. ఈ మంత్రి 10 కోట్ల రూపాయలతో గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలలో 20 వేల ఇండ్లు తుపానువల్ల దెబ్బతిన్న వారికి కట్టించాలని అంచనా వేయబడింది. 10 కోట్ల రూపాయలు మా చేతులలో ఉండి కూడా ఇంతవరకు పీపీ చేయలేదనే బాధ మాకూ ఉంది. సెను వెళ్ళి చూచాను. రామ కృష్ణ మిషను వారు బాగా పని చేసే వారు. సి మెంటు బ్రిక్కు తయారు చేసి మోల్టు తయారు చేసే పని జరుగుతోంది కాని ఇండ్లు కట్టే పని జరగడం లేదు రేపు ఈ విధంగా విరాళాలు ఇచ్చిన పెద్ద మనుష్యుల, సంస్థల వారిని పిలిపించి సమావేశ పెడుతున్నాం. వారికి కొంత ఇన్ కం ట్రాక్సు గొడవ ఉంది. స్వంతంగా చేస్తే సెంట్ పర్సంట్ రిలీఫ్ దొరుకుతుండటం. వారికి రిలీఫ్ దొరకడం విషయం ఎట్లా ఉన్నా మనకు కావలసినవి ఇండ్లు. వీలుకాకపోతే డబ్బు వాపసు తీసుకు వెళ్ళినా వెళ్ళవచ్చు కాని ఇన్ డిఫిసెట్ గా వారికి ఇండ్లు లేకుండా చేయడానికి లేదని నేను అనుకుంటున్నాను, హౌస్ కూడా ఒప్పుకుంటుంది అనుకుంటాను. రేపు శాయంత్రం పిలిపించి వారందరితో ఆర్థి నేషనుతో కమిటీని పెట్టి వేరే ఇంజనీరింగ్ మెషినరీని కూడా పెట్టి వర్షా కాలంలోనూ ఇండ్లు కట్టించాలని అభిప్రాయం ఉంది. ఐతే ఇంజనీర్లతో సంప్రదించిన మీదట ఆలోచించిన తరువాత తొందరపడినంత మాత్రం చేత 20 వేల ఇండ్లు కావు అనిపించింది. కాని 1979 మార్చి అఖరు నాటికి, దానిని ఒక ట్రాగెట్ గా పెట్టుకుని, మొత్తం 20 వేల ఇండ్లు కట్టించాలనే ప్రయత్నం చేస్తాం. ఈ లోపల వారు రూఫ్ లెస్ గా ఉండరు. టెంపరరీ ఇండ్లలో ఉండడానికి ఎక్కడికక్కడ ఏర్పాట్లు చేసాం. 1979 మార్చి అఖరుకు సంపూర్ణంగా వారికి ఇండ్లు దొరికే వద్దతిలో కార్యక్రమం రూపొందించబడుతుంది. టైం పెడ్యూల్ ప్రకారం ఈ కార్యక్రమం పూర్తి చేయించడానికి ప్రయత్నం తప్పకుండా చేస్తానని హౌస్ ముందు మనవి చేస్తున్నాను. మరొక చిన్న విషయం. కోఆపరేటివ్ బాంకులు 1.15 శాతం వడ్డీకి ఇచ్చే బదులు ఇక్కడ రైతులకు కస్పెషన్ రేటు 90 పైసలకు దొరుకుతుంది. ఆ కస్పెషను రావడానికి సమ

యానికి వారు కట్టాలి. సైక్లోన్ కారణంగా వారు కట్టలేకపోయారు. అటువంటి పరిస్థితులలో కోఆపరేటివ్ బ్యాంకులు 1.15 శాతం క్లెయిం చేయడం నాకు న్యాయంగా కనబడడం లేదు. తప్పు రైతులది కాదు. సైక్లోన్ వల్ల వచ్చిన పరిస్థితి. అందువల్ల ఈ కస్పెషల్ వారికి ఇవ్వాలని మాకు అనిపిస్తున్నది. బ్యాంకులకు అటువంటి మాట చెప్పబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీకి సంబంధించిన మరమ్మతులు జరగడం, ఫిషరెస్ కు కావలసిన వసతులు కల్పించడం, బోట్లు తయారు చేయించే కార్యక్రమం సక్రమంగా జరుగుతోంది. నేను నిర్మాణం జరుగుతున్న రెండు బోట్లు చూశాను. నెట్స్ కు సంబంధించి 50 శాతం మాత్రమే ఇవ్వగలిగాము. మిగతాది తొందరలోనే తప్పించే ప్రయత్నం చేస్తాం. అవసరమైతే ఎడిషనల్ ఫండ్స్ కూడా ఇప్పిస్తాం. రిక్షా వారు, ఆర్టికాన్స్, టాడీ టాపర్స్ వారి పనిముట్లు కొట్టకుపోయాయి. మిగతా వారికి ఇచ్చిన సౌకర్యాలు వారికి కావాలంటే మేము పరిశీలన చేసి అటువంటి వారికి అదనంగా సహాయం చేసే కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేసాం. మరొక మాట మనవి చేసేది ఏమిటంటే సుమారు 17 బోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేసాం నష్టమై చనిపోయిన వారికి ఇబ్బంది. ఈరకంగా ఇచ్చింది. ఇదివరకు ఎడల్లు ఎర్నింగ్ మెంబరుకు మాత్రమే లెక్కలోనికి తీసుకుని ఇచ్చేవారు. ఈసారి ఐదు సంవత్సరాల వై బడిన వయస్సు వారందరికీ ఇచ్చాం. నిన్న మాట్లాడుతూ గౌరవనీయులైన సుందరయ్యగారు ఐదు సంవత్సరాల నియమం ఎందుకు, అది లేకుండా చేస్తే బాగుంటుందని అన్నారు. గ్రామాలలో ఐదు సంవత్సరాల వయస్సు దాటిన వారు ఎదో విధంగా కొంత సంపాదిస్తూంటారు. ఆ ఉద్దేశం తోనే ఐదు సంవత్సరాల వయస్సు అనేది పెట్టారని నేను అనుకుంటున్నాను. ఎడల్లు ఎర్నింగ్ మెంబరుకు ఇచ్చే కస్పెషల్ ను కొంత ప్రైవేట్ చేసి ఐదు సంవత్సరాల వయస్సు దాటిన వారికి కూడా ఇచ్చారు. ఇది సబబుగానే ఉందని నాకు అనిపించింది. ఈ తేడా కూడా లేకుండా చేయడానికి వీలు అవుతుండేమో పరిశీలన చేస్తాము. ఇప్పటికీ నా భావంతో సుందరయ్యగారు అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

(శ్రీ) పి. సుందరయ్య:— సంపాదించే వారు పోయారు కనుక ఇస్తున్నాం అనే రీతిగా చూడవద్దని కోరుతున్నాను. మానవతా దృష్టితో బిడ్డ చనిపోయాడు కనుక ఇస్తున్నాం అని కాకుండా ఆరు సంవత్సరాల బిడ్డ ఐతేనే ఇస్తాం అనడం న్యాయం కాదు. ఐదు సంవత్సరాల లోపల వారు 3600 మంది మాత్రమే పోయారని అంటున్నారు. అంటే 36 లక్షల ఖర్చు అన్నమాట. ఇన్ని కోట్లు ఖర్చుచేస్తూ దీనికి చూడకుండా మానవతా దృష్టితో సానుభూతిని వ్రదర్శించి మరొకసారి ఆలోచించి అందరికీ ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను.

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:— వారు చెప్పిన దానిలో బలం లేదని కాదు నేను అన్నది, ఇదివరకు ఉన్న కస్పెషల్ నేను అర్థం చేసుకున్నంతవరకు ఈ అభిప్రాయం కావచ్చును అన్నాను. ఎడల్లు ఎర్నింగు మెంబరుకు ఈ కస్పెషల్ అన్నప్పుడు ఈ విధంగా ప్రైవేట్ చేస్తే వస్తుంది అనుకున్నాం. వారు చెప్పేది మౌలికమైన విషయం, కాదనను. మేము ఎగ్జామిన్ చేసి సాద్యమైతే ఐ విల్ బి పెర్ హేపీ టు డు దట్.

శ్రీ సిపాన్. పరశురామనాయుడు : — ఐ విల్ బి వెరీ హేపీ అంతు మరల అది ఇంగ్లీషు,

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి:—మీ సహవాస దోషం మాత్రతప్పడం లేదు. ఎలక్ట్రిసిటీకి జరిగిన సప్టానిక్ సంబంధించి అల్ మోస్ట్ సెంట్రల్ వర్క్స్ రిపేర్స్ ఐనాయి. అక్కడక్కడ మిగిలిపోయాయి, అక్కడ పని జరుగుతుతోంది. సైక్లోనుకు సంబంధించిన విషయంకాదు కాదు కాని రామగుండం సూపర్ దర్మల్ ప్లాంటు మొత్తం దేశంలోని ఐదారు ప్లాంటులతో మనది నెంబరు షన్. మీ సమాచారం కోసం చెబుతున్నాను. దానిక్రింద 1982-83కు 200 మె. వా. 1983 సెప్టెంబరుకు మరొక 200 మె. వా. 1984 మార్చికి మరొక 200 మె. వా. పైనల్ గా 1984-85కి 500 మె. వా. — మొత్తం 1100 మె. వా. జనరేషను రాబినుంచి దొరుకుతుంది. మొత్తం కాప్ 768 కోట్ల రూపాలని అంచనా ఇప్పటికి వేసుకున్నారు, మన రాష్ట్రంలో కేంద్రం వారు చేస్తున్న ప్రాజెక్టు, ముగ్యుమైనది. ఎక్సెక్ డ్యూటీ పై న వచ్చిన ఆదాయము విషయం, కేంద్ర ప్రభుత్వము అట్లా వేయడము వ్యయము కాదనే మాట మీద శేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కాన్సిల్ లో చర్చకు వచ్చినది.

Sri S. Jaipal Reddy:—In the Governor's Address it is stated that the Ramagundam Project would have ultimately an installed capacity of 2100 M. Ws. but the Chief Minister is saying that it would be 1300 M. Ws. 4-50 p. m.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—అట్లా వేయడము సరియైనది కాదు. కేంద్రం ఆ రంగములోకి రాకూడదు. స్టేటు పరిధిలోకి వచ్చిన ఎక్సెక్ డ్యూటీ వేస్తున్నారు. అనే విషయము వచ్చినపుడు దీనివల్ల వారికి 140 కోట్లు వస్తుంది. అరవ ప్రణాళిక కాలములో 2000 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి పెద్ద ఎత్తున పవర్ లోషము లేకుండా చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో పోతున్నామని, రాజ్యాంగము ప్రకారం వారికి అది కారం వుందని, రాష్ట్రాలను ఎకామడేషను చేసుకొనడము అప్పు ఇంకొకటి కాదని కేంద్ర ప్రభుత్వము చెప్పినది. అట్లా చేస్తే మనకు 12 కోట్లు వస్తుందని చెప్పారు. దీనికి సంబంధించిన సందర్భములో ప్రెస్ కి యివ్వవలసినవచ్చింది; ఒక స్టేటు మెంటు నోటిఫై చేయకపోతే అదనపు ఛార్జి కన్ స్యూమర్ నుంచి చేయలేము. లేకపోతే రి పై సలు వనూలు చేయవలసినవస్తుంది. పంచాయతీ వీధి దీపాలకు కట్టలేక అవస్థ పడుతున్నారు. పంచాయతీలకు ఈ ఛార్జిస్ పెంచము. ఆ భారాన్ని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు వారు భరించుకుంటారు. లేకపోతే వారు ప్రభుత్వముతో మాట్లాడుకొంటారు. కాని పంచాయతీలకు ఇప్పుడున్న రేట్ వుంటుంది.

ఇక లా అండ్ ఆర్డర్ విషయము. నక్సలైట్స్ ని ఎన్ని రోజులు చంపు తారని గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. నిజము చెప్పాలంటే మా మంత్రి వరము అధికారిలోకి వచ్చిన తరువాత ఈ విషయముపై న ఎక్కువ వివరంగా ఆలోచన చేయలేదు. గౌరవ సభ్యులు కొన్ని సూచనలు చేశారు. వాటిని తప్పకుండా ఆలోచన చేస్తాము. ఒక మాట మాత్రము హాన్ డ్యుట్టికి తీసుకురావడము అవసరమనుకొంటాను. నక్స

తైల్‌ను ఏ విధంగా హత్య చేశారు ఎట్లా చేశారు. మంచిదా చెడదా అనేది చెప్పడము నా ఉద్దేశ్యము కాదు. ఈ సందర్భములో భార్యచా క మీ పిన్ ని ఏర్పాటు చేశారు. గౌరవ సభ్యులు సుందరయ్యగారితో మాట్లాడాను. ప్రైవేట్ గా మాట్లాడాను. నిర్ణయానికి వచ్చామని కాదు. హాస్ దృష్టికి తీసుకు వచ్చి ఆలోచన చేస్తే మంచిదని చెబుతున్నాము. కమిషను టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ విస్తృతముగా వుంది. లిగల్ గా సనుభవము వున్న మనిషినికాదు నేను కమిషన్ 10 సం.లు సాధించి జరిపినా టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ లో యిచ్చిన విషయాలు పూర్తి అవుతాయో లేదో అనే ఆనుమానము వుంది. తొందరలో ఈ విచారణను పూర్తి చేయించుకోవాలి. దీనిపైన ఢిల్లీలో కూడ ప్రధానమంత్రిగారితోను, హోమ్ మినిష్టర్ గారితోను మాట్లాడినాను. ఇది తొందరగా పూర్తి చేసుకొని ఇకముందు ఇల్లా జరగకుండా వుండేవిధంగా పకడ్బందీ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి, దీర్ఘ రోగముగా వుంటుందనే భావము పోయేదానికి ప్రయత్నము చేయాలి. పోలిసు ఫోర్స్ అదే పనిగా పెట్టుకుని ఇక్కడ వుండడము జరుగుతున్నది. అది మన సమాజానికి అంత ఔమం కాదు అనిపిస్తుంది. దీనిని పునరాలోచన చేసుకోదానికి రాష్ట్రప్రభుత్వము ప్రయత్నము చేస్తున్నది. ఈ విషయము గౌరవ సభ్యుల దృష్టికి తీసుకురావడము నా బాధ్యత అని నమ్ముతున్నాను. సెంటర్ స్టేటు రిలేషన్ షిప్ విషయము చాల మందిని బాధిస్తున్నది. ఇది చాల ముఖ్యమైనది. ఏమైనా స్టేటు గవర్న మెంట్ బాగా చేయాలనే మాట మీద ఎవ్వరికీ సందేహము లేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వములో వున్నవారికి లేదు కాని ఇప్పుడు జరుగుతున్న పద్ధతులవల్ల చిక్కులు వస్తున్నాయి. అవసరమైన అల్యూము జరుగుతోంది. ఐ ఎయిచ్. ఐ. పి. యన్. విషయములో కాదు అనుకోండి. ప్లార్ అప్రూవల్ కోసము కొంత మంది ఆపీసర్లను ఢిల్లీ తీసుకుపోవడం, ఆక్కడ కొంతకాలము కూర్చోడము, మాట్లాడడము, మొత్తము సీలింగు ఇంత అని వారు చెప్పడమనే పద్ధతి జరుగుతున్నది. ఒక మైనర్ టాంక్ విషయము వచ్చినా కూడ ప్లానింగ్ కమిషన్ అప్రూవల్ యిస్తే తప్ప వీలులేకుండా వుండేది అది తగించబడింది. ఇంకా అదనముగా తగించే వ్యవహారము కావాలి. ప్రైవేటు యల్ ఎలాకేషన్సుకి సంబంధించి స్టేట్స్ కి ఎంత, కేంద్రానికి ఎంత వుండాలనే విషయాలు బాగా ఆలోచనచేయాలి. కొన్ని రాష్ట్రాల ముఖ్యమంత్రులు బాగా ఆలోచన చేస్తున్నారు. మొన్న నేషనల్ డెవలప్ మెంట్ కౌన్సిల్ సెంటింగులో పార్టీతో సంబంధం లేకుండా అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన ముఖ్యమంత్రులూ చెప్పారు. రాజ్యాంగమును తగిన విధంగా మార్పు కొనవలసిన అవసరం వుందని కొంతమంది, ముందు వున్న ప్రొవిజన్స్ ప్రకారము చేసుకొని, తరువాత అవసరమైతే రాజ్యాంగమునకు సవరణలగురించి మాట్లాడుదామనే వాదన వుంది. నాకు సంశ్యత్తి కలిగేవిధంగా ప్రధానమంత్రిగారి ఉపన్యాసము వుంది. ఏ విషయములో యిబ్బందిగా వుంది అని నమ్మి అడిగినపుడు 2-4 జోన్సులు పండించాలా, పచ్చ జొన్నలు పండించాలా అనే విషయముపైన స్టేటు అగ్రికల్చర్ మినిష్టరు సెంట్రల్ అగ్రికల్చర్ మినిష్టరుగారితో సంప్రదించి దానికి 2 కోట్ల, 5 కోట్ల కేటాయించే మాట ఎందుకు వస్తున్నదని చెప్పినపుడు కో ఆర్డినేషన్ కోసము పెడతాము కాని మా ఇంటరుఫియరెన్స్ రారు. డొలింగ్ ఫోట్ రారు అని ప్రధానమంత్రిగారు చెప్పారు. గార్డీల్ ఫార్ములా ఒకటి వుంది

వచ్చిన ఆదాయములో జనాభాను బట్టి ఎంత రాష్ట్రానికి సహాయము చేయాలి. ఆ ఆ రాష్ట్రములో వచ్చే ఆదాయాన్నిబట్టి ఎంత సహాయము చేయాలి అన్నపుడు 60 శాతము జనాభానుబట్టి, 40 శాతము ఇన్ కమ్ ని బట్టి చేయాలని వుంది. దానిని పునః పరిశీలించడానికి కమిటీముందు పెడతామని అన్నారు. స్టేట్ సెంటర్ రిలే షన్ షిప్ విషయము కూడ కమిటీ ముందు పెడతామని అన్నారు. ర ధ ము సాగుతోంది. ప్రభుత్వము బాధ్యత తీసుకుని పని చేసే విధంగా కేంద్ర రాష్ట్ర సంబంధాలు ఆస్థాయిలో వుండేటట్లు చూసుకొనవలసిన అవసరము వుంటుంది. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము ఆ విధంగా చేస్తుందని హామీ యిస్తున్నాను. ఇక చివరగా గవర్నరుగారి ప్రవంగంలో రెండు మూడు విషయాలు వున్నాయి. వాటికి సమాధానాలు చెప్పి ముగిస్తాను. ల్యాండ్ రెవెన్యూ రెండున్నర ఎకరాలు సెట్ వున్నా, అయిదు ఎకరాల ద్వై వున్నా మేము మినహాయిస్తామని చెప్పాము. ఆ మొత్తం ఎంత వుంటుందో ఆ అంతెలు ఇప్పుడే ఇతమిద్దంగా చెప్పలేము. అయినా అది ఎంత అయినా సరే, ఎంతనష్టం వచ్చినా సరే. లోటు వచ్చినా సరే. దానిని భరించటానికి సిద్ధంగా వున్నామని మనవిచేస్తున్నాము. యాక్చువల్ ఇంప్లికేషన్ ఎంత వుంటుందో ఇంకా వర్కౌట్ చేస్తున్నారు. ఫీగర్స్ స్క్రిట్ చేయడం రాత్రి వరకూ సాధ్యం కాలేదు. అందువల్ల ఆ ఫీగర్స్ ఇప్పుడు నేను ఇవ్వలేకపోతున్నాను. సుందరయ్యగారు వేరే సెన్ గురించి చెప్పారు. తెలంగాణాలో రూపాయికి 25 పైసలు, ఆంధ్రలో 39 పైసలు లోకల్ సేవ్ 18 పైసలు, ఎడ్యుకేషన్ సేవ్ 11 పైసలు ఇలా రెండు ప్రాంతాలలో తేడా వుందని చెప్పారు. ఆ రెంటినీ తీసివేస్తూ రైతులకు లాండ్ రెవెన్యూ మీద ఎందుకు కన్సెషన్ ఇవ్వకూడదనిపించింది. మొత్తం తీసివేస్తే రైతు చిక్కుల్లోపడే ప్రమాదం వుంది. రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ పూర్తి కానందువల్ల గ్రామాధికారుల చేతుల్లో ఇబ్బంది వడే ప్రమాదం వుంది. నేను యు. పి. లో. వుండగా చూశాను. మా భూమి కాగితాల మీద లేకుండా పోయింది. మాకు అధికారం లేకుండా వుంది. రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ తోందరగా పూర్తి చేయండి, పాస్ బుక్స్ ఇప్పించండి అని చెప్పారు. రైట్ ఆఫ్ రికార్డు ఫస్టు పేజీలో వుండాలి. ఎంత లోను ఎలిజిబిలిటీ వుంటుందో, తహసిల్దారు నుండి సర్టిఫికేట్ తెచ్చుకునే అవస్థ లేకుండా బ్యాంకుల నుండి అప్పులు తెచ్చుకొనే వీలు వుండాలి. సమగ్రమైన పాస్ బుక్ తయారు చేయడానికి 64 నుండి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. కొన్ని ప్రభుత్వాలు చేకాయ కాని అమలులోకి కాలేదు. రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ పూర్తి చేయటానికి ఎంత కాలం పడుతుందని అడిగితే ఎంత త్వరగా చేసినా రెండు సంవత్సరాలు పడుతుందని చెప్పారు. ఆ విధమైన ఎన్యూన్స్ రె అధికారులు ఇచ్చారు. నేను హౌస్ కు ఎన్యూరెస్స్ ఇస్తున్నా, రెండు సంవత్సరాలలో మొత్తం రికార్డు ఆఫ్ రైట్స్ పూర్తి చేసే బాధ్యత ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది అని, అంటే అంతవరకూ మొత్తం సెన్ తీసుకోవాలని లేదు. అంతవరకూ 25.39 తీసివేసి ఏదో లాంచనంగా 5 పైసలు మాత్రమే సెన్ పెట్టటానికి మేము నిర్ణయం తీసుకున్నాము.

అంటే రెండు సంవత్సరాల వరకూ డబ్బు కోసం కక్కుర్తి పడి చేస్తున్నది కాదు. రైతాంగంలో వున్న భావాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, వారి అవసరాలను దృష్టిలో

పెట్టుకొని, రైతులు గ్రామాధికారుల చేతులలో పడకుండా వుండడానికి ఈ నిర్ణయం చేశాము. కొందరికి పట్టాలు ఇచ్చారని, కొందరికి ఇవ్వలేదని, పోసెషన్ లో లేనని చెబుతున్నారు. అక్టోబరు 77 వరకూ 22 లక్షల 78 వేల ఎకరాలు పంచబడినట్లు లెక్కలవల్ల తెలుస్తున్నది. ఇంకా 4 లక్షల 55 వేల ఎకరాలు అదనంగా వుంది. ఎగ్రికల్చరల్ సీలింగు వల్ల 1.78 లక్షల ఎకరాలు వచ్చింది. పట్టాలు వెంటనే ఉచ్చేదన ముందు చూడాలి లోకల్ ఎనైన్ మెంట్ కమిటీలు వున్నాయి. డెవలప్ మెంట్ కలెక్టరు, ఎమ్. ఎల్. ఏ. లు, సమితి అధ్యక్షులు ఒందులో వుంటారు. వారంతా కూర్చుని ఈ పని చేయాలి. నేను యు. పి. లో గవర్నరుగా వున్నప్పుడు భూమి గురించి అక్కడ మాట వచ్చినప్పుడు ఏ గ్రామంలో భూములు ఇచ్చామని చెప్పి అమలు కాలేదని అక్కడ రైతులు చెప్పారో అక్కడ నేను స్వయంగా విచారించాను. ఎందుకు ఇవ్వలేదో అధికారుల నుండి తెలుసుకొని వెంటనే ఇప్పిస్తావని వారికి చెప్పారు. నేను ఇప్పుడు సభ్యులకు ఒకటే మాట చెబుతున్నాను. First Week of May We will Celebrate Land Possession Week. ఆ వారంలో తప్పులు ఏమైనా జరిగితే దానికి సంబంధించిన అధికారులపై కఠిన చర్యలు కూడా తీసుకుంటాము. ఆమెరకు ఆదేశాలు ఇవ్వబడతాయని మునుపిచ్చేస్తున్నాను. ఇడి ఎండెలెస్ ప్రాజెక్టుగా వుండకూడదు. మే లోగా 22 లక్షల 78 వేల ఎకరాల సమస్యను పరిష్కరించటానికి ప్రభుత్వం వూసుకుంటుందని, అందుకు గౌరవ సభ్యులందరూ సహకరించాలని మనవిచేస్తున్నాను. పట్టాలు ఇచ్చి సంతోష పడడంతో లాభం లేదు. పోసెషన్ ఇచ్చిన తరువాత దానిని డెవలప్ చేసుకొనే ఏర్పాట్లు కూడా చేయాలి. ఎన్. ఎఫ్. డి. ఎ. ద్వారానో, కమ్యూనిటీ బ్యాంకుల ద్వారానో, షెడ్యూల్డ్ కాస్టు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ కార్పొరేషన్స్ ద్వారానో వారికి సహాయం చేయాలి. ఇందుకు 125 కోట్లు అయినా కావలసివుంటుంది. మార్జినల్ మనిగా 12 కోట్లు అయినా కావలసివుంటుంది, సర్వెయ్ ల్యాండ్ కు కేంద్ర ప్రభుత్వం 1.25 కోట్లు కేటాయించింది. అది కూడా ఉపయోగించుకొందామని మొత్తం మీద ఈమని పట్టదలతో చేయటానికి ప్రయత్నిస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక, చివరగా నిరుద్యోగులకు సంబంధించిన స్కీము గురించి మాట్లాడారు. ఇది ఎవరినో మధ్య పెట్టటానికి చేసింది కాదు. ఇందులో ఎవరు సలహాలు ఇచ్చినా స్వీకరించటానికి సిద్ధంగా వున్నాము. ఏదో ట్రిక్ చేద్దామనే ఉద్దేశ్యం కాదు. ట్రిక్ కాం దాటిపోయింది. weaker Section has become Conscious వేరే రాష్ట్రాలతో ఇటువంటి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. అక్కడ కూడా చేస్తున్నాము. ముమారు 8 లక్షల వరకూ నిరుద్యోగులు వున్నారు. వారందరకూ చేస్తామని చెబితే కష్టం. మూడు తరగతులుగా విభజించాము. షెడ్యూల్డ్ కాస్టు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్. అండ్ బ్యాక్ వర్డ్ క్లాస్ అని బ్యాక్ వర్డ్ అంటే ఎకనమిక్ ల్లీ బ్యాక్ వర్డ్ వెస్టు కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుంటాము. మొత్తం అందరకూ చేస్తామని కాదు కాని కొంతవరకైనా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంలో వున్నాము. వెనుకబడిన వారిలో అధిక్తంగా వెనుకబడిన వారు అన్ని కులాలతోనూ వున్నారు. అందరకూ న్యాయం కలుగజేయాలి. ఒకరికే న్యాయం కలుగజేస్తామని మిగిలిన వారిని చెప్పగొట్టే

చౌకబారు వ్యవహారంగా ఇది వుండకూడదు. పిరందరనూ దృష్టిలో పెట్టుకొంటే ఆ అంకె లక్షలలో వుంటుంది. ఆ అంకెల లెక్క తీస్తే ఒక లక్ష వరకు వస్తుంది. ఆల్ అనెంస్లాయిడ్ కాదు. మెట్రీ కొయ్ లేట్స్ గ్రాడ్యుయేట్స్ అని తిసుకున్నాము. అన్ ఎడ్యుకేటెడ్ కు ఎంప్లాయిమెంటు స్కీము అని మహారాష్ట్రలో తీసుకున్నారు. Right to work అనేది ఒప్పుకున్నారు. ఏ మనిషి అయినా వూరులో పని చేస్తాడు. ఆ సంగతి వేరే ఆలోచన చేయవచ్చు. మనము ఎడ్యుకేటెడ్ తీసుకున్నాం. 25885 ఎస్.సిలు వున్నారు, 1490 ఎస్.టిలు వున్నారు, 91153 బి.సిలు వున్నారు. ఎక్నామి- కల్లి జేక్ వర్ధవారిని కలుపుకొని, 5 కోట్లు ఖర్చు అయినా లెక్క పెట్టవద్దని వివరంగా దాని కొరకు స్కీము తయారు చేసే పనిని ఎంప్లాయిమెంటుకు అప్పజెప్పాము. ఇప్పుడు గాని తరువాత గాని మీరు సలహాలు ఇస్తే అందులో యిమ డ్యటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. అయితే కేవలం డబ్బు ఇచ్చి యింట్లో కూర్చో బెట్టడానికి కాదు. కేరళలో సంవత్సరానికి 400 రూపాయలు నాలుగున్నర లక్షల మందికి ఇస్తున్నారు. రెండు మాసాలేమో సొషల్ వర్క్ చేయాలట. మేము అట్లా పెట్టడలుచుకోలేదు. బెంగాల్ లో యింకో రకమైన ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. మేము యిక్కడ చేయవలచుకున్నదేమిటంటే, వారికి పని అప్పజెప్పడం. కనీసం 75 రూపాయలు ఒక్కొక్కరికి యివ్వాలనే ఆలోచన వుంది. ఆ డబ్బు ఇచ్చి యీ పీరియడ్ లో ఒక మంచి స్పెషల్ ట్రైనింగు ఇచ్చి ఎంప్లాయిమెంటు పోలెన్సియల్ వుండి సమాజములో ఉత్సాహం వున్న స్కీమును తీసుకొని సెల్ఫ్ సపోర్టింగు స్కీముగా ఉవుండడానికి చేస్తున్నామని తరువాత నిస్పృహపడకుండా రి మాసాలు కావచ్చు. సంవత్సరము కావచ్చు. ట్రైనింగు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఆ తరువాత అతను పని చేసుకోడానికి వీలుంటుంది. రెండు సంవత్సరాలు డబ్బు ఇచ్చే నీ చావు నీవు చావరా, నీ బ్రతుకు నీవు బ్రతకరా అని గాకుండా మంచిగా బ్రతుకు దెరువు చూపించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఒక ఎక్స్ పెరిమెంటు చేస్తున్నాము. నిర్దుష్టంగా యిట్లా వుందని చెప్పడంలేదు. ఈ ఆలోచన వుంది, 5 కోట్లు ఖర్చు అయినా వర్తాలేదు. యిది అవసరమని చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి వుపన్యాసము మీద మాట్లాడిన పెద్దలు చాల విషయాలు చెప్పారు. ఇప్పటికే చాలా టైము తీసుకున్నాను. మీరు దయతో వున్నారు. నిన్న మా వాండ్లు పార్టీ మీటింగులలో చెప్పారు. స్పీకరు గారు ఎప్పుడు ఆ వై పే చూస్తారు. ఆ చైర్ బాగా పెట్టలేదు. మా వైపు చూడరు అని చెప్పారు. ఆ చైర్ డిఫెక్ట్ సెక్రటరీగారు చూడలి, యింజనీరింగు మిస్టేక్ వుండేమో. మీరు యీ ప్రక్క చూడరని మా షారికోపం. ఇప్పుడు షాదార్థముతో సమయం ఇచ్చారు. నేను మాటవరకు చెప్పాను. మా వారికి కూడా చెప్పాను. స్పీకరుగారు అట్లాగాదు, అటు చూసినా యిటు చూస్తారు. యిక్కడ చూడకుండా యిక్కడి సంగతులు తెలుసుకుంటారు అని మీరు షాదార్థముతో సమయం ఇచ్చినందుకు నమస్కారాలు. పళ్ళులు అనేక మంచి సలహాలు ఇచ్చినందుకు వారికి హృదయ పూర్వక నమస్కారాలు తెలుపు కుంటూ యీ అడ్డను అందరు ఆంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి:— స్పీకరు సర్
ఒక గౌరవ సభ్యుడు అధ్యక్షా, తెలుగులో మాట్లాడమనండి.

మిస్టర్ స్పీకరు:— గౌరవనీయ సభ్యులు ఒక విషయం అర్థం చేసుకోవాలి. వారు తమభావాలను ప్రస్తుతంగా తెలుగులో చెప్పలేరనే అద్దెర్థం వారికి వుంది. అందువల్ల వారికి యింగ్లీషులో చెప్పడానికి హక్కు వుంది. కాదు అనడానికి లేదు. కర్బసి కొరకు హాస్లో వారిభావాలు తెలుసుకోవాలని తెలుగులో చెప్పమంటే చెబుతారు. జయపాల్ రెడ్డిగారు యిప్పుడు తెలుగులో మాట్లాడడానికి ప్రయత్నం చేస్తారు.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి:— అగ్యక్షా, నాకు ఆంగ్లములో మాట్లాడే హక్కు రూల్సు ప్రకారముగా వుంది. ఆ హక్కును మాత్రము తీసుకోవద్దని మనవి చేస్తున్నాను. ఇదివరకు ఆ మాట సెలవిచ్చాను పోతే గవర్నరు గారి ప్రసంగములో రామగుండం అర్టిమేట్ యిన్ స్టాట్ కెపాసిటీ 2100 మె. వా. అని చెప్పారు. ముఖ్యమంత్రి గారు తమ ఉపన్యాసములో 1800 మె. వా. అని చెప్పారు. ఈ వైరుధ్యం గురించి చెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి:— భూమి శిస్తు రద్దు గురించి అడిగాను కన్నాని డేటెడ్ గా శిస్తు చేస్తున్నారు. ల్యాండు రెవిన్యూ ఎంజో స్పష్టంగా తెలియదు. అవి రెండు కలిసి వున్నాయి. అటువంటి చోట కేవలం ల్యాండు రెవిన్యూ రిమిషను యిస్తామంటే అది ఏ రకంగా రిమిషను అనేది అడుగుతున్నాను. రెండవది, వెంటనే గాదు తరువాత చెప్పవచ్చు. ఎవరికి ఏ మాత్రం బెనిఫిట్ వచ్చింది చెప్పాలి. విశాఖ జిల్లాలో తుఫాను తాడవల్ల యిప్పటికే ఎంతో నష్టం వచ్చినప్పటికీ శిస్తులు వసూలు చేసే కార్యక్రమానికి వుపక్రమించారు, ఈ విషయములో వారు ఏమైనచర్య తీసుకొని అనుకున్న రెమిషను ఎనౌన్స్ చేసి శిస్తులు వసూలు చేసే పద్ధతిని ఆపు చేస్తారా ?

శ్రీ సి. పాచ్. రాజేశ్వర రావు:— ల్యాండు రెవిన్యూ మినహాయింపుల విషయములో రెండున్నర ఎకరాల మాగాణి కి ఎకరాలకు పై అన్నారు. రెండున్నర ఎకరాల మాగాణి కి సంబంధించిన దానిలో వెబ్ రేట్ 18 శ్రీ పోర్లన్ అని రెవిన్యూ అధికారులు చెప్పారు. 18 శ్రీ డ్రై ఎసెస్ మెంటు క్రింద తీసి చేసి మిగతాది కలెక్ట్ చేస్తారా ? అట్లా చేస్తే రెండున్నర ఎకరాలకు యిచ్చిన మినహాయింపు వల్ల లాభం లేదు. ఆ విధంగా వెబ్ రేటు అయినప్పటికీ రెండున్నర ఎకరాల లోపు భూమి శిస్తు గలవారికి వెబ్ మినహాయించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సీలింగుకు సంబంధించి మే ఫస్టునుండి ల్యాండు పొసెషను కావలసిందే. సర్ ప్లన్ లెక్కలు తెలక లక్షల ఎకరాలు పంపకానికి పెడింగ్ లో వున్నవి. సత్వరంగా చేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలి. నక్సలైటు రాజకీయ కై దీల గురించి ఆలోచన చేస్తామన్నారు. భార్గవ క్రమిషను కార్యక్రమానికి రాజకీయ కై దీల విడుదలకు సంబంధం లేదు. నక్సలైటును వెంటనే విడుదల చేసేదాని గురించి ఆలోచన చేయాలి

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగము మీద చాల మంది మాట్లాడారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ విషయం మరిచిపోయినట్లున్నారు. మా కృష్ణా జిల్లాలో యిండ్లు పడిపోయినవారికి సిమెంటు రేకులు యివ్వడములో అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి, ఇప్పటికి పూరికి 5, 10 మందిని వదిలిపెడుతున్నారు. వారికి బియ్యం యిచ్చేప్పుడు కూడా వదిలిపెడుతున్నారు. ఈ విషయం ఎంక్వయరీ చేయించాలి. వారికి కూడా 150 రూపాయల ధనవహాయి, బియ్యం, గోధుమలు యిప్పించాలని కోరుతున్నాను. పోతే నేత వని వారి విషయం చెప్పాలి. తగినన్ని నిధులు పున్నప్పటికి మగ్గం చెడిపోయిందా లేదా 150 రూపాయలు వచ్చాయా లేదా అనే నిబంధనలు పెట్టి యిచ్చేటటువంటి సహాయం అందకుండా చేస్తున్నారు. నూలుకు అని నూరు రూపాయలు యిస్తున్నారు. వారికి 150 రూపాయలు సహాయం అందేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. జనార్దన రెడ్డి:— తెలంగాణ ప్రాంతములో వర్షాభావం వల్ల 10-20 a.m. డ్రాట్ రిలీఫ్ వర్క్కు మొదలు పెట్టారు. సహాయం సరిగా అందడం లేదు. ఆ ప్రాంతములో నీరు లేక బాధ పడుతున్నప్పటికి యిచ్చిన అప్పులు వసూలు చేయడానికి బాధపెడుతున్నారు. డ్రాట్ రిలీఫ్ పనులు చేయాలి.

ఎకనామిక్ల శాస్త్రవేత్త క్లాస్ అన్నారు. అది వారికి ముడుతుంది. శాస్త్రవేత్త క్లాస్ అంటే ఎవరు? దాని డెఫినిషను ఒకటి కావాలని మనవి చేస్తున్నాను. నెల రోజులనుంచి ఇక్కడ బియ్యం పూవుల్ స్ట్రయికు చేస్తున్నారు ఉద్యోగాల కోసం. ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తాము అంటున్నారు. సమాజం అంతా వారిని గుర్తించాలి. వారికి వెంటనే ఏమి చేస్తారో ఇప్పుడే చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు కరువు సమస్యలకు కొంత డబ్బు కేటాయించారు, అది కాంట్రాక్టర్లు మేసేసారు. ఇంతవరకు మంచినీళ్ళకు కేటాయించలేదు. నల్గొండ జిల్లాలో మంచినీటి కొరత చాలా తీవ్రంగా ఉంది. గ్రామాలలో మంచినీళ్ళు లేవు. మైళ్ళకొలది పోయి తెచ్చుకోవలసి వస్తున్నది. అందుచేత ఆ సమస్యమీద ఏమైనా డబ్బు కేటాయిస్తారా? అసలు పంటలు నేడ్యం కాలేదు. నేడ్యం కాకపోతే అప్పులు వాయిదా వేయమని అంటున్నారు. నేడ్యం అయి పంటలు పండిపోతే అప్పులు వాయిదా వేస్తారట. నేడ్యం కాలేదు కనుక అప్పులు వాయిదా వేయము అంటున్నారు. నార్లు పోస్తే నారులు ఎండిపోయాయి. రై తాంగం మొత్తుకొంటున్నారు. పార్లు టరం అప్పులను మీడియం టరం అప్పులుగాను, మీడియం టరం లోన్సును లాంగ్ టరం అప్పులు గాను మార్చడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా? ఈ అప్పులను వాయిదా వేయించడానికి ఉత్తర్వులు ఇస్తారా?

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :— అధ్యక్షా, కొన్ని జిల్లాలకు స్పెషల్ రెమిషను డిక్లర్ చేసారు. కాని తీవ్రమైన డెబ్బ తగిలిన విశాఖపట్టణం జిల్లాలో స్పెషల్ రెమిషను డిక్లర్ చేయకపోవడం వల్ల చాలా కాంప్లెక్సస్ సమస్యలు వచ్చాయి. ఈ స్పెషల్ రెమిషను అక్కడ ఇవ్వడానికి ఇబ్బంది ఏమిటి? ఎందుకు

అలస్యం చేస్తున్నారు ? కలెక్టరుగారి రిపోర్టు వచ్చినా డెసిషను తీసుకొనడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ (నర్సంపేట) :— అధ్యక్షా, కంపల్సరీలీ రిపొర్టు ఎంప్లాయీస్ మేజేరతుగా తీసుకొనే విషయమై ప్రభుత్వం పునరాలోచన చేస్తుందా ? వారు చేసినతప్పులు విడివిడిగా తరువాత చూడవచ్చు. తెలంగాణాలో అనావృష్టివల్ల శీత్రమైన దుర్భిక్ష పరిస్థితులు వచ్చాయి. కాబట్టి మొత్తం ప్రాంతాన్ని దుర్భిక్ష ప్రాంతంగా ప్రకటించడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పిస్తుందా ? జ్యోంకులు కాని పహకార సంఘాలు కాని ఇచ్చిన అప్పులు విషయంలో వాయిదా వేసి శిస్తు చెమిషను ప్రకటిస్తుందా ?

శ్రీ కోన ప్రభాకరరావు (తాపట్ల) :— అధ్యక్షా, తాపట్ల, రేపల్లె, తెనాలి, తాలూకాలలోని రైతులు గత ఓ సంవత్సరాలుగా దెబ్బతింటున్నారని మనవి చేసుకున్నాము. వారికి మొన్న నెకండు గ్రాంట్ ఇచ్చే విషయంలో చెప్పాము. రాబోయే ఖరీఫ్ సీజనుకు అయినా ఆ షరిఫ్తులు కల్గిస్తారా ?

శ్రీ జి. వి. రత్నయ్య (మంగళగిరి) :— మంగళగిరిలో గవర్నమెంటు అండర్ టేకింగు అని ట్రైల్స్ ఫ్యాక్టరీ వద్ద బోర్డు పెట్టారు. అక్కడ స్థలం ఎక్వయర్ చేసారు. అసలు అది ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు ? ఇంతకుముందు ఉన్న ప్రభుత్వం వారు మనకు కరెంటు కొరత లేదని అన్నారు. కాని అప్పుడప్పుడు అన్ని ప్రాంతాలలో సాయంత్రం సమయంలో ఆఫ్ చేస్తున్నారు. దాని విషయంలో ఏమైనా చెబుతారా ? తుఫాను ప్రాంతాలలో రైతులకు ఉన్నటువంటి అన్ని రకాల అప్పులను ఈ సంవత్సరానికి వాయిదా వేయిస్తారా ?

శ్రీ మతి డి. ఇందిర (తెనాలి) :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ తుఫాను దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో రిజ్ పుల్లర్స్ కు, మిగతా ఆర్థికాన్నకూ ధన పహాయం చేయడానికి పరిశీలిస్తున్నాము అన్నారు. ఆ ధన పహాయం ఏ రూపంలో చేయడానికి పథకాలు ఆలోచిస్తారో చెబుతారా ? రిజ్ పుల్లర్స్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీల ద్వారా లోన్లు తీసుకున్నారు. వాటిని మాఫీ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ? ఆర్థికాన్నకు కమ్మరి పనివారిని, వడ్డంగి పనివారిని, గోట్ల స్థితును చేరుస్తారా ? లేకపోతే చేర్చడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ షివెచ్. యస్. ఆర్. సివెచ్. వి. సి. మూర్తిరాజు (తాపట్ల నిగమాధిపతి) :— అధ్యక్షా, పంచాయతీ తాజ్ కు సైక్లోన్ క్రింద డబ్బు ఇస్తున్నారు. అసలు పంచాయతీలను గుర్తించే సమయం, పరిషత్తులను ముప్పు కలుపుతో ఉన్నప్పుడు ట్రైల్స్ లో రిపోర్టు తాలూకా అవసరం. అవ్ లాంటి పరిస్థితిలో ఉన్నవారికి దాని సంగతి తాగా తెలియదు. కాబట్టి వారికి ఎక్కువగా రేటులను చెబుతూ ఉన్నాము. కోస్తాల్ ఏరియాకు కనీసం 10 కోట్ల రూ.లు ఇస్తేనే కాని రిపోర్టు పూర్తి కావు. ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు అధిక రేటులవల్ల ట్రైల్స్ లో ఉన్నవారికి ఉన్నటువంటి రేటులను పేరుకు ఉంటుంది. ట్రైల్స్ లో ఉన్నవారికి ఇచ్చిన తరువాత సంవత్సరం చెమిషను ఇవ్వాలి. కాని పంటలు

పండినా, పండకపోయినా శిస్తులు కట్టి తీరాలి. అందుచేత దానిని మాఫీ చేయ దానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ వి. నిరంజన రావు (మల్లేశ్వరం):— అధ్యక్షా, తుఫాను ఉష్మెను ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి వాళ్ళం మేము. అక్కడ చాలా అవకాశాలు జరిగాయి. అచ్చట 150 రు. లు ఇచ్చినవారికే గోధుమలు, బియ్యం ఇస్తున్నారు. అనేకమంది బీదవారికి సహాయం దొరకడం లేదని చెప్పాము. మారితోటాటూ ఇతర తుఫాను బాధితులకు కూడా ఆ గోధుమలు, బియ్యం పంచమనో కోరాం. కాని అక్కడ మాకు ఆదేశాలు లేవు వైస చెప్పండి అని. అధికారులూ అన్న ఇది చిన్న విషయం కాదు. ఈ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి కూడా తీసుకొని వచ్చాము. 150 రు. లు ఇచ్చినవారికే కాకుండా అక్కడ పనులు పోయి నష్టపడినవారికి కూడా కొద్దోగోప్పో ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయమని కోరుతున్నాను.

- (چارج مینار) :- شری مسطین صاحب للہدین اسی

اور اس کو واضح طور پر بیان کریں -
 اور اس کو واضح طور پر بیان کریں -
 اور اس کو واضح طور پر بیان کریں -

శ్రీ సోపాన్. విశ్నోరెడ్డి (నరసాపూర్):—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక విషయం స్పష్టం చేయాలి. ఇప్పుడు అడిషనల్ ఎసెస్ మెంట్ యాక్టులో 10 రూ. లు డ్రాయి లాండ్స్ కు ఎగ్జంప్షను ఉంది. ఇప్పుడు 5 ఎకరాల డ్రైలం లాండ్స్ కు ఎగ్జంప్షను ఇస్తున్నామని ప్రభుత్వం వారు అంటున్నారు. తెలంగాణాలో 10 రూ. లు కట్టేవారు ఎవరైనా ఉంటే 10 ఎకరాలకు ఎగ్జంప్షను అవుతున్నది అయితే ఇప్పుడు 5 ఎకరాలే అంటున్నారు. అది స్పష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. అంకిరెడ్డి (కోయిలకుంట్ల):—అధ్యక్షా, నిన్నటి రోజున కృష్ణా వాటర్ గురించి జూన్ నాటికి ఎస్టిమేటు సిద్ధం అవుతాయని చెప్పారు. దానికి బడ్జెటులో టోకెన్ గ్రాంటు ఏమైనా ఇస్తారా ?

శ్రీమతి మల్లు స్వరాజ్యం (తుంగతుర్తి) :—అధ్యక్షా, గ్రామాలలో ఉన్న స్త్రీలు తమకు తమ సహాయం చేయాలని కోరుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రసంగంలో వాటి విషయం ఏమీ చెప్పలేదు. వారు ఆ కోర్కెలను వెంటనే తీర్చాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో స్త్రీలు మరుగుదొడ్లు లేక నానా యాతనలు పడుతున్నారు. కనుక ప్రతి గ్రామంలో స్త్రీలకు మరుగుదొడ్లు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మరుగుదొడ్లు వెంటనే కట్టించలేక పోయి నట్లయితే ఊరికి వెలుపలగా కొంత స్థలాన్ని ఈ అవసరంకోసం కేటాయించాలి. గ్రామాలలో ప్రసూతి వైద్యశాలలు ఏర్పాటు చేయలేదు. గ్రామాలలో నాటు మంత్రసానులు ఉన్నారు. కనీసం ఆ నాటు మంత్రసానులకు శిక్షణ ఇచ్చే ఏర్పాటు చేసి వారికి కొంత పేమెంటు ఇస్తే ఉపయోగపడుతారు. పసిపిల్లలకు రోజుకు గ్లాసు పాలుపోసే ప్రయత్నం కూడా చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరు తున్నాను.

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు చాలా సమస్యలు గౌరవ సభ్యులు లేవదీశారు. మొత్తం చెప్పడం సాధ్యంకాదు. గవర్నరు అడ్రసుకు ఇంత ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నందుకు నేను గౌరవసభ్యులకు హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలుపుతున్నాను. రామగుండం గురించి కైపాల్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. విత్ ఎన్ ఆల్టిమేట్ ఇన్ స్టాల్డ్ కెపాసిటీ ఆఫ్ 2100. ఇది ఆల్టిమేటు. నేను చెప్పింది ఇమీడియేట్. ఆ బేస్ కూడా ఇచ్చాను 84-85. 2 వ స్టేజీలో నేను ఇచ్చింది 1100. ఆల్టిమేట్ 2100. 2 వ స్టేజీలో 84-85 తరువాత వచ్చేది దత్ విల్ బి. ఫర్ 1000 దానిని ఇంకా వర్క్వుట్ చేయలేదు. అందుకని మీకు చెప్పలేదు. వైజాగ్ గురించి నేను సమయం లేక చెప్పలేదు. అక్కడ జరిగిన డివేస్టేషన్ అంతా చాలా తీవ్రంగానే జరిగింది. దానిపైన ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకొని కలెక్టరుకు బ్రెజర్ రూల్ 27 క్రింద ఆథరైజేషన్ చేయడం జరిగింది. Under T. R. 27 granting gratuity, medicines, construction of thatched huts.....చేసినారు. కలెక్టరు ఈ రకంగా రూ. 44,18,000 లు ఖర్చుపెట్టారు. అదికాక ఎలోకేషన్ ఏదైతే జరిగిందో for rejuvenation of affected crops Rs. 2 lakhs. Assistance for raising second crop wherever second crop is localised is Rs. 2.38 lakhs, for reclamation of sand cast areas is Rs. 29 lakhs. ఇవి కూడా ఇచ్చారు. ఇవి జరిగిన తరువాత అవసరమైతే ఏ విధంగా చేయాలో ఆ విధంగా చేస్తాము. షెప్పర్ట్ రెమిషన్ ఇంతవరకు ఇవ్వలేదు. ఇంతవరకు ఆ సమస్య రాలేదు.

వెట్ ల్యాండ్ రెవెన్యూ ఏవరేజీ మేము చూశాము. కనీసం 9.5 రూ.లు ఏవరేజీ వస్తున్నది. మేము దానికి రెమిషన్ ఏదైతే ఇస్తున్నామో, రెండున్నర అంటే పందొమ్మిది ఫ్లస్ నాలుగున్నర అంటే 28 లేక 24 వరకు రెమిషన్ తగ్గుతుంది. అది కూడా రఫ్ గా చేశాము. ఇంకా మేము సప్లయ చేయలేదు. గౌరవసభ్యులు ఏమి చెప్పారంటే మొత్తం ల్యాండు రెవెన్యూ తీయమని అన్నారు. అందులో ఇన్ క్లూడింగ్ ఇరిగేషన్ చేయాలంటున్నారు అది చాలా టూ మచ్ అవుతుంది, అందుకని మేము చెప్పినప్పుడు కూడా ఓన్లీ ది ల్యాండు రెవెన్యూ పార్టు ఆఫ్ ఇట్ అన్నాము. అది కూడా 10 రూ.ల కంటే ఎక్కువ ఉండాలేదా అని జాగ్రత్తగా చూసుకున్నాము. అది కూడా 10 రూ.ల కంటే ఎక్కువే ఉంది. అంతకు ఎక్కువ చేయాలని చెప్పి ఆలోచన ఇప్పుడు లేదు.

శ్రీ ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి :—అది ఎలా సవరేట్ చేశారో చెప్పండి.

శ్రీ డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—ఆ డిఫికల్టీ ఉంది. ఇంకా ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నాము. రఫ్ గా 9.75 అని ఏవైతే ఫిగర్స్ అన్నావో...

శ్రీ పి. సు. దరయ్య :—నిన్న రాజారాంగారు ఈ ల్యాండు రెవెన్యూ అంటే వాటర్ నెస్సు అదీ అంతా కూడా కలిపి రద్దు చేస్తున్నామన్నారు. కాదంటే నేను చేయగలిగింది ఏమీలేదు. ల్యాండు రెవెన్యూ అంటే ఇన్ క్లూడింగ్ వాటర్ నెస్ అని వారు చెప్పారు. ఇప్పుడు మీరు చెప్పిన మాటలలో అది కాదని చెబుతున్నారు.

డాక్టర్ ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :—మేము గవర్నరు అడ్రసులోనే స్పష్టంగా చెప్పాము ఓన్లీ ల్యాండు రెవెన్యూ అని. పేజీ 4 లో ఇంగ్లీషులో ఉన్నదానిని చదువుతున్నాను. My Government has decided to give exemption from payment of land revenue in respect of dry lands upto 5 acres and wet lands upto 2 1/2 acres in order to give relief to small and marginal farmers. Exemption will be in respect of the land revenue component only. నిజమే క్లియర్ గా లేదు టేసిస్. ఆ టేసిస్ ను ఇవాల్వ్ ఫ్లోయిడానికి నోషనల్ గా అక్కడ ఉండే ఏరియాలో డ్రయ్ ల్యాండు రేట్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో చూసి నేను ఏవరేజీ 9.75 అన్నాను కాని మీకు తెలుసు కొన్ని జిల్లాలలో తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో 14 రూ. వరకు డ్రయ్ ల్యాండు రేట్స్ ఉన్నాయి. కొన్నిచోట్ల 10 రూ. ఉన్నాయి, కొన్ని చోట్ల 7 రూ. ఉన్నాయి. ఏవరేజీగా 9.75 అనుకొన్నాం. అది ఏక్యువల్ గావర్కవుట్ చేస్తే And it will be more than Rs. 10 already given and will definitely also include other cess.

నక్సలైట్స్ విడుదల గురించి నేను ఇంకా ఆవిషయాలపైన వివరాలలోకిపోలేదు. ఇప్పుడే ఏమీ చెప్పలేను. కావాలని తప్పించుకోడం కాదు. దానిని యింకా ఎగ్జామిన్ చేసేందుకు సమయం కావాలి. వీవర్స్ ఇళ్ల విషయంలో గౌరవసభ్యులు ఇప్పటికీ ఊరికి 4, 5 ఇళ్ళు లిస్టులో చేరకుండా మిగిలిపోయాయని, అలా ఇళ్ళు వడిపోయినవారికి రూ. 150 లు గాని, బియ్యంగాని దొరకడం లేదని చెప్పారు. నేను వెంటనే తిరిగి ఒక వారంరోజుల లోపల ఏమీ లేకుండా వున్నవారికి

ఈ సౌకర్యాలు కల్పించమని తప్పకుండా ఆర్డర్లు ఇస్తాను. డ్రాఫ్ట్ రిలీఫ్ వర్క్ తెలంగాణా పరియాలలో చేయాలని, దానిక్రింద అప్పలు వాయిదా వేయాలని, అలా నలొండ జిల్లాలో చేయాలని చెప్పారు. ఒక మిత్రుడు మొత్తం తెలంగాణాను డ్రాఫ్ట్ రిలీఫ్ క్రింద పెట్టి అప్పలు వాయిదా వేయాలని అన్నారు. ఇది హోల్స్ సేల్ మొత్తం తెలంగాణాలో లోన్ను వాయిదా వేయాలనడం కొంత కష్టమై మాట. ఏవన్నా పా కెట్టు ఉన్నా, ఇండివిడ్యువల్ కేసెస్ ఉన్నా నేను రిఎజ్జుమిస్ చేయగలుగుతానుగాని the whole region is like that అంటే ఎట్లా? ఏ are a అయినా drought relief ఇవ్వడానికి కొంత క్యారిటీరియా ఉంది, దానికి కొన్ని ఆధారాలు ఉన్నాయి, కొన్ని మరతులు పూర్తి అయితేనే చేస్తారు. కాబట్టి అటువంటి పరియాల ఏవయినా వుంటే నేను కనీసరస్టు డిపార్టుమెంటును పరిశీలన చేయమని వెంటనే నాకు రిపోర్టు యివ్వమని చెబుతాను. ఎక్నామికల్లీ బ్యాలక్ వర్డు క్లాసెస్ అంటే ఏమిటి అన్నారు. ఎక్నామికల్లీ బ్యాలక్ వర్డు అంటే సామాన్యంగా పెట్టుకొన్నది సంవత్సరానికి 4 వేలు అంతకు తక్కువ ఆదాయం ఉన్న కుటుంబాలు 10-40 a. m. అన్నీను; అని అనుక న్నాము. అయితే ఈ డెఫినిషనుకూడా కొన్ని కొన్ని చోట్ల మారవచ్చు. నాకు కనపడేది నాలుగువేలవరకు, ఇది రేషన్ కాదు. ఆ బేసిస్ మీద బ్రాడ్ గా తీసుకున్నాము. మేము అసలు ఎకనామికల్ బేక్ వర్డు క్లాసు అంటే ఏమిటని వ్రాయడం ప్రారంభించినప్పుడు తప్పకుండా సభ్యులు చేసిన మావసలు దృష్టిలో పెట్టుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటివారికి చేసేటప్పుడు ఇప్పుడు ఇక్కడ గ్రుడ్డివారు ఉపవాసం చేస్తున్నారని గౌరవ సభ్యులు అన్నారు. వారి సమస్య ఏమిటో నాకు తెలియదు. ఒక పథకము వేసి ఎటువంటి వారికి సహాయము చేయాలి అని నిర్ణయించినప్పుడు వీరందరినీ దృష్టిలో పెట్టుకోవడం మాత్రము జరుగుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మంగళగిరిలో టైర్లు ఫ్యాక్టరీ బోర్డుమాత్రమే ఉండిన అక్కడ ఏమీ జరగడంలేదని చెప్పారు. దాని ప్లేజి ఏమిటో నేను వెంటనే చెప్పలేదు. ఇటువంటి సమస్యలు ఉన్నప్పుడు కేవలం హావుసులోనే గౌరవ సభ్యులు హావుసు వెలుపలకూడా నాకు చెప్పితే నేను వారికి సమయము యిచ్చి మాట్లాడతాను. అంతేకాని off hand గా చేస్తాము, చూస్తాము అని చెప్పడం మంచిది కాదు. డిపార్టుమెంటునుంచి కూడా వివరాలు తెప్పిస్తాము I will take them into confidence. ఇంకా వివరాలు వెంటనే నేను చెప్పలేక పోతున్నందుకు జమించిమని కోరుతున్నాను. నేను shortage of power లేదు అతి ఆనలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వము వచ్చే ప్రణాళికలో రెండు వేల కోట్ల రూపాయలు పెట్టి పవరు పార్వేజీ లేకుండా చేయాలనే సంకల్పంతో ఉన్నారని నేను అన్నాను. ఇంతేకాని పవరు పార్వేజీ లేదనే స్వీపింగు ప్లేటుమెంటు నేను చేయలేదు, అలా చెప్పడంకూడా తప్పువుతుంది. పవర్ విషయంలో మాకు కొన్ని యిబ్బందులు వున్నాయి. జనరేషన్ పెరుగుతోంది. డిమాండు పెరుగుతోంది. రెండు పెరుగు తున్నాకూడా బాధగా వుంది.

ఇంక రిక్నావాలలకు, అర్ధిజన్యుకు మీరు ఏమి చేస్తారని అడిగారు. నేను మొన్న అక్కడికి వెళ్ళినప్పుడు రిక్నా రీ ప్లేస్ చేయడమో, లోను యిప్పించడమో, ఒకవేళ లోను తీసుకుంటే రిక్నా కొట్టుకుపోయింది కాబట్టి అది మాఫీ వేయడమో చేయాలని పరిశీలన చేయవలసినదిగా కోరాను. అట్లాగే అర్ధిజన్యు పరిమితులు

పోవడం జరిగింది. కుమ్మరి, కమ్మరి ఇంకా మిగతావారిని అంటే ఫలానవారని చేర్చాలి, ఫలానావారిని చేర్చకూడదు అనికాదు. *Astisans in rural areas* వారిని చెర్చి నష్టము జరిగినవారికి సరిగా సహాయము చియాలనే ఉద్దేశముతో స్కీము వరపుట్ చేయమని ఏమయినా పొరపాట్లు జరిగి తే సరి చేయమనిచెప్పడం జరిగింది.

ఇంక ప్రతి గ్రామములోనూ మరుగుదొడ్లు నిర్మించాలని కొరారు. ఇది నిజముగా పెద్ద సమస్య. ఇది చాలా విస్తృతమైన కార్యక్రమము. ఇది పంచాయతీలు తీసుకోవలసిన ప్రధానమైన కార్యక్రమము. ఇది రాష్ట్ర ప్రత్యేకత ప్రతి గ్రామములోనూ ఇప్పుడు చేపట్టడం సాధ్యముకాదు. మన రాష్ట్రములో 28 వేల గ్రామములు ఉన్నాయి. ఇప్పుడు పంచాయతీలకు ఎన్నికలు జరిగాక బలమైన పంచాయతీలు వీటిని చేపట్టాలి. ఇప్పుడు కూడా కొన్ని చోట్ల పంచాయతీలు ఉన్నాయి. తప్పకుండా ఈ కార్యక్రమము వారిచేత చేయించడానికి ప్రయత్నము చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాలలో నాటు మంత్రసానులు ఉన్నారు. వీలైనంత వరకు వైమరీ పాల్తు సెంటర్లు. సబ్ సెంటర్లు పెట్టడం జరుగుతోంది. మెడికల్ థెనెలిటీసును గ్రామాలలో విస్తృతము చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ ఆన్ క్యుయిన్ మిడ్ వైపు వల్ల చాలా బాధ ఉంది. ఈ విషయంలో నేను సభ్యులు చెప్పిన వాటితో సంపూర్ణముగా అంగీకరిస్తున్నాను. ఈ విధంగా చేయడానికి సాధ్యమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ యమ్. ఓంకార్ :— కంపల్ సర్ లి రిటైర్ అయిన ఉద్యోగులు గురించి ఏమీ చెప్పలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— గౌరవ సభ్యులకు ఒక విషయము చెబుతున్నాను. ఇప్పటివరకు అనేక క్లారిఫికేషన్లు అడగడం, ఇవ్వడం జరిగింది. ఎప్పుడూ ఇన్ని క్లారిఫికేషన్లు ఇవ్వడం జరుగలేదు. అందరికీ అవకాశం ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంకా ఎవరయినా మాట్లాడదలచుకుంటే వారు తమ బడ్జెట్ ప్రసంగాలలో చెబితే గవర్నమెంటు తరపున వారు సమాధానము చెబుతారు. ఇప్పటికే చాలా కాలాంతరమైంది.

శ్రీ సిపాచ్. ఎన్. ఆర్. సి. వి. మూర్తిరాజు (శాడేవల్లి గూడెం) :— పంచాయతీలకు రోడ్ల నిర్మాణము కొరకు డబ్బు యిచ్చే దాని గురించి చెప్పలేదు.

డాక్టరు ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :— పంచాయతీలకు ఇవ్వడం లేదు. పి. ఆర్. డిపార్టుమెంటుకు ఇచ్చాము. వారు ఆ పథక మీద ఆజమాయిషీ చేస్తారు. This grant is for the work and not for the institution.

శ్రీ సిపాచ్. ఎన్. ఆర్. సి. వి. మూర్తిరాజు :— నిధుల కొరత వల్ల పంచాయతీలు రోడ్ల నిర్మాణం చేయడం లేదు.

డాక్టరు ఎమ్. చెన్నారెడ్డి :— దానికి కొంత డబ్బు ఉంది. ఇంకా ఏమయినా గ్రామాలు ఉంటే వాటిని ఏడ్ చేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

Mr. Speaker :—I will put the amendments to vote.

The question is :

Add the following at the end.

“But the House regrets that the pace of rural electrification and registration of Agricultural pumpsets is very slow, inadequate and costly”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that nothing is clearly said about the promise to emphasis and help sectors of self-employment and rural industries to benefit the rural areas adequately and impressively.”

Add the following at the end.

“But the House regrets that the promise of giving due importance to the development of irrigation, ground water / development, agriculture, and power is too laconic”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that Land Revenue should have been waived on 6 1/2 acres of wet land and 10 acres of dry land”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that the proposed distributive justice through execution of Social Welfare Schemes is not comprehensive and shall comprehend in its grasp all the Backward Classes and Weaker sections”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that Bus nationalisation is not so far completed in the state and that there is no promise of completion even in 1978 inspite/ earlier promises of Government and that there is no promise of immediate nationalisation of all routes in Srikakulam and Visakhapatnam districts as already announced by the previous Government”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that the storm relief has been misused and that too politically”.

Add the following at the end.

“But the House regrets that the Governor's address did not make any mention of progress to be made in several sectors of Social Public and Administrative Activity”.

Add the following at the end.

“That the address should have mentioned about the representation to the students in the Senate and Syndicate Elections of the Universities marking a new era”.

Add the following at the end.

"It is regretable that the address does not mention about the introducing of comprehensive education Bill".

Add the following at the end:

"That the address should have extended the benefits of unemployed allowances to all the poorer sections of the Society on par with Scheduled Tribe and Scheduled Castes".

Add the following at the end.

"That the address should have extended the benefit of exemptions of the land revenue to the land holders of 10 acres dry and 5 acres wet, and should have exempted the other on Wet land."

The amendment were lost.

Mr. Speaker:—Now I will put the motion to vote.

is:

"That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this session are deeply grateful to the Governor for the address which she has been pleased to deliver for both the Houses of Legislature on 16-3-1978."

The motion was adopted.

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri Ch. Parasurama Naidu:—Sir, before the other business is entered upon you were pleased to assure to give a little time for the calling attentions and similar matters. I want to bring to the notice of the hon. Chair that there is a lot of either misunderstanding or displeasure regarding the way the matters are disposed off. We are in the new State. Due regard may be given to all the issues. I would like that the Chair may please call for a meeting of the Opposition leaders together with the Chief Whip of the Government and thrash out the issues and if it is possible it may be done to-day itself.

Mr. Speaker:—We will do it.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు:—గౌరవ మంత్రిలు చాలామంది ఉన్నారు. వారి పోర్టుఫోలియోలు పత్రికలలో వచ్చాయి; ఆ వివరాలు టేబిల్ మీద పెట్టిస్తే చాగుంటుందని తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పెట్టిస్తాను.

Budget for 1978-79 (Vote on Account)

The Minister for Finance Sri G. Rajaram:—Sir, I beg to move :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 639,69,48,200 in advance in respect of the essential expenditure for a part of the financial year 1978-79 as per the heads of Demands shown below :

Demand Number.	Service and purpose.	Sums not exceeding.
		Rs.
I.	State Legislature	.. 54,50,300
II.	Governor and Council of Ministers	.. 26,00,000
III.	Administration of Justice	.. 3,02,65,300
IV.	Elections	.. 26,11,000
V.	General Administrative Service	.. 3,02,23,500
VI.	District Administration	.. 11,69,97,900
VII.	Land Revenue Department	.. 3,39,79,500
VIII.	Stamps and Registration	.. 1,01,66,200
IX.	Excise Administration	.. 2,59,60,500
X.	Commercial Taxes Administration	.. 2,60,76,500
XI.	Transport Department	.. 4,38,46,500
XII.	Treasury and Accounts Administration	.. 2,46,06,400
XIII.	Police Administration	.. 19,57,88,500
XIV.	Jails Administration	.. 1,52,14,000
XV.	Stationery and Printing Department	.. 3,15,12,000
XVI.	Public Works	.. 5,28,61,400
XVII.	Fire Services	.. 1,27,46,000
XVIII.	Pensions	.. 15,22,81,500
XIX.	Political and other Pensions	.. 1,11,78,000
XX.	Education	.. 85,11,51,200
XXI.	Medical and Health Services	.. 39,24,23,300
XXII.	Housing	.. 2,08,20,500
XXIII.	Urban Development	.. 16,08,32,500
XXIV.	Information and Publicity	.. 1,28,30,00
XXV.	Labour and Employment	.. 2,01,66,000
XXVI.	Civil Supplies Administration	.. 1,69,07,500
XXVII.	Social Welfare	.. 14,76,53,400
XXVIII.	Tribal welfare	.. 6,83,72,500
XXIX.	Women and Child Welfare	.. 1,02,66,000
XXX.	Relief on account of Natural Calamities	.. 6,15,50,000
XXXI.	Relief and Rehabilitation	.. 77,90,500
XXXII.	Administration of Religious Endowments	.. 34,48,700

Demand Number.	Service and purpose.	Sums not exceeding.
		Rs.
XXXIII.	Co-operation ..	11,49,45,000
XXXIV.	Agriculture ..	43 13,78,000
XXXV.	Minor Irrigation ..	13,12,18,600
XXXVI.	Animal Husbandry ..	6,33,25,900
XXXVII.	Dairy Development ..	1,50,90,600
XXXVIII.	Fisheries ..	1,70,55,100
XXXIX.	Forests ..	7,04,86,000
XL.	Community Development ..	11,35,74,000
XLI.	Industries ..	8,51,09,400
XLII.	Village and Small Industries ..	1,37,86,500
XLIII.	Mines and Minerals ..	2,14,04,000
XLVI.	Multipurpose River Projects ..	45,34,56,500
XLV.	Irrigation ..	99,62,64,100
XLVI.	Power Development ..	77,25,76,000
XLVII.	Minor port Development ..	76,86,000
XLVIII.	Road Development ..	32,54,07,400
XLIX.	Tourism ..	10,53,000
L.	Compensations and Assignments to Local Bodies and panchayat Raj Institutions ..	8,96,39,600
LL.	Other General Economic Services. ..	4,67,88,900
LII.	Loans to Government Servants and other Miscellaneous Loans ..	2,81,26,500
Total :		639,69,48,200

Mr. Speaker:— Motion moved.

Mr. Speaker:—I am to announce to the House that cut motions for the budget for the year 1978-79 will be received up to 5 p. m. on 22—3—1978.

Sri S. Jaipal Reddy :—Mr. Speaker. Sir, it is my proud privilege this morning to initiate general discussion on the budget. Sir, the Finance Minister in his Budget Address indulged in the drift that his party has been returned on a tide of expectation and the people have posed overwhelming confidence in his party. The Finance Minister

appears to forget conveniently that his party is in power, not on account of maximum popular vote, but on account of the glaring deficiencies in the electoral system. This House cannot forget that we have for the first time in the history of Andhra Pradesh, a Government which polled only 39% of popular vote. The Congress party in the past too, had the distinction of ruling many states with such minority popular vote. I may here refer to the classic example of the Congress Party capturing the Government in 1974 Assembly polls in U.P. with only 32% votes. In this connection, I should also draw the attention of the House to the fact that the then Opposition trounced the Congress Party in 1977 Lok Sabha polls and also subsequent Assembly polls and I am sure the State of Andhra Pradesh will surely follow the glorious example set by Uttar Pradesh.

Sir, the members of the Congress-(I) have been referring to the glorious popularity of Mrs. Gandhi in Andhra Pradesh. They have only been subscribing to the personality cult which is at variance with the concept of democracy.

(There was an interruption from the Treasury Benches on a point of order as to whether the hon. Member could criticise a leader of the oppressed and depressed in that manner. And whether the respect shown to her could be called personality cult. The Speaker ruled out that there was no point of order).

Sir, I cannot make any reference to the Congress (I) without referring to Mrs. Gandhi because the party is named after her. This is the only party in any democratic system of the world which is named after a living individual. Therefore I cannot really escape mentioning her name although I would like to do it. The Congress (I), though it has now come to power in Andhra Pradesh and is swearing by democracy does not appear to have shed its past. Mrs. Gandhi only two days back in Calcutta justified the imposition of Emergency and said it would save democracy. If emergency is democracy for Congress (I), woe be unto the concept of democracy and to this country. The Congress (I) got only 39% of the popular vote, as I have already said, but they claim to be the real Congress. That is an internal matter between the two Congresses. But they cannot forget that their popular vote declined by 18% in the last 12 months in the State. That is to say, in the 1977 Lok Sabha polls in the State the Congress got 57% popular vote and it has now suffered a loss of 18%, getting only 39% while the Janata Party suffered a loss on account of its multi-lateral contests. Therefore the Congress (I) instead of gloating over the technical victory at the polls should reflect and lament over the steep fall in the popular vote. They were also referring to the great support.

the weaker sections, minorities, Harijans and Tribals lent to them. I should bring to your notice that these sections constitute 80% of the population while they (Congress (I)) got only 39% of the votes. In this election the weaker sections were divided between Janatha and the Congress (I). What clinched the issue in favour of Congress (I) at the recent polls was the Block vote of women as a class. As we know, in the recent election, women voted for Congress (I) enbloc. Mrs. Gandhi on account of being a lady made an unfair appeal to the fair sex: wherever she visited there were more women than men. I am not saying that women do not have equal rights. In fact, during the regime of Mrs. Gandhi nothing has been done to women. For example, women, who have been clamouring for long for equal right in the joint property have not been given that right during the 11 years of the regime of Mrs. Gandhi. The popularity of Mrs. Gandhi among women is sentimental and irrational. Therefore the victory of the Congress (I) was technical and sentimental and it was not on account of any tide of expectation or hope. Sir, this does not mean that Mrs. Gandhi has no popularity of her own. But I would like to put one pointed question as to whether popularity among people is the only guide in politics. We cannot forget such illustrious examples as those of Hitler and Sukarno among others. Hitler was more popular in Germany than Mrs. Gandhi has been in India. Sukarno who maintained a harem in Indonesia, was responsible for the colonial civil war. He was more popular than anybody in Indonesia. Therefore popularity cannot be the index of the philosophy of validity in public life.

Our Congress (I) members have been referring to the leftist image of Mrs. Gandhi. This image is illusory- I should point out to you. Let me now refer to the radical record or the so called radical and dynamic decade which she had the occasion to celebrate during Emergency when one lakh of people were suffering in jail. The percentage of people living below the poverty line has risen from 40% to 62%. It was during this dynamic decade the monopolists swelled their fortunes. I am quoting from a Government record.- Tatas have increased their assets from Rs. 605 crores to Rs. 975 crores, Likewise the Birlas have increased their assets from Rs. 450 crores to Rs. 1065 crores and Mufatlals have increased their assets from Rs. 84 crores to Rs. 93 crores and another business house from Rs. 57 crores to Rs. 224 crores. During this period, 10 industrial groups in India have increased their assets from Rs. 1753 crores to Rs. 3717 crores. Likewise, the top twenty groups have increased their assets from Rs. 2335 crores to Rs. 5011 crores. All this only shows that during the dynamic decade of Mrs. Indira Gandhi the monopolists and the business tycoons had a field day. This is the leftist image of Mrs. Indira Gandhi. We cannot forget that Hitler was swearing by

socialism. The word "Nazi" is only an abbreviation for national socialism. Therefore there is need for people to guard against Mrs. Gandhi's variance of popular socialism.

Sir, the Congress (I) is in power in only two States in the country. This does not mean the Congress (I) can get back to power in the country. It is only a flash in the pan. This is a flicker of the dying fire and they cannot hope for another victory in the State also.

11-00 a. m. Let me now refer to the state of autonomy in our own State. Our Finance Minister has boasted that during the 5th Plan period, the Plan outlay has increased from Rs. 148 crores to Rs. 449 crores ; it is no doubt true. The increase constitutes nearly 300% but what exactly are the results of this outlay. The proof of the pudding is in its eating. Let us, for example, take the position of agriculture in our State. We are supposed to be an advanced agricultural state in the country. Sir, the record shows that agriculture production in our State in fact has fallen between 1976 and 1977. In 1975-76 our production was 94.28 lakh tonnes; in 1976-77 our production fell to 74.79 lakh tonnes. It is because people have been growing on their own. The Government of Andhra Pradesh has never had a sustained planning programme for increased agriculture production in our State, with the result the prices of pulses and other commodities have not been controlled. In fact if we look at the figures, the acreage under which these things are grown is shrinking increasingly from year to year. Therefore I urge upon the Government to go in for a sustained programme of production of these categories of food-grains also.

The Plan outlays are vague in favour of irrigation and power. Let us take the sector of irrigation. Since 1961 we have so far spent Rs. 409 crores on major and medium projects. But we cannot fail to note that only 32% of irrigation potential created in our State has been actually utilised. I may also draw your attention to the poor planning of water use and management adopted in our State. In Haryana one cusec of water irrigates 300 acres of land while in Andhra Pradesh it irrigates only 60 acres. Can there be a more classic example of colossal waste of public funds.

Coming to the question of power, since 1961 we have so far spent Rs. 459 crores. Our installed capacity now is supposed to be 1516 MW. But what is the result on the ground. Still, 14,600 villages are yet to receive electricity. Even in respect of villages which are supposed to be electrified, the hamlets under the villages are lying largely unelectrified. Finally, we have not been able to escape frequent power shut-downs and therefore our investment on

power has also not proved to be as productive as it should have been.

Sir, let us take the question of education. We have so far spent Rs. 450 crores on Education. But we only managed to fall from the 11th place to the 15th place in the rank of literacy in our country. Our literacy percentage is only 24% but our Chief Minister blissfully ignorant of our low percentage of literacy speaks of public schools and the Congress(I), I am afraid, has developed a vested interest in the illiteracy of the people because only when people are illiterate, they can hope to be elected in the State. In the last House, I said our State was no longer "Annapurna"; it is only "Avidyapurna" because our progress in respect of education is rising from the bottom.

Sri Paladugu Venkatarao (Nuziveedu) :—Sir, on a point of order, the hon. Member has said that because of illiteracy among the people, the Congress(I) have won in the State. I say the people have voted for me.....

Sri S. Jaipal Reddy :—It is not a point of order. I am not yielding, Sir,

Sri Pladugu Venkatrao :— without my explaining the point of order, how can the hon. Member say so? Let me explain the point of order. ఈ రాష్ట్రంలో అవిద్య ఉన్నందువల్ల ఈ కాంగ్రెస్ వేళ్ళెన్ అయి వచ్చింది. అని ఆయన చెబుతున్నారు. చదువు లేకపోవచ్చు.... ..

Mr. Speaker;— There is no point of order. If you want to answer the hon. Member you can do so in your speech when your chance comes.

Sri S. Jaipal Reddy :— Sir, our increased plan outlays must reflect themselves in increased progress in various sectors. Let us, for example, now take the question of Health. In the matter of health conditions also we appear to be among the least developed States in the country. Number of beds for lakh of population in Andhra Pradesh is 69; in Madras it is 95 beds; in Karnataka—94; in Kerala 107, in Nagaland 205 and Meghalaya 108. Even these 69 beds are mostly concentrated in urban areas. our sprawling rural sector has remained largely uncovered by and health facilities. In spite of the least number of beds that we have in our State, the unemployment position for medical graduates is also the worst in our State.

(Sri A. Eswara Reddy in the chair)

Now, coming to the question of Co-operation Sir, the fess 11-10 a.m. said the better about Co-operation. It has been a den of corruption

and it has been a device to patronise the members of the ruling party. It is not co-operation. It is in fact operation in corruption. All those people who have got something to do with co-operation any time are now very busy and fast in defecting from the Congress to Congress (I). This only shows that the Congress (I) has also developed a vested interest in increasing the extent of corruption in co-operation rather than in mending the Department. I am aware of the great need for co-operation. But if this Department cannot be mended I am of the considered and firm view that it should be immediately ended. We all know that after Janatha Party came to power in Delhi it has been laying great stress on rural development because from the last thirty years what little progress we made has been made only in the urban sector. But our State Government did not appear to have followed that line at all. In the recent annual budget we may see that the outlay for agriculture has been stepped up by Rs. 490 crores. In Command Area Development itself there is an increase of Rs. 23 crores. For S.F.D.A. Programme there is an allotment of Rs. 150 crores. For Drought Prone Area Programmes there is an allotment of Rs. 76 crores. But these increased outlays in the rural sector do not appear to be getting reflected in our own budgetary provisions.

Sir, let me refer the percentage of expenditure sector-wise in our own State. In 1976-77 we were committed to spending 9.6 per cent of our outlays. In 1977-78, far from increase in that sector, the outlay has been decreased in fact to 9.2%. In rural industries, the outlay has been decreased from 3.5% to 3%. In social services and transport and communications, the outlay has been decreased from 13.4 Per cent to 12.5 per cent. As a consequence of this, the impoverishment in the rural sector has been going apace. In our State 72 lakhs of persons earn only Rs. 275 per annum which means only 75 paise a day. This is a glorious example of 'Garibi Hatao' campaign of Mrs. Indira Gandhi of the Congress (I).

Now, about the assets of the rural house-holds. Rs. 611 are supposed to be for a family of 4 in our rural areas. 200 lakhs of people, i.e., more than 45% of people in Andhra Pradesh live below the poverty line. Our Government has been boasting of assignment of lands and surplus lands to the landless poor. But the number of cultivators, in fact, witnessed a fall. The number of cultivators in our State have been reduced between 1961 and 1971 from 75 lakhs to 58 lakhs. During the same period, the number of agricultural labourers has increased from 53 lakhs to 78 lakhs. This only shows more number of people are becoming landless, and fewer are remaining actual cultivators.

Our Chief Minister, soon after assuming his office was blatantly taking of the need for providing buses and taking routes

to all the villages in Andhra Pradesh. I really compliment him for his dream. But he should not forget that there are still 14,086 villages and 6,000 Harijanawadas not having the elementary facility of drinking water. Out of 29,446 villages only 7786 villages have been covered in roads. Let him therefore first concentrate on providing these amenities. I will be very happy if he provides buses.

Let me give a classic example of plan priorities. Next to agriculturists, weavers were the biggest community in our State. But the provision made for handloom development is only Rs. 379 lakhs. and the provision made for the Film Development in Andhra Pradesh is Rs. 250 lakhs. You can imagine the sense of planning priorities, that our Government is harbouring.

Coming to the question of weaker sections of which the Congress (I) on the treasury benches swear day in a day out, the provision made for the welfare activities of all sections including the Tribals, harijans, backward classes, women, children, minorities. economically backward classes is only Rs. 8 crores, as against our revenue account of Rs. 800 crores. Our investment on Welfare activities of weaker sections constitute only a infinitesimal one per cent of our expenditure. This only show the great gap between the promises and the performance of the Congress (I) party.

Sir, let me now refer to the House Committee report on the activities of the Government in regard to the welfare of the weaker sections. I am reading from one of the Government reports. "In spite of the huge investment made in the past on tribal education, no visible impact has been made." This is the considered report of the House Committee. Graduates among the tribes can be counted on the fingers. While those who drop out in the primary stage relapse into illiteracy, those dropping out at secondary stage constitute a new mal-adjusted group neither fit for their hereditary occupation nor capable of getting employed otherwise with the help of their qualification. Enrolment in schools and colleges is alarmingly low as can be seen from the following table, with which I will not trouble you. here are a number of paragraphs in this report which in fact deserve to be read in all their details. But I will only be content with reading a few extracts. "The Committee visited a Girijan Girls hostel. It had a sanctioned strength of 50 but there were only 43 boarders. For all the 43 boarders there was only one damaged bucket" — not even a good bucket — "and one damaged vessel. The eating plates were also in a bad condition." This only shows, Sir, the meagre provision made for the Welfare of the weaker sections. I therefore do not hesitate to say, the populism of the Congress (I) cannot be mistaken for leftism. I have therefore no

11.20 a.m.

doubt in my mind that the leader of the Congress (I) Mrs. Indira Gandhi is a rank reactionary. After she had been defeated in the Lok Sabha polls in 1977, there was a flutter among those industrialists.

Dr. Manohar(Achampet) :—She is not a member of this House nor the Parliament. He is criticising her who is not a Member.

Chairman :—You can reply in your speech.

Sri S. Jaipal Reddy :—There has been flutter among the industrialists in the country since the defeat of Mrs. Indira Gandhi. We know, the biggest business house in the country. Birlas have always been patronising Mrs. Gandhi. We have reasons to believe that big industrialists including the Birlas have financed the Congress (I) campaign in Andhra and Karnataka. I may bring to your notice Sir that one prominent industrialist from Madras Sri M.Arunachalam visited Andhra Pradesh during the recent election campaign. This only shows that Mrs. Gandhi's defeat has not caused any flutter among the poor, toiling teeming masses but only among the business tycoons. But the populism, though it is not leftism has its own advantage. Expectations among the people have been roused. We have been witnessing not only from the last one year but during the last 30 years a revolution of raising expectations. So long as this populism is conducive to exploit the scintillating consciousness among our masses we welcome this. We only want the treasury benches to come forward with an imaginative and radical programme of action to ameliorate their lot. Although we have fundamental and ideological difference with the party, we are here to extend unstinted co-operation to any well meaning programme of theirs. In the meantime Sir I only request them not to indulge in tall talk of the Welfare of the weaker sections. Thank you.

శ్రీ కె. గోవిందరావు.—అధ్యక్షా, ఎడ్జెటు ప్రసంగములో పరిశ్రమల విషయము చూసినపుడు మొదట నాలుగు వాక్యాలలో ప్రభుత్వ అభిప్రాయాలను వ్యక్తము చేశారు.

“The industrial landscape of our State is fast changing. Starting with only 45 Large and Medium Industries with a total investment of Rs. 2.48 crores in 1956, the State has now got 150 such industries, with an investment of over Rs. 620 crores, and so on. ఇండస్ట్రియల్ లాండ్ స్కేప్ ఆఫ్ అవర్ స్టేట్ ఈజ్ ఫాస్టు ఛేంజింగ్ అనే మాట ఒకరకంగా చూస్తే చాల స్వీపింగ్ స్టేటుమెంటు అని వాచుద్దేశ్యము. 1956 నుంచి గత 22 సం.లలోను ఎన్ని పరిశ్రమలు పెరిగాయి అనేది చూసి ఇండస్ట్రియల్ గ్రోత్ బాగానే వుందనే అభిప్రాయాల్ని కలగడము కాంప్లెసెస్సికి దారి తీసే విధంగా వుంది. అది సరియైన విషయము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ యొక్క అసమానతను తొలగించడానికి చాలా ముఖ్యమైన స్టీల్ ప్లాంట్ గురించి ఒక్కమాట కూడ చెప్పిన పాపాన పోలేదు. చాల అశ్రద్ధము

కలిస్తున్నది. నిన్న సత్రికలలో ఒక వార్త వచ్చిందనుకోండి. 2, 3 వేల కోట్ల ఖర్చుతో పెద్ద ఇండస్ట్రియల్ కాంప్లెక్స్ తయారవుతుంది అని మొదట అనుకొన్నది ఇప్పుడు 325 కోట్లతో బ్లాస్ ఫర్వేస్టు పిగ్ ఐరన్ తయారు చేయడానికి పెడుతున్నట్లు సత్రికలలో వార్తలు వచ్చాయి. అది ఎంతవరకు వాస్తవము? దానిపైన రాష్ట్రప్రభుత్వము ఏమి ఆలోచిస్తున్నది? వారు తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటనేది స్పష్టికరణ కావాలి. స్టీల్ ప్లాంట్ కోసము ఎంతో ఆందోళన చేసి ఎన్నో శాఖలు చేసిన తరువాత కూడ దాన్ని గురించి ఒక్క మాట కూడ లేక పోవడము చాల అశ్రద్ధముగా వుంది. దీనిపైన కూడ స్పష్టికరణ కావాలి. ఈ మధ్యనే విశాఖ జిల్లాలోను, టిరిస్సా ప్రాంతములోను మైనింగ్ చేసి ఇన్వెస్టిగేట్ చేసిన తరువాత బాక్సైట్ ప్లాంట్ పెడతామని అనుకొన్నారు. అది ఎక్కడ పెడతారనే ఆందోళన వుంది. అది ఇతర గాష్ట్రాలకు పోకుండా మన రాష్ట్రములోనే వుండేటట్లు చూడవలసిన అవసరము వుంది. మిగతా పరిశ్రమలు పొగాకు, పంచదార పరిశ్రమలు మన రాష్ట్రములో వున్నాయి. పొగాకు వ్యవహారము తీసుకుంటే అందరికీ తెలుసు. రా మెటీరియల్ తయారు చేస్తున్న రైతాంగం చాల యిబ్బందులు పెడుతున్నారు. పొగాకును కొనే వారు వుంటారా లేదా అనే పరిస్థితి వుంది. సుగర్ విషయములో అంతకన్న తీవ్రమైన దుస్థితి వుంది. అనేక ఫ్యాక్టరీల విషయము నాకు తెలుసు. కొన్ని యూనిట్స్ మూత పడుతున్నాయి. కార్మికులకు రిట్రైమెంటు పెట్టు వస్తున్నది. బొమ్మిలి సీతానగరం సుగర్ ఫ్యాక్టరీలు మూసివేశారు. అనేకపంది కార్మికులు రిట్రైమెంట్ మెంట్ కి గురి అయినారు. ఎంతో ఆందోళన చేసినతరువాత బొమ్మిలి సుగర్ ఫ్యాక్టరీని తీసుకుని పని చేయిస్తున్నారు. ఎట్లా నడుస్తుందో, ఏమి జరుగుతుందో, భవిష్యత్తు అంతా అగమ్యగోచరంగా వుంది.

అలాగే అనేక సుగర్ ఫ్యాక్టరీలలో చల్లపల్లి, పితాపురం వంటి ఫ్యాక్టరీలలో రైతులకు ఇవ్వవలసిన పేమెంట్ ఇవ్వడం లేదు. దుబ్బాక వంటి ఫ్యాక్టరీలలో కార్మికులకు వేతనాలు ఇవ్వడంలేదు. ఈ రకమైన పరిస్థితిలో పంచదార ఫ్యాక్టరీలు వున్నాయి. వీటి గురించి ప్రభుత్వ ఆలోచన లేమిటో తెలియడం లేదు. దీనికి పరిష్కార మార్గం సుగర్ ఇండస్ట్రీని జాతీయం చేయడం తప్ప వేరొకటి లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికే యు.పి.లో బీహారులో వాటిని జాతీయం చేయాలనే డిమాండు వస్తున్నది. మనకు అధికారం లేకపోయినా పెక్కు 18 కిలోల సిక్ ఇండస్ట్రీలను తీసుకొని నడిపించే విలు వున్నది. కనుక వీటికి ప్రైవేయరీటీ ఇవ్వవలసివుందని మనవిచేస్తున్నాను. పంచదార పరిశ్రమకు సంబంధించి తక్షణం మన ప్రభుత్వం కేంద్రం మీద ఆందోళన తీసుకువచ్చి జాతీయం చేయటానికి పూనుకోవాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఎకరానికి 2.3 వేల ఖర్చు పెట్టినా బెల్లం ధర 70, 80 కంటే ఎక్కువ రావడం లేదు ఇటీవల కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఫ్లేట్ షేడింగ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా కాని, ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ద్వారా కాని కాని గిట్టుబాటుధర అందజేస్తామనిచెప్పారు. నాకు తెలిసినంతవరకూ బెల్లం ధర పెంచటానికి ప్రయత్నించినట్లు కనిపించడం లేదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రంలో సంప్రదించి బెల్లంకు గిట్టుబాటు ధర ఇప్పించి కొనిపించే ఏర్పాట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక, ఇరిగేషన్ తు సంబంధించినంతవరకూ మన రాష్ట్రంలో పెద్ద ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతున్నాయి. నాగార్జునసాగర్, సీతెరు, శ్రీశైలం వంటి ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయ్యే ప్రజ్ఞలో వున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో బాగా చెమకబడిన ప్రాంతం అయిన విశాఖ జిల్లాకు, తూర్పు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలకు అవసరమైన పోలవరం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నట్లు కనిపించడంలేదు. ఇదిచాలా ముఖ్యమైనది, గతంలో ఇక్కడ జరిగిన ఆందోళన అన్నిటికీ ప్రధాన కారణం అసమానత్వమే. మా ప్రాంతంలో అన్యవసరమైన. ఎంతో కాలం నుండి ఆందోళన చేస్తున్న, ప్రజలు కలలు కంటున్న పోలవరం ప్రాజెక్టును గురించి ఆలోచించకపోవడం. దానికి ప్రయారిటీ ఇవ్వకపోవడం అన్యాయమని, ఇప్పటి కయినా దానికి టాప్ ప్రయారిటీ ఇచ్చి ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిగింది. మిగిలిన పెద్ద ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయినవెంటనే దీనిని చేపట్టటానికి చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

పైక్లెన్ రిట్రీఫ్ మెజర్స్ గురించి చెప్పారు. విశాఖ జిల్లాలో కొంత తక్షణ సహాయము అందించిన మాట వాస్తవమే. సంతోషించాము. కలెక్టరు ఏమి చేశారో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇంతకుముందే చెప్పారు. అది బాగానే వుంది. జిల్లాలో ఫ్లడ్ ఎఫ్ ఫెక్టెడ్ ఏరియాలో సెషల్ రెమిషన్ ఇవ్వటానికి ఎంధుకు ఆలోచిస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. నవంబరులో ఫ్లడ్ వచ్చాయి. సెషల్ రెమిషన్ ఇవ్వటానికి 1580 జి.ఎం. ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. కలెక్టరు నుండి ప్రపోజ్ట్ వచ్చాయి. అవి వచ్చిన తరువాత కూడా సెషల్ రెమిషన్ ఇవ్వకపోవడంవల్ల రైతాంగం తీవ్రమైన ఇబ్బందులకు గురి అవుతున్నారు. కోవరేటివ్ అప్పలు వాయిదా వేస్తామన్నారు. పార్టు టరమ్ లోన్స్ ను మీడియం టరమ్ లోన్స్ గా మార్చటం లేదు. సెషల్ రెమిషన్ ఇచ్చిన చోట్ల సర్టిఫికేట్ తెస్తే కాని ఇవ్వటానికి వీలులేదని కోవరేటివ్ బ్యాంకులు అంటున్నాయి. అసామీవారిగా సర్టిఫికేట్స్ తెచ్చుకోవాలని అంటున్నారు. సెషల్ రెమిషన్ డిక్రీలు కాలేదని చెప్పి తహసీల్దారు సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వడం లేదు. సెషల్ రెమిషన్ ఇచ్చి ల్యాండ్ రెవెన్యూ పోస్ట్ పోస్ట్ చేస్తామని చెప్పారు కాని ఏ ప్రాంతంలో పోస్ట్ పోస్ట్ చేస్తున్నారో తెలియడం లేదు. ఇప్పటికైనా సరైన పద్ధతి అనుసరించి, కోవరేటివ్ అప్పలు వాయిదా వేస్తూ క్రాప్ లోన్స్ ఇప్పించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకాల్:—అధ్యక్షా, రానున్న సంవత్సరపు బడ్జెటు కేటాయింపులు చూస్తుంటే కొత్తగా అధికారంలోకి వచ్చిన ప్రభుత్వపు స్వభావం చక్కగా అర్థమవుతున్నది. అర్థికమంత్రిగారు తమ ప్రసంగంలో తమకు ఎక్కువ టైమ్ లేకపోవడం వల్ల పాత బడ్జెటు పద్ధతిలోనే దీనిని తయారు చేశామని చెప్పారు. ఇక్కడ ఒక విషయము గమనించాలి. టైమ్ ఎంత వున్నదని కాదు. ప్రభుత్వము యొక్క వర్గ స్వభావము ఏమిటి అనేది చూడాలి. పాత పద్ధతిలో సాగటం అన్నది, సాగకపోవడం అన్నది వర్గ స్వభావం మీద ఆధారపడి ఉన్నది. ఇప్పుడున్న మూడిరిగా ధనికులను మరింత ధనికులుగా, పేదలను మరింత పేదలుగా చేసే జిమిందారీ పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వ్యవస్థను కొనసాగించటమూ లేక వివిధ వర్గాల మధ్య వున్న ఆర్థిక అసమానతలను తొలగించి, అందరూ

సమానముగా సౌఖ్యపూరితమైన జీవితాన్ని ఇవ్వగలిగే సోపలిష్టు వ్యవస్థను స్థాపించడమూ అనేది అసలు పునాది సమస్య. ఆ విధంగా చూసినప్పుడు ఈ ప్రభుత్వము బూర్జువా భూస్వామ్య వ్యవస్థను పటిష్ఠము చేయటానికి ఉపయోగించేదిగా కన్పిస్తున్నది తప్ప సోపలిష్టు వర్గ ధోరణి కన్పించడము లేదు. ఇది పేదలకు అనుకూలమయినదని కాదని, హరిజన, గిరిజనులకు అనుకూలమయినది కాదని స్పష్టముగా తెలుస్తున్నది. ఇక బడ్జెటు వివరాలు చూస్తే తలసరి ఆదాయము 8.6 తక్కువగా వుండేట్లు కన్పిస్తున్నది. అట్లాగే రాష్ట్రం యొక్క ఆదాయం 1978-74లో 6.4 తక్కువగా వున్నది. 11-40 a.m

ధరలు ఆల్ ఇండియా లెవలులో 77 జనరీకి లెక్క వేస్తే 308 వుంటే మన రాష్ట్రంలో 308 వుంటే డిసెంబరు నాటివరకు ఆల్ ఇండియాలో 330 అయితే మన రాష్ట్రంలో నాటివరకు ఆల్ ఇండియాలో 330 అయితే మన రాష్ట్రంలో 334 అయింది. ఇవి టోకు ధరలు. వాస్తవానికి యింకా ఎక్కువగా వుంటుంది. అనాడు 100 వుంటే యీనాడు 334 వుంది. అదే విధంగా వ్యవసాయ పరిస్థితి పూర్తిగా వర్షాల మీద ఆధారపడినటు వుంది. 32 ఏండ్ల అధికారాన్ని పినియోగించి అనావృష్టి కాలములో పంటలు దెబ్బ తినకుండా ఎక్కువ పంటలు పండే విధంగా నీటి వనరులను సమకూర్చలేకపోయింది ప్రభుత్వం అనే సంగతి అన్ని రిపోర్టు వల్ల తెలుతుంది. ఇది యిలా వుండగా పరిపాలనా వ్యవహారం మొత్తముగా చూచినప్పుడు క్రింది నుండి పైరాకా కుల్లిపోయిన లంచ గొండితనం ఏ శాఖను చూచిన ఏ డిపార్టుమెంటును చూచినా కనబడుతుంది. అశ్రితపక్షపాతానికి బంధుప్రీతికి అంతులేకుండా పోయింది. ఏమర్జన్సీ పోయినప్పటికీ గ్రామాలలో వాస్తవానికి పోలీసు రాజ్యం కొనసాగుతున్నది. సహజంగా యీ కొత్త ప్రభుత్వం యీ వున్నటువంటి స్థితి నుండి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ను బాగు పర్చడానికి కొన్ని మౌళికమైనటువంటి చర్యలు తీసుకుంటుందని ఆశించడం జరుగుతుంది. మంత్రివర్గం నిర్మాణం విషయంలో పోర్టుపోలియోస్ పంపకం విషయంలోను తెలంగాణ ఆంధ్ర రాయలసీమ కోస్తా అనే విధంగా నేను కలిశీలించడం లేదు. ఏ మంత్రి అయినా తాను ఏ వర్గస్వభావముతో వని చేస్తాడు, దోపిడి వర్గాలకు అనుకూలమూ లేదా అనే విధంగా పరిశీలించడం నా ప్రయత్నం ప్రాంతీయ విభేదాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించకూడదు. మన రాష్ట్రం యొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థ అతి తీవ్రమైనటువంటి సంక్షోభములో వున్నటువంటి యీ పరిస్థితులలో యీ ప్రాంతీయ విభేదాలకు చారి తీనే విధంగా వచ్చే మాట ఏ నైపు నుండి వచ్చినా జాతీయ సమైక్యతకు ప్రమాదకరమైనటువంటిదిగా పరిణమిస్తుంది గనుక అటువంటిది చేయకూడదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వాన్ని వర్గస్వభావముతో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా చూచినప్పుడు 8 లక్షల 91 వేల మంది నిరుద్యోగులలో వుద్యోగ అవకాశాలు ఎంత మందికి యిస్తున్నారనేది చూస్తే కొద్ది మందికి మాత్రమే. రానున్న 6 నెలల్లో నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరిగే అవకాశముంది. తలసరి ఆదాయం పెంచే ఆలోచన లేదు. రాష్ట్రానికి 57 కోట్లపైన లోటు బడ్జెట్ వుంది. పేదల పైన పన్నులు పెరిగే ప్రమాదం వుంది. అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కొనసాగుతాయనే గ్యారంటీ లేదు. డబ్బు లేదన్న కారణముచేత అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కుంటుపడే ప్రమాదం

వుంది. ఇవి ఇన్ని దృష్టిలో వుంచుకున్నప్పుడు యీ బడ్జెట్ ను ప్రజా వ్యతిరేక బడ్జెట్ అని చప్పక తప్పదు. ఇది బలహీన వర్గాల కళ్ళ నీళ్లు తుడిచే పద్ధతిగా వుంది. కేటాయించిన మొత్తాల అంకెలు చూస్తే, మునవటి కంటే ఎక్కువ వుందనేది ప్రధానం కాదు. పెరిగినటువంటి దరల దృష్ట్యా నిజమైనటువంటి విలువ కడితే తెస్తుంది. ఈనాడు హరిజనులు గిరిజనులు ఎదుర్కొంటున్న పీనమర్శను పరిష్కరించలేకనేది స్పష్టం. ఒక భూసంస్కరణల విషయం. నిజంగా యీ ప్రభుత్వానికి భూసంస్కరణలు నిజాయితీతో అమలుపర్చాలని వుంటే తాలూకా జిల్లా రాష్ట్ర స్థాయిలో అన్ని పతాలకు చెందినటువంటి ప్రతినిధులలో ఒక కమిటీని వేయండి. ఈ వివిధ కమిటీలు, 1972 లో 20 ఎకరా పైన అమ్మ కూడదు కొనకూడదు అని ఆర్డినెన్సు వచ్చినప్పటి నుండి యిప్పటివరకు ఎవరెవరు ఏరకంగా అక్రమ అమ్మకాలు సాగించారో, దొంగ షేర్లతో అదనపు భూములు స్వంత కామ్ క్రింద వుంచుకున్నారో అని అన్ని బయటకు తీసి పేదలకు పంచడానికి, పక్కా శీల్పకుండా, కేవలం ట్రేబుల్స్ లోన్ మీద ఆఫీసర్ల మీద ఆధారపడినే దానివల్ల పాత జబ్బుకు మలాం పూయడమే అవుతుంది గాని సాధించింది ఏమీ పూడదు. కనక అఖిలవత్ - మీటిల్ ద్వారా అదనపు భూములు పంచడానికి సిద్ధమైన అక్రమ అమ్మకాలు కొనడాలను బయటకు తీయించేసినవాడే నిజమైన భూసంస్కరణలు అమలు పరచడానికి విలుంటుంది. రెండవది, పోలీసు రాష్ట్రం పరిషదుములో చెప్పకతప్పదు. ముఖ్యంగా ఎమర్జెన్సీ కాలములో నిర్బంధంగా అనేక మందిని పదవి విరమణ గావించారు. వారందరిని విరిగి బేసరతుగా తీసుకోండి. ఆ తరువాత ఒక్కొక్క ఆఫీసరు ఏమి తప్పు చేశాడో విచారించండి, శిక్ష వేయండి న్యాయరీత్యా, బలపరుస్తాము. దానికి అభ్యంతరం లేదు కాని యిండిపీడ్యువల్ కేసులను పరిశీలించే పద్ధతిన పోతే అనేక మంది అమాయక కుటుంబాలను నాశనం చేయడానికి దారి తీస్తుంది. ఈ మధ్య భార్య కళిషను, నిమిషాలలో కమిషన్ ను ముందు పదో రకంగా పోలీసులు కొంత మంది సాక్ష్యం యివ్వడానికి తయారు అయినారని తెలియగానే వారిని హడావిడిగా పిలిపించుకొని రీయిన్ స్టేట్ చేస్తున్నారు. మీరు అవకాశమే వారిని రీయిన్ స్టేట్ చేసుకున్నారు. పి. పార్టీ ఎన్నికలలో ప్రచారం చేసినవారిని రీయిన్ స్టేట్ చేసుకొన్నారు. కాని నిజాయితీతో వున్నారని తీసుకోవడం లేదు. వచ్చి లంచగొండు మీద ఏమి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. అందుకే అందరిని వెంటనే ఎలాంటి షరతులు లేకుండా రీయిన్ స్టేట్ చేయండి. ఆ తరువాత వారి తప్పుల గురించి విచారంగా అలోచించండి. ఇప్పటికీ గ్రామాలలో పోలీసు రాజ్యం విచ్ఛలించిడిగా పాడుతున్నది. పోలీసు డిపార్టుమెంటు నిజమైన పరిపాలనా వ్యవహారం సాగిస్తున్నది. సాధారణ పౌరపాట్లు జరిగినా, అవి జరిగినవా లేదా లేదా అనేది సూడ నూడ, ండా గ్రామములో వున్న భూస్వాములు, అధికార పక్షములో వున్నవారు ఏకాగ్రతు చేస్తే ప్రజాను పోలీసులు హింపిస్తున్నారు. ఇప్పటికీ ట్యాంక్ నెల్స్ వున్నవి. పోతే కింగారాజాద, కుట్ర కేసు పార్వతి పురం కుట్ర కేసులు యింకా ఎంపకు నడుపుతున్నారో అద్దం కావడంలేదు. కొన్ని లక్షల రూపాయలు గండుగ పెట్టారు. పాత ప్రభుత్వము తను స్వప్రయోజనం కొరకు చట్టరీత్యా కావల్సి గాని నష్టగర్భ వ్యవస్థకేట్టును పెట్టి చివరకు కోర్టు

నుండి గిట్టు తినేవరకు పోయినారు. ఆ రెండు కేసులను బేపరుగా ఎత్తివేసుకోండి. భార్గవా పిమిల్ లాల్ మిన్నకు ప్రభుత్వం ఒక ఫైన హాజరు అవుతున్న వశ్యను వాచును తీసుకోండి. అది ప్రభుత్వానికి సంబంధించలేదు. అది స్వక్తుల బాధ్యత స్వంతంగా పారే ఫరించుకోవలసి వుంటుంది. ఇ వు ద్యోగి స్తులకు సంబంధించి పోలీసు వేరీఫికేషను మాన్పించాలని కోరుతున్నాను లంచగొండి తనాన్ని అరికట్టడానికి ప్త ఎత్తున చక్కని తీసుకోవాలి. దానికి అఖిల పక్ష కమిటీల సహాయం తీసుకోండి. కల్లాచ చూస్తున్నాము. మేము వందసార్లు తిరిగినా పని కావడంలేదు, చాటుగా వంద రూపాయలు యిస్తే పని అవుతుంది ఈ పరిస్థితులలో లెజిస్లేటరు వుండి మంత్రులు వుండి మ లాభము? ఎవరు డబ్బు యిస్తే వారి పనులు అవుతున్నాయి. మొత్తం పరిపాలనను ప్రజల అందుబాటు లోకి తేవాలి. ఏ అధికారి పేదవాడు అఫీసుకు పోతే చూడండి లేరు. అధికారులు ప్రజలతో కలిసిమెలిసి వుండాలని ఖచ్చితమైనటువంటి లక్ష్యానిచ్చి పరిపాలనా యంత్రాంగాన్ని గీతరియంట్ చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక విద్యా విషయములో కొత్త స్కూల్స్ తెరవాల్సే వారుతో ఉపాధ్యాయ విద్యార్థుల నిష్పత్తిని పాటించకుండా ఉన్నటువంటి పుపాధ్యాయులను తీసికొత్త స్కూల్స్ లో పెట్టడంవల్ల ఉపాధ్యాయులకు పని కారం పెరిగి ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయుడు నాలుగైదు తరగతులు చూడవలసి వస్తున్నది. పిల్లల విద్య పెట్టాలంటున్నది. అందుకని యిప్పుడు అమలులో వున్న జి.ఓ. ను మార్పించండి. వెంటనే నిష్పత్తిని వుంచండి. కొత్త పాఠశాలలు తెరచి కొత్త పంతుళ్ళను వేయండి. అటవీ విషయం. ప్రభుత్వమువారు గిరిజనులకు అనేక రకాల సదుపాయాలు చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. తునికాకు కూలి వంద శకుల కట్టకు 10 పైసలు యివ్వాలని ఎస్టి మేట్సు కమిటీ సిఫారసు చేసింది. అది అమలు జరుపాలని ప్రతి సంవత్సరము చెబుతున్నాము. అది అంతా కలుపుకుంటే కోటి రూపాయలు కాదు. వందకోట్లు బడ్జెటు వుంది. కట్టకు 7 పైసలు యిస్తున్నారు. పది పైసలు యివ్వాలని ఎస్టి మేట్సు కమిటీ ఏకగ్రీవంగా చేసేటటువంటి తీర్మానాన్ని దయచేసి యిప్పటికైనా అమలు చేయండి లేకపోతే ఆవతల పెద్ద పోరాటాలు వస్తాయి. చాల తీవ్రమైన పరిణామాలు వస్తాయి దానిని పునరాలోచన చేయాలి. ములుగు తాలూకాలో అడవిని పై వేటు కాంట్రాక్టర్లకు యివ్వకూడదనే ప్రభుత్వ పాలసీకి భిన్నంగా ఏటూరు నాగారం ప్రాంతములో కొన్ని లక్షల రూపాయల విలువ చేసే బొంగు అడవులను ప్రైవేటు కంట్రాక్టర్లకు యిచ్చారు. ఆ కంట్రాక్టర్లు కలిసి దుంప నాశనం చేశారు. లక్షల రూపాయలు తిన్నారు. ఈ రోజువరకు విచారణ జేదు. చివరకు కంజర్వేటరు ఆఫ్ ఫారెస్ట్స్ కూడ అందులో యిన్ వాల్వ్ అయివున్నాడు. చివరకు అనేక దొంగ లెక్కలు తయారు చేసారు. ఇప్పటికీ ఈ పెద్ద పెద్ద లంచ గొండి జఫీసర్లను కాపాడుకొనే నిమిత్తం ప్రయివేటు కాంట్రాక్టర్లకు ఏ రకమైనటువంటి 11-60 a.m. కట్టె కూపనులు ఇవ్వకకూడదనేటటువంటి పూర్వపు పాలసీనే మార్చుకొని ప్రయివేటు కాంట్రాక్టర్లకు ఇచ్చేటటువంటి విధంగా కొత్త గైను తీసుకోబోతున్నట్లు నాకు తెలిసింది. అందుకని దీనిమీద తీవ్రమైన విచారణ జరుపాలని కోరుతున్నాను, తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని దుర్భిక్ష ప్రాంతంగా ప్రకటించాలనే మాట

నా బుర్రలో ఈ మద్య వచ్చింది కాదు. మాకు నష్టం చేసినటువంటి రెవ్యూ షాఫ్ ఎకనమిక్ ట్రెండ్స్‌లో ఒక మాట ఉంది. అది చెబుతున్నాను. "The agricultural season 77-78 also started with the monsoon being inactive over large parts of Telangana and upland taluks of Coastal districts in the early part of the season and subsequent failure of the monsoon in September, 1977."

అధ్యక్షా. ఇందులో చాలా స్పష్టంగా ఉంది. సెప్టెంబరు నాటికి వర్షాలు వచ్చి. నవంబరులో ఏదీ అక్కడక్కడ నాలుగు చినుకులు ఉండడంవల్ల రెండు ఇత్తుల కొన్న పంటలు వచ్చాయి. సెప్టెంబరు ఆఖరివరకు వర్షాలు లేకపోవడం వల్ల పునాన పంటలు అన్నీ డెబ్బతినాయి ఎక్కడైతే పంటలు పండిన ప్రాంతాలు ఉంటే వాటిని వేరే చేయండి మిగిలిన ప్రాంతాన్ని దుర్భిక్ష ప్రాంతంగా ప్రకటించండి. కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు, శ్యాంకులు ఇచ్చిన స్వల్ప కాలిక రుణాలను మద్య కాలిక రుణాలుగాను, మద్యరక రుణాలను దీర్ఘ కాలిక రుణాలుగాను మార్చండి. అట్లాగే మంచినీటి సమస్య చాలా తీవ్రమైన సమస్య అది మైదాన ప్రాంతాలలోను, అడవి ప్రాంతాలలోను తీరకుంటున్నది. అది సరిగా చూడాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) గొట్టుముక్కల రామచంద్రరాజు (ఉండి): — అధ్యక్షా, ఈ వేళ ప్రవేశ పెట్టినటువంటి ఈ బడ్జెటు ఒక పాప్టివారిదిలాగ కనిపించడం లేదు. ఇది అన్ని రాజకీయ పార్టీల యొక్క మిత్రమే అరిక విధానాలను చెబుతున్నది. అంటే ఈ బడ్జెట్‌లో ఉన్న లోటు కాని లోటు పాట్లు కాని ఏవో ఒక పార్టీ వారి మీద ఆపాదించడానికి ఎవరికి అవకాశం లేదు. న్యాయం కాదు. అయితే బాధ్యత మాదే. అయితే ఈ పరిణామంలో ఈ బడ్జెట్‌లో సూచించిన అనేక విషయాలు ఎంతో కాలంనంచి ఎందుకు అమలు జరుపలేదు అనే విషయాన్ని పరిశీలించవలసిన అవసరం ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రభుత్వంమీద ఉంది. ఈ బడ్జెటులో చెప్పినట్లుగా సామాన్య ప్రజలు కోరుకునే భూసంస్కరణలు ఎందుకు వెనుకబడిపోయింది? ఈ విషయం చాలా విచారకరమైనది. ఆ భూసంస్కరణలలో లోపభూయిష్టమైనవిషయాలు మిళితమై ఉన్నాయి. ఆ చట్టాన్ని పాస్ చేయడంలో విభిన్న రాజకీయ పార్టీల యొక్క పాత్ర ఆమోఘంగా ఉంది. వేను రికార్డులద్వారా ఉన్న విషయాన్ని సభ్యులందరూ ఉంచుతున్నాను. అందులో విమర్శకుడుగా వేను చాలా దూరం—ధిల్లి వరకు ప్రయాణం చేశాను. బంగారం ఏడుమళ్లు వుండవచ్చు కాని సీమవెండి మాత్రం నాలుగు మళ్లు వుండాలి అన్నట్లు పనికిరాని వర్గాలు, పండని వర్గాలు, నీటిసాగు లేనటువంటి వర్గాలకు 13 ఎకరాలు సీలింగు పెట్టి, కొబ్బరి తోటలతో సస్యశ్యామలమైన పొలాన్ని — ఎకరం లక్ష రూపాయలు చేసే భూములకు 80 ఎకరాలు పెట్టినటువంటి అక్రమ పద్ధతులలో ఆ కాసనం పాస్ అయింది. అది కాన్ గ్రీడ్ బిల్లుగా ఉంది ఇప్పుడు ఆ బిల్లును ఆక్షేపిస్తున్నటువంటివారు ఆనాడు ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. ఆ బిల్లులో ప్రముఖపాత్ర వహించినవారు అందులోను, ఇందులోను, అన్నింటిలోనూ ఉన్నారు. ఈనాడు ఇందిరాగాంధీగారి కాంగ్రెసు వారు పేద ప్రజలకు న్యాయం చేస్తామని ఇచ్చినటువంటి వినాదంమీద దేశములో

నూటికి 75 మంది పేదవారు ఈ ప్రభుత్వానికి ఓటు చేసారు. అందుచేత ఇదివరకు జరిగిపోయినటువంటి విషయాలుకాని ఇప్పుడు ఒరుగుతున్నటువంటి విషయాలు కాని పరిశీలన చేసుకొని ఈవేళ వారికి న్యాయం చేయవలసిన బాధ్యత మనమందరి మీద ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. నిర్భయంగా, నిర్భీతితో పేదవారికి సహాయం చేసేటటువంటి పరిస్థితిని కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అపోజిషనులో ఎంతోమంది విప్లవకారులు, అభ్యుదయవాదులు ఉన్నందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. ఆ పేద ప్రజలకు సహాయం చేయడం విషయంలో విధానాలకంటే, శాస్త్రానికంటే, చట్టంకంటే అతి ముఖ్యమైన మార్పు ఒకటి చేసితీరాలి. యంత్రాంగాన్ని మార్చాలి. రాజకీయాలలో నేను శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారి దగ్గరనుంచి శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారి వరకు స్నేహితుడుగా వున్నాను. మనం ఎన్ని మార్పులు చేసినా అవి కరణంగారి దగ్గర తాలూకా ఆఫీసులోను ఆగిపోతున్నాయి. అయితే ఆ యంత్రాంగంమీద కొంతమంది రాజకీయ నాయకుల హస్తాలుకూడా పడి పాడుచేస్తున్నాయి. దానిని కూడా కాదనడానికి వీలులేదు, అందుచేత ఈ యంత్రాంగాన్ని మార్చి తీరాలి. అలాగ మార్చకపోతే మనం ఎన్ని విధానాలను చేసినా నిష్ఫలంగానే పథవారు గుర్తించుకోవాలి. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 30 సంవత్సరాలు అయింది. ఈనాడు ఒక పేదవాడికి 3 సెంటల స్థలం లేని పరిస్థితి వుంది. ఈనాడు మన రాజకీయ వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ, సాంఘిక వ్యవస్థ ఏవిధంగా వుందంటే—ఏదైనా కోర్టుల లోకి వెళ్లితే 5 సంవత్సరాలవరకు తేలని పరిస్థితి వుంది. ప్రజాస్వామికమయిన నివాదం మంచిదే. దేనికి మంచిది ఎక్కడ మంచిది? ఈనాడు 3 సెంటల స్థలం ఇవ్వలేని పరిస్థితిలో వుంది. అధికారపక్షంలో ఉన్న అభ్యుదయ వాదులను ఒకటి కోరుతున్నాను. పేదవారి కనీసపు హక్కులకోసం కోర్టులనుంచి మినహాయించుటకు రాజ్యాంగాన్ని మార్చాలని మనమందరం కలసి ఒక రిజల్యూషను పాస్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రికమెండు చేయాలని, అదికూడా ఈ బడ్జెట్ సమావేశంలోనే చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అలాగ చేయడం న్యాయం కాదా? పేదవారికి అలాగ సహాయం చేయగలుగుతాము. మా ఆర్థికమంత్రిగారు, చెన్నారెడ్డిగారు డబ్బు యిచ్చి గ్రామాలలో సహాయం చేయాలంటే మరునాడే కోర్టుకు వెళితే రెండు ప్రభుత్వాలు మారేవరకు ఆ విషయం తేలదు. అందుచేత మన వ్యవస్థను తప్పనిసరిగా మార్చవలసివుంది. పేదప్రజలకోసం కొన్ని ఫండమెంటల్ రైట్సును మార్చవలసిఉంది. Because, it is for the benefit of the people. These fundamental rights came through the people, by the people and from the people. ఈ శాసనాలన్నింటిని ప్రజలనుంచి ఎన్నుకోబడినటువంటివారే చేసేది. ఈనాడు ఎన్నో ఆశలతో వుండి స్థలాలు అడుగుతున్నారు. అందుచేత గౌరవ సభ్యులందరూ సహకరించాలని కోరుతున్నాను. ఆ విషయంలో అధికార పక్షంలో వున్న అభ్యుదయ వాదులను నేను హృదయపూర్వకముగా ఆహ్వానిస్తున్నాను.

భూసంస్కరణలు కూడా పరిశీలన చేయాలి. ముందు 3 లక్షలు, 3 లక్షలు 12-00 గం
ఉంటుంది అనుకున్నది ఇవాళక్కడ ఎంత మిగిలింది, ఎంత పంచిపెట్టారో చూస్తే ఆ భూసంస్కరణలు ఎంత లోపభూయిష్టంగా ఉందో తెలుస్తుంది. కనుక దానిని పరిశీలనచేసి దానిలో ఖచ్చితమైన మార్పులు తీసుకువచ్చి ప్రజలకు అందేట్లు

دوسری بات یہ ہے کہ اکتانک بیاک ورڈ کا لفظ استعمال کیا ہے۔ اس میں بھی حکومت نے اقلیتوں اور خصوصاً مسلمانوں کے سانبہ ناانصافی کی ہے۔ بیس نکاتی معاشی پروگرام کے نام پر لا کھوں روپے خرچین اور دوسرے قبائلیوں کو دے کر ان کو کافی سہولتیں دی گئی ہیں۔ میں اسکی مخالفت نہیں کرتا۔ ہریجنوں گریجنوں کی پسندگی دور کیجئے لیکن اسکے ساتھ ساتھ دوسرے عوام جو معاشی اعتبار سے ہست ہیں انکو بھی وہی امدادی سہولتیں دیجانی چاہئیں۔

کو نظر انداز کر دیا گیا ہے۔ رکشاؤں کی تقسیم سے لبر اور دوسرے تمام قسم کی سہولتیں ان کو دی گئیں۔ انکو رہنے اور بسنے کیلئے زمینات اور مکانات کے الاٹ کئے گئے ہیں۔ لیکن اس میں بھی مسلمانوں کو نظر انداز کر دیا گیا۔ مسلمان ایک ایسی مظلوم قوم ہے جو ہمیشہ نظر انداز ہوتی گئی۔ اگر کوئی ہرین لڑکا معافی اعتبار سے خود مکتفی ہے اور لکھ پتی بھی ہے تو اسکو قانون اصول کے لحاظ سے تمام سہولتیں ملتی ہیں۔ لیکن اسکے برخلاف سینارٹی میں سے آکر کوئی اکنامکلی بیاک ورڈ ہوتا ہے تو اسکو کوئی سہولتیں نہیں ملتی۔ میں موجودہ حکومت سے اپیل کروں گا کہ اکنامک بیاک ورڈ کا جو لفظ ہے اس میں سینارٹی کے تمام ایسے طبقات جو حقہتاً بیاک ورڈ ہیں اور جو جانور کی طرح زندگی گزار رہے ہیں۔ جو سہر حیدرآباد میں مسلم ایریاس () میں رہتے ہیں ان کو بھی بیاک ورڈ طبقات میں شامل کیا جائے۔

مسلم ایریا میں کوئی ڈرینیج کا انتظام نہیں ہے گندی نالیاں ہیں۔ ابھی گندی جگہوں پر لوگ آباد ہو چکے ہیں پھر بھی وہ کوک بلدی کارپوریشن کے عہد داروں کے ضمیمہ کے نشاء بنتے جارہے ہیں اور آبادیوں کو ڈھایا جا رہا ہے۔ جب کہ وہ لوگ آس میں متحد ہو کر کالونیز بناتے ہیں اسکے باوجود ان پر بلدی عہدہ دار ظلم ڈھاتے ہیں۔ چیف منسٹر صاحب گورنر صاحب نے خطبہ میں اعلان کیا کہ عنقریب بلدیہ انتخابات ہونگے۔ سابق میں ایسے ہی اعلانات ہو چکے ہیں مگر اسکو رویعمل نہیں لایا گیا ہے۔ اس امید کروں گا کہ موجودہ حکومت عنقریب بلدی انتخابات کر کے عوامی نمائندوں کو عوامی خدمات کا موقع دے گی۔

శ్రీ కె. అంకిరెడ్డి (కోయిలకుంట్ల):—అధ్యక్షా, నిన్నటి రోజున గౌ, భారి 12-10 p.m. ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు కృష్ణానది జలాల విషయమై సమగ్రమైన ఎస్టిమేట్లు జూన్ నాటికి తయారవుతాయని చెప్పడం చాలా సంతోషించతగ్గ విషయం. ఆ విషయంలో మద్రాసుకు కృష్ణా నీరు అంద్రప్రాంత నుంచి, కర్ణాటక ప్రాంతం నుంచి, మహారాష్ట్ర నుంచి 16 టి. ఎమ్. సి. నీరు తీసుకుపోతున్నప్పటికీ రాయలసీమ ప్రాంతానికి కృష్ణానదిలో ఉన్న నీటినిగురించి ఏవిధమైన సమస్య లేదు. తప్పని సరిగా రాయలసీమకు నీరు ఇస్తామని చెప్పడం మాకు అర్థం అయింది. ఆ విధంగా ఎస్టిమేట్లు జూన్ నాటికి తయారవుతాయని చెప్పారు. ఈ బడ్జెటులో దానికి కొంత టోకెన్ గాంటు పెడితే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. పంచాయితీలకు కేటాయించే డబ్బు పట్టచాల అభివృద్ధికి 16 కోట్లు ఉంది. జిల్లాపరిషత్తులకు, సమితులకు 8 కోట్లు అంటున్నారు. ఈ డబ్బు పంచాయితీ సమితులకు చారికి ఉండే ఉద్యోగుల జీతాలకే సరిపోతుంది, పంచాయితీలు ఏవిధమైన అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేయడానికి వీలుపడదు. ప్రభుత్వం కేటాయించే ధనం జీతాలకు మాత్రమే సరిపోతుందిగాని అభివృద్ధి పనులకు సరిపోదు.

[ప్రభుత్వమువారు గ్రామాలకు 25 శాతకర్మము ఏర్పాటు చేయునని చెబుతున్నా

మారుమూల గ్రామాలకు సరయిన రవాణా సౌకర్యాలు లేకపోవడంవల్ల ఆర్.టి.సి. వారు బస్సులు నడపడానికి తయారుగా లేరు. వారు నడవలేమని చెబుతున్నారు. పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లాపరిషత్తుకు సరయిన ఆర్థిక వనరులు కలుగజేస్తేతప్ప రోడ్లు వేయడానికి మార్గము లేదు. ప్రభుత్వంవారు ఆశించిన బస్ సౌకర్యము ఇది జరిగితేనేకాని ఏర్పడదు. ఏవిధంగానయినా ప్రభుత్వం పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తుకు గ్రామ ప్రాంతాలలో రహదారులు ఏర్పడాలంటే, తగిన ప్రయోగ సౌకర్యాలు కావాలంటే హెచ్చుగా వనరులు కల్పించాలని నేను తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను.

గాగ్గిను ప్రాంతాలలో మంచినీటి సౌకర్యము ఈ సంవత్సరంలోపల కల్పిస్తామని ఇంతవరకు ఉన్నటువంటి ప్రతి పంచాయతీరాజ్ శాఖ మంత్రులు పదే పదే చెప్పడం జరిగింది. అయినప్పటికీ ఈనాటికికూడా ఈ మంచినీటి సమస్య తీరలేదు. మా తాలూకాలో 100 రిగ్గులు వేయడం జరిగింది. అందులో ఏ 10, 15 పని చేస్తున్నాయి కాని మిగతా 90 ఏమాత్రము పని చేయడంలేదు. ఈ రిగ్గులకు హెండు పంపింగువల్ల ఇవి పాడవుతూ వుండడము జరుగుతోంది. అందుచేత అక్కడి ప్రజానీకం చాలా బాధపడవలసి వస్తోంది. ఎక్కడయితే 4. రి అంగుళాలు రిగ్గులు వేకారో అక్కడ ఆ రిగ్గులకు 2, 3 హెచ్ పి. ద్వారా ఎలక్ట్రిసిటీ సింగిల్ పాయింట్ డిస్ట్రిబ్యూషను జరగాలని నేను కోరుతున్నాను.

నా నియోజకవర్గంలో గోరుమానిపల్లె అనే గ్రామము ఉంది. 10 సంవత్సరాల నుండు అక్కడ రెండు మైళ్ళు ఐ.టి. వైపుద్వారా ఆయిల్ ఇంజనీతో నీటి నద పాయము కలుగచేశారు. అయితే ఈ రెండుమైళ్ళ పొడవు ఐ.టి. వైపులను దొంగిలించుకు పోవడం జరుగుతూ ఉంది. అందువల్ల అక్కడివారికి మంచినీటి వసతి లేకుండా పోతోంది. ముఖ్యంగా అక్కడ 5. రి బోరువెల్స్కూడా వేయడం జరిగింది. ఆ గ్రామములో విద్యుచ్ఛక్తి లేకపోవడంవల్ల వీటిమీదే ఆధారపడవలసి వస్తోంది. ఆ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి యిస్తే చాలా సౌకర్యం యేర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అప్పుడు వైపు లైన్లు అవసరం ఉండదని నేను మనవి చేస్తున్నాను కొండమీదవల్ల అనే గ్రామము 400 అడుగుల ఎత్తున ఉన్నది. అక్కడికి రిగ్గులు వేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తే నీరు చిక్కలేదు. అక్కడివారు రోజూ 200 అడుగులు క్రిందికి వచ్చి నీరు తీసుకుపోతూ చాలా బాధపడుతున్నారు ఇది చాలా దారుణంగా ఉంది. అటువంటిచోట్ల నీరు ఇప్పించడానికి వీలుగా మన బడ్జెటులో కొన్ని ప్రావిడెన్సు ఉన్నాయి. వారికి కుంటలద్వారానో వేరే విధం గానో నీటి వసతి కలుగచేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

మన ప్రభుత్వంవారు ఒక ప్రక్క స్త్రీలకు, పిల్లలకు వైద్య సౌకర్యములు కల్పించాలని చెబుతున్నారు. మన బడ్జెట్లోనూ చూపించారు. నా నియోజకవర్గములో 40 ఏళ్ళనుంచి డాక్టర్ అనే మేజరు పంచాయతీ ఉన్నది. అక్కడ డాక్టరు, ఇతర స్త్రీలు ఉన్నారు. అయితే ఈ మధ్య కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తు ఎన్.ఓ. గారు అక్కడ ఉన్న ఫిమేల్ డాక్టర్ ను, మెటర్నిటీ అసిస్టెంటును నిధులు లేవని చెప్పి ఉద్యోగాలనుంచి తీసివేయడం జరిగింది. మరి అక్కడ వైద్య సదుపాయములు లేకపోవడంవల్ల ముఖ్యంగా అక్కడికి వ్రసవానికి వచ్చే గర్బిణీ స్త్రీలు మెటర్నిటీ

వార్డు లేక పోవడం వల్ల చాలా కష్టపడవలసివస్తోంది. 10 వేల జనాభా ఉన్నటువంటి గ్రామాలలో ప్రభుత్వమువారు స్త్రీలకు వైద్య సౌకర్యములు కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కాబట్టి ప్రభుత్వంవారు వెంటనే జిల్లాపరిషత్తువారికి ఉత్తర్వులు ఇచ్చి వారి ఉద్యోగములు వారికి ఇప్పించవలసినదిగా కోరుతున్నాను. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు అధ్యక్షులవారికి తెలుపుకంటూ తెలుపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్హాపూర్):—అధ్యక్షా, ప్రస్తుత బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలు పరిశీలిస్తున్న దశలో గౌరవనీయులయిన పవర్ అండ్ ఫ్రై నాన్స్ మినిస్టర్ గారు తాము బడ్జెటు ప్రతిపాదనలు ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భములో ఉపన్యసిస్తూ రాష్ట్ర ప్రజాశాసకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలను గురించి మనము రాష్ట్రములో సాధిస్తున్న అభివృద్ధి గతిని గురించి సూచన ప్రాయంగా కొన్ని విషయాలు వ్యక్తము చేశారు. బడ్జెటు ప్రత్యేకముగా ఆయా సంవత్సరాలతో రాష్ట్రము సాధిస్తున్న ప్రగతికి సంకేతముగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వము ఆవలం బిస్తున్నటువంటి విధానాల ఫలితముగా మనము ప్రజాశాసక పెట్టుబడులను వినియోగిస్తున్నటువంటి ధోరణినిబట్టి మనము ఆశించిన లక్ష్యాలను చేరుకోడానికి మనము ఎల్లప్పుడూ సందర్భములో మానిఫెస్టోలో రూపొందించినటువంటి అంశాలను ఆచరణలో పెట్టేటటువంటి దీక్షను సఫలము చేసే సదుద్దేశముతో, సత్ సంకల్పముతో మనము ప్రజాశాసకలను రూపొందించుకోవడమే కాకుండా వార్షిక ప్రజాశాసకల మన పెట్టుబడులతో కూడా కేటాయించుకోవడము జరుగుతూ ఉంది. నిజము ఆలోచిస్తే గత ఆరు సంవత్సరాలలో, ప్రత్యేకంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రములో వెంగళరావుగారి నాయకత్వములో గత నాలుగున్నర సంవత్సరాల కాలములో ఆంధ్రప్రదేశ్ : ర్యతోముఖంగా అభివృద్ధిని సాధించిన సంగతి నాటి ప్రభుత్వము వారే విధము చేసినటువంటి తాత్కాలిక బడ్జెటు ఒకసారి మనం పరిశీలిస్తే స్పష్టముగా అర్థమవుతుంది. అద్భుతమైన ప్రగతిని వివిధ రంగాలలో సాధించడం జరిగింది. కాని దురదృష్టవశాత్తు రాష్ట్రములో ఎన్నికలకు ముందు కాంగ్రెసు పార్టీలో ఊహించినటువంటి విధముగా ఏర్పడిన చీలికల ఫలితముగా కాంగ్రెసు పేరుతోనే చెలాపుడి అవుతున్నటువంటి ఉభయ పార్టీలలో వెంగళరావుగారి న్యాయకత్వములో ఉన్నటువంటి కాంగ్రెసు పార్టీ ప్రజల దృష్టిలో గుర్తించబడలేదు. అఖిల భారత స్థాయిలో కాంగ్రెసు పార్టీకి నాయకత్వం వహిస్తున్న ఇందిరా గాంధీగారు ఒక నాడు ప్రవేశ పెట్టిన 20 అంశాల ఆర్థిక కార్యక్రమాన్ని చాలా విధేయతతో తూచా తప్పకుండా ఆచరణలో వాటి ప్రయోజనాలను ప్రజలకు అందించినటువంటి ఉద్దేశ్యంతో వెంగళ రావుగారి ప్రభుత్వము చేసిన ప్రయత్నము, వాటి యొక్క ఫలితాలే మరీ ఈ నాడు ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వము మూలముగానే పీడిత ప్రజాసామాన్యకు అందించినటువంటి, చూపించినటువంటి వెలుగుజాలే. వారు వెలిగించినటువంటి ఆశాజ్యోతి కిరణాలు గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రసరింప చేయబడ్డాయి కాని ఇది ఏ ఒక్క వ్యక్తి లేక ఏ పార్టీ ఆధీనములో ఉన్న ప్రభుత్వము చేసినది కాదు. ఆ విశ్వాసము ప్రజలలో ఉండబట్టే ఈ నాడు ఇందిరాగాంధీగారి నాయకత్వములో ఉన్న కాంగ్రెసు పార్టీ విశేషగా రాష్ట్రములో మనకు కనపడుతూ ఉంది. వారు అధికార

12-20 p.m.

పదవీ బాధ్యతలు స్వీకరించారు. బడ్జెట్ స్వరూప స్వభావాలను మనం స్పష్టంగా పరిశీలించి చూస్తే ఒకనాడు 148 కోట్ల పెట్టుబడితో ప్రారంభమైన యీ రాష్ట్ర ప్రణాళిక కేటాయింపులు 500 కోట్లవరకు పెరిగిపోయిన మంచే యిది అద్భుతమైన ప్రగతిగా మనం గుర్తించితిరాలి. ఈ నాడు రాష్ట్ర ప్రజలలో యీ అభివృద్ధిస్పష్టంగా వ్యక్తం అవుతున్న కారణం చేతనే వోటరు సహాయాలు చైతన్యంతో కూడిన వోటర్లు కాంగ్రెసు పార్టీకి తిరిగి అప్పగింక మట్టారు. వారు యిచ్చిన మాండ్రేట్ ఫలితంగా వచ్చిన ప్రభుత్వం యీనాడు పెనముందున్న మౌలిక సమస్యలను స్పష్టమైన అవగాహనతో—పేదరికం నిర్మూలన వంటి సమస్యలగూర్చి రాడికల్ రిఫార్మ్స్ తీసుకరావడం ఎంతయినా అవసరం. ఈ బడ్జెటును చూస్తే ఒక విషయం స్పష్టమవుతున్నది. బడ్జెట్ ఉపన్యాసంలోనే గౌరవ మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు—1974-75లో రూ. 1588 కోట్లు రాష్ట్ర దాయంగా గుర్తించబడింది 75-76లో రూ. 1800 కోట్లు ఆదాయంగా గుర్తించబడింది. ఈ రెండు సంవత్సరాలను పోల్చి చూసే 2.3 పర్సెంట్ ఇన్కం మనకు ఇంక్రిజ్ కనబడుతుంది. దురదృష్టవశాత్తు యీ అభివృద్ధిసరఫ 76-77లో కనబడడం లేదు. ఈ ఆదాయం రూ. 1491 కోట్లకు తగ్గింది 8.4 పర్సెంట్ ఇన్కం ఇంక్రిజ్ తగ్గిపోయింది. అందువలన, దీనికి సంబంధించి 1978-79లో మనం యితోధికంగా కృషి చేయవలసి వుంటుంది, రాష్ట్రంలో యీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను ప్రవేశపెట్టి అమలు జరపడంలో శరవేగంతో, పట్టుదలతో మనం ప్రయత్నిస్తే తప్ప 75-76 యొక్క ఆదాయపరిమితిని మనం అధిగమించడానికి అవకాశం వుండదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వాస్తవంగా, యింత పెద్ద మొత్తం డబ్బు ఖర్చు చేస్తూ, శరవేగంతో మనం అభివృద్ధిని సాగించడానికి చిత్తుకుద్దితో నిజంగా కృషి చేస్తే తప్ప సత్ఫలితాలు సాధించడం సాధ్యం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. మరొక విషయం కూడా యీ సందర్భంలో దృష్టిలోకి తీసుకోవలసి వంది. ఎన్నో రంగాలలో అభివృద్ధిని కాంక్షించి, త్రివ్యమైన మార్పులు తీసుకరావాలనే ఉద్దేశంతో రాష్ట్ర శాసనసభ చేస్తున్న లెజిస్లేషన్స్ ఆచరణలో భగ్గుం చేయబడుతున్నవి. పాలనా యంత్రాంగం చేతుల్లో పోగెన్స్ లెజిస్లేషన్స్ చాలాభాగం ఖూనీ అయిపోతున్నవని మనవి చేస్తున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలోగాని లేక యీ బడ్జెట్ ప్రసంగంలోగాని, సూచనపూర్వకంగాగాని, ఛాయామాత్రంగాగాని యీ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెల్వ్ లో తీసుకరాదలచేన మార్పులను గురించి ప్రసావన లేదు. వాస్తవానికి యీనాడు యీనాడు యీ అడ్మినిస్ట్రేటివ్ సెల్వ్ లో యీ బురాక్రటిక్ సెల్వ్ లో తీవ్రమైనమార్పులు తీసుకు రాకపోతే మనం ఎంత చిత్తుకుద్దితో, దీక్షతో, పట్టుదలతో సామాజిక వ్యవస్థలో మార్పులు సాధించాలనుకున్నా, మనం అందుకు సంబంధించి ఎంతటి రాడికల్ లెజిస్లేషన్స్ ప్రవేశపెట్టినా ఆచరణలో అవి వృధా అయిపోతాయి. వాటి ఫలితాలు సామాన్య ప్రజానీకానికి అందకుండా పోతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

వివిధ పద్ధతుల క్రింద కేటాయింపులగూర్చి గౌ. మంత్రిగారు చెప్పారు. గత సంవత్సరం వేసుకున్న లక్ష్యం ముఖ్యంగా ఎల్క్విపై చేయడం, గ్రామాలకు, యితర అవసరాలకు ఎల్క్వి సీటీని అందజేయడం విషయంలో, ఎంత వేసుకున్నారు. వాటిలో ఎంతవరకు సాధించారు అనేది తెలియజేయడం అవసరం.

శ్రీ జి. రాజారాం:- ఈ సంవత్సరం 1800 గ్రామాలు తీసుకుంటామని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ వెంకటేశ్వరరావు:- 77-78లో బార్గెట్ ఎంత? అందులో ఎంత ఎచీవ్ చేశారు?

శ్రీ జి. రాజారాం:- నేను అందులో మనవిజేశాను. 77-78లో 1,500 గ్రామాలు తీసుకుందామనుకున్నాము. జనవరి నాటికి దాదాపుగా అన్నీ అయిపోయినవి. ఇంకేమైన మిగిలితే మార్చి నాటికి అయిపోతాయి. వచ్చే సం. 1800 గ్రామాలు తీసుకుంటామని స్పష్టంగా చెప్పాను.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు:- ఈ ప్రోగ్రెస్ చాలావరకు పేవరుపై మాత్రమే చూపించ బడుతున్నది. క్లస్టర్ స్కీము క్రింద ఇంప్లీమెంట్ అవుతున్న గ్రామాలు తీసుకుంటే మీరు డబ్బు విరివిగా కేటాయిస్తున్నారు తప్ప అక్కడ డిపార్టుమెంటు వివరీతంగా జాబ్బం చేసూ ఆ కార్యక్రమాలను సక్రమంగా అమలుజరపడం లేదు. చార్జ్ చేయకపోయినా చేసినట్లు, ట్రాన్స్ ఫర్మర్స్ వేసి చార్జ్ చేసినట్లుగా ప్రకటిస్తున్నారు. ప్రాప్రెక్టివ్ కన్ స్యూమర్సుకు మీటర్సు సప్లయ్ చేయడమేగాని, అలగే అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించి కూడా యాక్సు వల్గా సప్లయ్ మాత్రం జరగడం లేదు. ఈ విషయంలో అలక్ష్యంతో కూడిన అమానుషమైన వైకిరి ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారు అవలంబిస్తున్నారని నేను మీ ద్వారా మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు కంటే కూడా ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు యీవాడు కరెన్షన్ లో మించిపోయింది. ఈ కరెన్షన్ ప్రాక్టిస్ ను అప్ రూట్ చేసే కార్యక్రమం ప్రభుత్వానికేమైనా వున్నదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. అంప్లెయింట్స్ ను పరీక్షించి, చిత్త శుద్ధితో పరిష్కరించే ప్రయత్నం జరగడం లేదు.

ఇంక శ్రీశైలం విషయం. దీని నిర్మాణం చాలా చురుగ్గా సాగుతున్నది. ప్రభుత్వం వారు దీనికి చాలా ఉదారంగా డబ్బు కేటాయిస్తున్నారు. అయితే. దీనివలన వచ్చే సంవత్సరం కొన్ని గ్రామాలకు జలమైపోనున్నాయి. నీటిమునక గ్రామాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వ న్యాయం చేయడం లేదని నేను మనవిజేస్తున్నాను. కాంపెన్ సేషన్ చెలించాలి. సమాజంలో అట్టడుగునవున్న వారిజనులు దీర్ఘకాలంగా ప్రభుత్వభూమి అనుభవిస్తున్న వారువున్నారు. వారి గూర్చి కూడ ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

شری شیو لعل :- (کراوان) - ادھیکس جی - نگر حیدر آباد کے سمینڈ میں جو کمیٹیاں میونسپل ٹیکس کیلئے بنائے جاتے ہیں - اسی پرکار لینڈ سیلنگ کے سمینڈ میں بھی کچھ پرستھاؤ ہونا چاہئے - جس پرکار ۲۰۰ روپے رینٹل ویالو پر ہوز ٹیکس فری ہے - میں کہوں گا کہ اسکو ۳۰۰ روپے تک فری کرنے کا پرواتن کرنے پر وچار کرنا چاہئے -

میڈیکل کا اسپیشل بجٹ ہوتا ہے اس بجٹ سے ہمارے دیش اور خاص کر آندھرا پردیش کے لوگوں کو سمولتیں پراپت نہیں ہوتی ہیں . جب کوئی مریض

دواخانے میں پرویش کرنے جانا تو وہاں کے کرم چاریوں کو کچھ نہ کچھ دیکر اپنا کام بنانا پڑتا ہے۔ تب ہی مریض کی دیکھ بھال ہوتی ہے۔ اگر کوئی غریب مریض نہیں دے سکتا تو اسے نراش ہو کر لوٹنا پڑتا ہے۔

شہر میں آبادی کے لحاظ سے آر۔ ٹی۔ سی بسوں کی تعداد کم ہے۔ واجدہانی حیدرآباد میں اسپیشل بسیر زیادہ چلنا چاہئے جس سے لوگوں کو زیادہ سہولت مل سکے بعض جگہوں پر اور خاص طور پر پلوں بر اسٹریٹ لائینس راتوں میں نہیں ہوتے ہیں ٹیوب لائینس رہنے پر بھی وہ کام نہیں کرتے۔ اس سہیندہ میں بلدیہ اور الیکٹریسیٹی والے دھیان دیں۔

اسی طرح سے ٹرانسپورٹ کے سہیندہ میں جنی بھی ٹرانسپورٹ کم بنیاں ہیں وہ ایک جگہ نہ ہو کر شہری گلیوں میں ہیں جسکے کارن ایکسیڈینٹس ہو رہے ہیں اور میں ٹرافک پولیس کے سہیندہ میں کہونگا کہ وہ اپنے ہاتھ کرم کرنے کے سوائے ٹرافک کے اوپر دھیان نہیں دیے جسکی وجہ سے کئی لوگ ایکسیڈنٹ میں مرتے ہیں اور خاص کر جب سے سیشن چل رہا ہے میرے بھائی اوسی اور دوسرے سائیہوں نے ہمیشہ برائے شہری طرف اور مسلم بھائیوں کی طرف دھیان دلاتے رہتے ہیں۔ لیکن ہمارے یہاں ٹوٹی ویشیش استھان مسلم کا نہیں ہے ہمار دیش ہر دھرم مذہب و ملت کا ہے اور ہمارے دبتی میں مسلم ہی غریب ہو ہندو غریب نہ ہو۔ ایسا تو نہیں ہے۔ ہمیشہ پرانے شہر کی بات کرتے ہیں۔ میرے سمجھ میں نہیں آتا کہ پرانا شہر اور نیا شہر کی بات کرتے ہیں۔ میرے سمجھ میں نہیں پرانا شہر اور نیا شہر کیا ہے۔ کیوں حیدرآباد میں خاص طور پر اردو سے سہیندہ میں جوتس و خروش سے کہا جاتا ہے۔ ہمارے دیش کی بھاتسا ہندی ہے اور پرائنٹ تلگو کا ہے۔ اسکے انوسار ہندی بولنے والوں کو مکھیہ استھان ملنا چاہئے۔

انت میں میں کہونگا کہ سٹی کو زیادہ سے زیادہ پرگنی کرنے ایلئے سہولتیں دی جائیں۔ میں دو تہہ جبوڈیشری کے بارے میں بھی کہونگا کہ نیائے مانگنے جاتے ہیں تو وہاں پر گھوس خوری کا بازار گرم رہنا ہے۔ بغیر گھوس خوری کے بنا نہیں ہوتا اور ہم قسم کہا کر یہ کہتے ہیں کہ ہم جو کچھ کہتے ہیں سچ کہتے ہیں۔ اسکے برخلاف ہم جو کچھ کہتے ہیں جھوٹ کہتے ہیں جھوٹ کے سوائے کچھ نہیں کہتے اس طرح کے سلوگن پر نیائے چل رہا ہے اور نیائے استھان پر گھوس خوری گرم ہے۔ میں چاہونگا کہ ہماری سرکار اس وشئے پر دھیان دے۔ دھنیہ واد۔

*Sri Machander Rao (Secunderabad Contonment area):—
12-30 p.m. Speaker Sir, the Budget presented by the Hon'ble Finance Minister was not to the satisfaction of the poor masses, as a result of which there was disorder and disruption. The Hon'ble Minister for Finance said that the deficit will be covered by the State revenues and Central assistance and whereas the shortfalls will be made good by collection of the arcars.

The Gram Panchayat roads are maintained very badly. We are seeing in the districts that the roads which have been laid by the Gram anchayats are not properly maintained. It is because of the contracts that are being given to their own people or to the people who have influence with the authorities. Even the Minister has said that he is thinking of investing more money for the rural electrification. There is no proper maintenance of electric poles which have already been installed in many villages. Hence, the Minister has to take steps to maintain the roads properly and give guidelines for rural electrification. There should also be proper check.

The allotment of the funds for the welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes compared to the general budget is very low. It is not sufficient for the Ministry to carry on the work. The Ministers who have been given the portfolios are not being provided with proper allotments and therefore they have to be given proper allocation of funds for the development of the areas.

Even the facility for drinking water in and around the city is not satisfaction of masses. There is no water and it has to be taken up seriously by utilising Panchayat Raj funds. There should be proper supervision in this case.

The Hon'ble Chief Minister while giving the ratio for formation of the Ministry, has not given proper representation especially to the Scheduled Castes. It has to be quoted because he has ignored one section of the community.

Regarding the upliftment of the down-trodden communities as far as primary education is concerned, the single teacher schools are not properly maintained. The funds which have been allotted are not sufficient. So also, Gram Panchayats and Panchayat Samithis should be given proper funds for the development of the weaker sections. Where it is essential more facilities should be given to the Scheduled Castes and Scheduled Tribes.

గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో హరిజనులపై జరుగుతున్న అత్యాచారాల గురించి కాని అస్పృశ్యత నివారణ గురించి కాని ఏమీ చెప్పనందుకు విచారంగా ఉంది. మొన్న జరిగిన ఎన్నికలతో నా నియోజక వర్గమైన కాంటోన్మెంటు పరియాలో ఎన్నో అత్యాచారాలు జరిగాయి. పోలీసు వారి దృష్టికి తీసుకువెళ్ళి దరకాస్తులు పెట్టినప్పటికీ వారు దర్యాప్తు చేయకుండా ఉన్నారు. ఎన్నో అత్యాచారాలు జరిగాయి. వాటి ప్రూఫ్స్ తో సహా మా దరఖాస్తు కాపీలు ముఖ్యమంత్రి గారికి ఇవ్వడానికి తయారుగా ఉన్నారు, నిరుద్యోగ శృతి క్రింద షెడ్యూల్డ్ క్లాస్. షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ వారికి ఎలవన్స్ ఇస్తామని అన్నారు. దానిని ఎక్కువ చేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. రు. 75 లు. రు. 100 లు మెట్రీక్యూలేట్ను గ్రాడ్యుయేట్లకు ఇస్తే సరిపోదు. దానిని ఎక్కువ చేయాలి. ఎకనమికల్లీ బాక్ వర్కు అంటే ఆదాయం ఇంతకంటే లోపల

12-40 p.m.

అని సరైన డిఫినిషన్ చేసి వారికి కూడా ఈ సౌకర్యం చేస్తే మంచిగా ఉంటుంది. విద్యా విధానంలో కొంత మార్పు రావలసి ఉంది. ప్రాథమిక విద్యకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ పాఠశాలలు సక్రమంగా పని చేసేట్లు చూడాలి. కొన్ని హరిజనవాడలలో బడుల్లు లేవు ఎక్కడైనా ఉన్నా టీచర్లు ఉండరు. పంచాయితీ రాజ్ మేనేజిమెంటులో ఉన్న స్కూల్స్కు సూపర్వైజర్ సరిగా లేదు. వాటిని సక్రమంగా నడపాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి సీతారామయ్య (సుజాతనగర్) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటు సోషలిస్టు విధానాలకు ప్రతిబింబంగా ఉందని భావిస్తున్నాను. వ్యవసాయ రంగానికి గణనీయమైన డబ్బును కేటాయించారు. నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుకు కేటాయించిన డబ్బుతో జూను నెలాఖరుకు 44 వేల హెక్టార్లకు నీటి పారుదల సౌకర్యం కలిగిస్తామని అన్నారు. నా అనుమానం ఏమిటంటే జూన్ నెలాఖరుకే అంత మేరకు నీరు సప్లయ చేస్తారా అని. డిపార్టుమెంటు వారు త్వరిత గతినే ఆ పని పూర్తిచేసి ఆ మేరకు నీరు సప్లయ చేస్తే రైతాంగానికి ఎంతో మేలు జరుగుతుంది. పోచాంపాడు ప్రాజెక్టు విషయంలో కూడా నాకు అదే అభిప్రాయం ఉంది. ప్రభుత్వం త్వరిత గతినే ఆ పని పూర్తి చేసి రైతులకు మేలు చేసేట్లు ఉండాలి. స్వతంత్రం వచ్చిన తరువాత విద్యా రంగం గుర్తెంతగా ఏ రంగము అటుపోటులకు గురి కాలేదు. కాబట్టే మారినప్పడల్లా క్రొత్త విద్యా మంత్రి రావడం, ఆయన కొన్ని విధానాలు ప్రవేశపెట్టడం. అవి విజయవంతం కాలేదని మరొక విధానం. అది విజయవంతం కాలేదని మరొక విధానం ఇట్లా విధానాలు మారుతూ అటు విద్యార్థులకూ ఇటు ఉపాధ్యాయులకూ ఇబ్బంది కలిగిస్తూ పచ్చాయి విద్యా రంగంలో ఉన్నంత క్లిష్టదశ ఏ రంగంలోనూ లేదని సభ వారికి మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో వెనుక హెచ్ఎస్సీ అని ఉండేది. తరువాత ఇంటర్మీడియటు రెండు సంవత్సరాలు డిగ్రీ రెండు సంవత్సరాలు ఉండేది. తరువాత 12 ప్లస్ 2 విధానం ప్రవేశపెట్టారు. దానికి పార్లమెంట్ తీరిగి 11 ప్లస్ 1 ప్లస్ 2 విధానం ప్రవేశపెట్టారు 12 ప్లస్ 2 మల్టీ పర్పస్ విధానం. తరువాత మూడు సంవత్సరాలు డిగ్రీ కోర్సు. 11 వ తరగతి. 1 సంవత్సరం పి.యు.సి. తరువాత డిగ్రీ మూడు సంవత్సరాలు పెట్టారు. అది విజయవంతం కాలేదు. మల్టీపర్పస్ కోసమే కేటాయించిన డబ్బు ఎంత దుబారా ఐనదో చెప్పలేము. జిల్లాకు ఒక మల్టీ పర్పస్ స్కూలు ఇచ్చారు. అందులో వృత్తి విద్యలనే పేరుతో ఎన్నో ప్రవేశపెట్టారు. అందులో వ్యవసాయం కూడా ప్రవేశపెట్టారు. ఎద్దులను కొన్నారు, నాగళ్ళను కొన్నారు. ఎన్నడూ ఖూమిని డున్నని పాపాన పోలేదు. వేలరూపాయలతో ఎద్దులు కొని వందలకు అమ్మారు. ఎంతోనష్టం జరిగింది. ఇప్పుడు 10 ప్లస్ 2 ప్లస్ 2 విధానం నడుస్తున్నది. ఎస్.ఎస్.సి. 10 సంవత్సరాలు, ఇంటర్మీడియటు 2 సంవత్సరాలు, డిగ్రీ 3 సంవత్సరాలు. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో విద్యా విధానాన్ని పునఃపరిశీలిస్తామని చెప్పారు. చాలా సంతోషకరమైన విషయం. ఒక విధానం పెట్టడం, దానిని తీసివేస్తూండడం అనే పద్ధతి కాకుండా కొంత ఆలస్యము ఐనప్పటికీ సక్రమంగా విచారించి ఎక్స్ పర్టు కమిటీని చేర్చి విద్యా విధానాన్ని నిర్ణయించిన తరువాత పది సంవత్సరాలైనా కొనసాగేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను.

వైద్య సౌకర్యాల కోసము ప్రభుత్వము ఎప్పుడూ కూడా ఎక్కువ డబ్బు కేటాయిస్తున్నది. ప్రజాసౌకర్యార్థము ఎన్నో హాస్పిటల్స్ తెరుస్తున్నారు. డాక్టర్లను నియమిస్తున్నారు. దీనిలో ఒక చిక్కు వుంది. డాక్టర్స్ టెన్సికల్ పీపుల్ ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు అనుమతించాలని కొంతకాలము, అనుమతించకూడదని కొంతకాలము ఒక రకమైన రగడ జరుగుతోంది. అది సమస్య కానే కాదు. మానవ సేవే డాక్టర్ల లక్ష్యమై వుండాలి. సంపాదన అనేది వారి దృష్టిలో గణనీయంగా వుండకూడదు. సంపాదన ముందు పెట్టుకుంటే ప్రభుత్వము ఎంత డబ్బు కేటాయించినా ప్రజనకు జరగవలసిన వేలు జరగదు. డాక్టర్లమీద ఏవో రెస్ట్రిక్షన్స్ పెట్టి ఏదో చేయాలనుకున్నా సాధ్యపడే విషయము కాదు. డాక్టర్లు అనే వారు ఎక్స్పర్ట్స్. ప్రజాసేవ చేయాలనే ఆలోచన వారికి ఏర్పడితే తప్ప మనము ఎంత డబ్బు కేటాయించినా అది ప్రజలకు అందదు. దీన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని వైద్యశాఖామూర్తులు ఆ కాని సంగతిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. రవాణా సౌకర్యాలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ఎంత చేసినా కొరత ఏర్పడుతూనే వుంటున్నది. ఈ నాటికి కొన్ని ప్రాంతాలలో జీపులు కూడ వెళ్ళని ప్రాంతాలు వున్నాయి. దీనికి కూడ ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించినందుకు మంత్రిగారిని అభినందించక తప్పదు. డ్రింకింగ్ వాటర్. ఇది చాల పెద్ద సమస్య. కొన్ని చోట్ల రిగ్స్ వేశారు. ఒక రోజు నడుస్తుంది. 10 రోజులు చెడి పోతుంది. వాటిని బాగు చేసేవరకు మంచి నీటి సప్లయ లేదు. మా నియోజక వర్గము సుజాత్ నగర్ లో కలివారిగూడెం వుంది. అక్కడ రిగ్స్ వేశారు. 15 రోజులు నెలలో పని చేయవు. ఆ 15 రోజులు అక్కడివారు 2 మైళ్ళ దూరము పోయి నీరు తెచ్చుకోవాల్సి వుంటుంది. ఆ జిల్లా ప్రతినిధులతోను, అధికారులతోను జిల్లా కలెక్టరుగారు ఒక సమావేశము జరిపి వెంటనే ఏప్రిల్ 1 నాటికి మంచి నీటి సమస్యను పరిష్కరించకపోతే ప్రజలు చాల యిబ్బంది పడడమే కాకుండా ప్రజా ప్రతినిధులకు చాల యిబ్బంది అవుతుంది. బలహీనవర్గాల సంక్షేమం. గోజనులతోబాటు లంబాడీలను చేర్చారు. ఐటిడిఎ ద్వారా యిచ్చే డబ్బు గిరిజనులకే పరిమితమై వుంది. లంబాడీలకు అందలేదు. జి. ఓ. ఇస్కూల్ చేశారు. దానిలో క్లారిఫికేషన్ లేదు. దానిలో యాంబిగ్యుయిటీ వుంది, దానివల్ల అధికారులు లంబాడీలకు యివ్వము అంటున్నారు. బలహీనవర్గాల సంక్షేమానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించారు. ధన్యవాదాలు చెప్పవలసినదే.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధికారి, ఒక్క మంత్రిగారు కూడా ఈ హాల్ లో 12-50 p.m. లేదు. పార్లమెంటరీ సెక్రటరీలు మంత్రులు అవుతారా? వారు మంత్రులు కారని ఇటీవల రూలింగ్ కూడ వచ్చింది. ఈ చర్యను ఎవరు వింటారు, ఎవరు సమాధానము చెబుతారు.

శ్రీ బి. కృష్ణ (ఆసిఫ్ నగర్) :—నాకు చెప్పలేదు. కాన్సిల్ లో వారికి పని వుండి వుండవచ్చు.

శ్రీ యం.వి.యస్. సుబ్బారాజు (కొత్తపేట) :—వాస్తవము బయటపడింది.

శ్రీ బి. కృష్ణ :—అది కాదు. వారు చెప్పే అవసరము లేదు. పార్లమెంటరీ సెక్రటరీలు ఇక్కడ బిజినెస్ వోట్ చేసుకొంటూ వుండవచ్చును.

శ్రీ యం వి యస్. సుబ్బరాజు :—క్యాబినెట్ మంత్రిల మాదిరి వారు ప్రమాణ స్వీకారము చేసినవారు కాదు.

శ్రీ బి. కృష్ణ :—బిజినెస్ రూల్స్ ఆఫ్ ది హౌస్ ప్రకారం పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ హౌస్ లో మినిష్టరువంటివారే.

Sri S. Jaipal Reddy :— No.

Sri S. Alwar Das (Visakhapatnam I) :—Sir, 'Minister' means a Member of the Council of Ministers, a Minister of State, a Deputy Minister or a Parliamentary Secretary. He is very much a Minister here.

Chairman :—In the short title and definition it is stated that Minister' means a member of the Council of Ministers, a Minister of State, a Deputy minister or a parliamentary Secretary.

Sri M.V.S. Subbaraju :— Parliamentary Secretary has not taken oath.

Chairman :— He has taken oath in lower House.

Sri M.V.S. Subbaraju :—He is only a member of the House.

Sri S. Jaipalreddy :— The convention of the House has been the Government must be represented by a Cabinet Minister. He is not supposed to lead the Government so far as the business of the House is concerned. This has been an established, inviolable convention of the House. This only shows the scant respect that the Treasury Benches have for the dignity of the House. It is a very serious matter and there is a need for you to pull up the Government.

Chairman :— Now Sri Rajaram has come. I think the member can resume his speech.

Sri S. Jaipal Reddy :—Let the Government offer its explanation.

Chairman :—What is your explanation, Mr. Rajaram? When the member was talking here, the hon. Minister was absent from the House.

శ్రీ జి. రాజారాం :— డిజేటు గంటల కొలది జరుగుతూ వుంటుంది ఎవరో ఒక క్యాబినెట్ మంత్రి వుంటారు.

Sri S. Jaipalreddy :—We are not insisting upon the presence of the Finance Minister alone. There was no Cabinet Minister in the House.

శ్రీ జి. రాజారాం :— తమరు చూశారు. నేను 2,3 నిమిషాల క్రితమే ఇంటకు వెళ్ళాను.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— అధ్యక్ష, పెక్కికల్ గా రూల్స్ లో చెప్పినట్లు పార్లమెంటరీ సెక్రటరీ కూర్చోంటే చాలునా కాదా అనే సమస్య కాదు. బడ్జెటు పైన చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు 6 నిమిషాలు అవసరమైతే బయటకు పోవచ్చును. యిబ్బంది లేదు. కోటి కాబినెట్ మంత్రితో చెప్పి పోవచ్చు కదా. సభకు గౌరవము అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యం.వి. యన్. సుబ్బరాజు: పార్లమెంటరీ సెక్రటరీగారికి చెప్పలేదని వారు అన్నారు.

Sri G. Rajaram:—We are sorry. We will see that the Cabinet rank Minister will be here all through.

శ్రీ యం. వి. యన్. సుబ్బరాజు :—పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్వేస్టేషన్ పార్లమెంటరీ సెక్రటరీగారు కాబినెట్ మంత్రిగా ఓట్ తీసుకొనలేదు. మినిష్టర్ స్టేట్ మినిష్టర్, డెప్యూటీ మినిష్టర్ ఓట్ తీసుకుంటారు. మంత్రిగా ప్రమాణము తీసుకోని సభ్యుడవారు యిక్కడ హౌస్ లో ప్రమాణము తీసుకోవచ్చును. ఇక్కడ కాబినెట్ మంత్రిగా వరిగడించబడరు. దానిమీద సదరు రూలింగ్ యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

చైర్మన్:—ఇటువంటివి ఇకమీదట జరగవని గౌరవ సభ్యులకు చెబుతున్నాను. మంత్రి రాజరాంగారు దీన్నిగురించి చెప్పారు కనుక గౌరవ సభ్యుడు చర్చను కొనసాగించాలని చెబుతున్నాను.

శ్రీ వి.సి.కారామయ్య :—అధ్యక్ష, ఆయా జిల్లాలో కలెక్టర్లు ప్రజా 1-00 p. m. ప్రతినిధులను, అధికారులను సమూహిక పరచి డ్రింకింగ్ వాటర్ సమస్యను పరిష్కరించకపోతే ఇబ్బంది కలుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. పేద వజ్జీలకు, రైతులకు, సోపలిష్ట వ్యవస్థాపనకు కృషి చేస్తామని ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్-ఐ-వ్యాగ్గా నం చేసింది. దానికి అనుగుణంగా ఈ బడ్జెటు వుంది కనుక దీనిని బలపరచుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వి. వెంకటేశ్వర చౌదరి (చిత్తూరు) :—అధ్యక్ష, ఈ బడ్జెటు పేదవారికి, వెనుకబడిన తరగతుల వారిని, వెనుకబడిన వర్గాల వారికి అకాబన కంగా వుంటుందని మేము ఆశించాము. కాని ఇది చూచిన తరువాత నిరాశగా కన్పించింది. మనలో చాలామంది వల్లెలతో నివశించేవారు, వ్యవసాయం మీద ఎక్కువగా ఆధారపడినవారు వున్నారు. వారికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చే విధంగా బడ్జెటును రూపొందించివుంటే బాగుండేది. వ్యవసాయదారులకు, ముఖ్యంగా పంట పండించే వారికి తగినంత ఆదాయం వస్తున్నదో లేదో అనేది పరిశీలించాలి. ముఖ్యంగా చెరకు, ఇతర పంటలు పండించేవారికి కాము పండించిన దానికి సరైన ఆదాయం రాక తమ క్రింద పనిచేసే కూలీలకు జీతాలు కూడా ఇవ్వలేకుండా వున్నారు. వారి పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధవహించాలని మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమలో నీటి వనరులు చాలా తక్కువగా వున్నాయి, పెద్ద ప్రాజెక్టులు లేవు. కేనాల్స్ కూడా లేవు, చిత్తూరు జిల్లాలో మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీముల కొరకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, విద్యుచ్ఛక్తి విషయం చూస్తే గ్రామాల్లో ఒక ట్రాన్స్‌ఫార్మర్ పెట్టి ఏదో వాలుగైదు ఇండ్లకు ఒకటి రెండు పంపు సెట్లకు మాత్రమే సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. కాని మొత్తం గ్రామానికి సప్లయ చేయడం లేదు. పొల్లికి ఎక్కువ కేట్లు వసూలు చేస్తున్నారు. వ్యవసాయం చేసుకునేవారే పొల్లికి కూడా నడుపుతూ వుంటారు. వాటికి తక్కువ రేట్లకు సప్లయ చేయాలి హరిజన వాడలలో స్టీల్ లైట్స్ ఏర్పాటు చేయాలి.

ఇక, పరిశ్రమల విషయంలో చిత్తూరు జిల్లా చాలా వెనుక బడివుంది. ఎన్ని కలలో ఎన్నో వాగ్దానాలు చేశారు. అప్పటి ప్రధాన మంత్రి చిత్తూరులో పడి కోట్లతో ఒక ఇండస్ట్రీ పెడతామని ఎన్నికలలో చెప్పడం జరిగింది. వాగ్దానాలు వాగ్దానాలుగానే వుంటున్నాయి. అటువంటి ఫ్యాక్టరీ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. విద్యా విషయం చూస్తే రిగిరి కేంద్రాలలో కొత్తగా పాఠశాలలు పెడతామని చెప్పారు, సంఘమే, కాని ఉపాధ్యాయులను కూడా తగినంత మందిని నియమించాలి, విద్యార్థులకు కావలసిన వసతి సౌకర్యాలు కలుగ చేయాలి, గోడల చావడాలలో పాఠశాలలు నడవకూడదు. కేవలం పాఠశాలలు తెరవడమే కాకుండా వాటికి అవసరమైన భవనాలు, పిల్లలకు కావలసిన సౌకర్యాలు కలుగచేయాలి. కొన్ని పాఠశాలలు ఎయిడ్ తీసుకుని కూడా సరిగా పని చేయలేని స్థితిలో వున్నాయి. కొన్ని కాలేజీలు కూడా అటువంటి పరిస్థితిలోనే వున్నాయి. వాటిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకొని నడిపించాలి. చిత్తూరులో వుమెన్స్ కాలేజీ అదే పరిస్థితిలో వుంది. దాని ఆర్థిక పరిస్థితి బాగాలేదు కనుక అటువంటి వాటిని వెంటనే స్వాధీనం చేసుకోవాలి.

వైద్యానికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. కనీసం కాలూకా సెంటర్స్‌లో అయినా హాస్పిటల్‌కు బిల్డింగ్స్ కట్టి వైద్యా సౌకర్యాలు ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను.

పంచాయితీ సంస్థలలో రోడ్లకొరకు ప్రత్యేకంగా కొంత డబ్బు కేటాయించాలి. ఆ రోడ్లు బాగుచేయకపోతే బస్సులు వడవవు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రతి గ్రామానికి బస్సు సౌకర్యం కలిస్తామని చెప్పారు పంచాయితీ రోడ్లు బాగు చేయకపోతే బస్సులు నడవటం కష్టం అవుతుంది కనుక ముందుగా ఆ రోడ్లను బాగు చేయించాలి. రోడ్లు లేని గ్రామాలకు రోడ్లు వేయించాలి. ఆర్. టి. సి.కి 184 కోట్లు కేటాయించారు. ఎంత డబ్బు కేటాయించినా వాటిని సరిగా నడవకపోతే ప్రయోజనం వుండదు. బస్సులు వెడితే ఒకదాని తరువాత ఒకటి వెంటనే వెడతాయి. లేకపోతే గంటల తరబడి బస్సులు వుండవు. ప్రయాణికులు ఇబ్బంది చాలా పడుతున్నారు. చిత్తూరు బస్ స్టాండులో త్రాగటానికి మంచినీరు కూడా వుండడం లేదు. ఇక చిత్తూరు టౌన్‌లో త్రాగే నీటి పరిస్థితి చూస్తే తోలెవల్‌కు నీరు వస్తుంది కాని హై లెవల్‌లోకి నీరు ఎక్కడం లేదు, చిత్తూరులో చాలా భాగం హై లెవల్‌లో వుంది. అక్కడి వారు చాలా దూరం తోలెవల్‌కి వెళ్లి నీరు తెచ్చుకోవడం చాలా ఇబ్బందిగా వుంది కనుక ట్యాంక్స్ కట్టి అయినా సరే ఎగువ ప్రాంతం వారికి నీటి సప్లయ జరిగేటట్లు చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

పట్టణాలలో మున్సిపాలిటీవారు తగు శ్రద్ధ తీసుకోకపోవడం వల్ల డ్రైనేజ్ వర్కుస్ సరిగా లేవు. మురికి వుంటుంది. వారు శ్రద్ధ తీసుకునేట్లు చూడాలి. పట్టణాల అభివృద్ధికి కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువగా వుంది. బేక్ వర్క్ కౌన్సెన్ వారికి యిండ్ల స్థలాల పంపిణీ చేస్తామంటున్నారు. ఎక్స్ మిక్ శ్రీ బేక్ వర్క్ వారి కి యిండ్ల స్థలం పంపిణీ చేయాలి. బ్యాంకు ద్వారా లోన్స్ యిస్తున్నాము. కార్పొరేషన్లు ద్వారా మార్కెట్ మనీ యిస్తున్నామని చెబుతున్నారు. డి.పి.ఎ.సి క్రింద బ్యాంక్ లకు అప్లికేషన్స్ యిస్తే వారు సహాయంచేయడం లేదు. వైవాన్సు మినిష్టరుగారు ఆ బ్యాంకులు సహాయం చేసేట్లు చూడాలని లేకపోతే ఆ కార్య క్రమాల వల్ల పునయోగం లేదని మనవి చేస్తూ సేలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె.వి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):—అధ్యక్షా, 17వ తేదిన ఆర్థిక మంత్రి 1-10 p.m. గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెటు అన్నిరకాల బలహీనవర్గాల వారికి యితర ఆర్థికంగా వెనుకబడినవర్గాలవారిని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రవేశపెట్టినందుకు అభినందనలు. మన విధానాలకు ఆశయాలకు అనుగుణంగా అనేక సూచనలు మీ ముందు వుంచా లని భావిస్తున్నాను. ఒక ప్రత్యేక మైనటువంటి పరిస్థితులలో మనము యీ ప్రభుత్వాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ముఖ్యంగా హరిజన గిరిజన వెనుకబడిన అనేక వర్గాలవారి ఆశయాలకు అనుగుణంగా సహాయం చేయవలసిన ఆవశ్యముంది. ఇండ్ల స్థలాల గురించి చెప్పాలంటే, నెల్లూరు పట్టణం జిల్లా కేంద్రం అయినా అక్కడ హరిజనులు, గిరిజనులు, అన్ని వెనుకబడినకులాశకు చెందినవారు కనీస వసతులు లేకుండా బాధపడుతున్నారు. ఇండ్ల స్థలాలు యిచ్చిన కొద్ది మందికి టౌనుకు నాలుగైదు మైళ్ల దూరములో యిచ్చారు. ఆ యిండ్లకు కూడా అట్టరేకులు యిచ్చిన నిర్బంధంగా ఆ యిండ్లలోకి పంపడం జరుగుతుంది. ఆ యిండ్లలోకి పోతాతా లేక ఖాళీ చేయించమంటారా అని చెప్పడం జరుగుతోంది. ఆ అట్టరేకులు కాకుండా పర్మనెంటుగా డబ్బు సహాయం అయినా సీమెంటు రేకులు అయినా యిస్తే యిడ్లు కట్టుకోగలరని భావిస్తున్నాను. ఇక ముందు యిటువంటి అన్యాయం జరగకుండా చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను. రెండవది, మంచినీటి కొరత. ఎండ కాలం ప్రారంభం కాకముందే బిల్టిప్ వరీయల్ వున్న వర్క్ కుళాయిలను తీసివేయడం జరుగుతున్నది. కనీసం త్రాగేనీరు యివ్వలేని పక్ష ములో మనము చెప్పిన ఏ అంశాల మీద ప్రజలకు ఆశ వుంటుందని అడుగు తున్నాను. త్రాగే నీరుకు సంబంధించి బడ్జెటులో ఎక్కువ కేటాయంపులు చేయాలి కుగ్రామాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ లేదని, రోడ్లు లేవు అని గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్నారు. దానితో ఏకీభవిస్తాను. టౌనుకు నాలుగు మైళ్ల దూరంతో విద్యుత్తుకి సౌకర్యం లేదు. ఉన్న కాలనీలలో రోడ్లు లేవు, కరంటు లేదు. బస్సు సౌకర్యం లేదు. బస్సులు ఎక్కువ వేస్తున్నామని చెప్పినప్పటికి అందుబా లో లేవు. మంచి నీటి కొరత వుంది, రెక్క ఆడితేనే గాని డొక్క ఆడని పరిస్థితిలో వనికి పోవాలంటే సకాలములో ఉదయం సాయంత్రం బస్సు సౌకర్యం లేదు. వసులు చేసుకోలేక బాధపడుతున్నారు. నెల్లూరు అన్ని విధాల అభివృద్ధి చెందింది అనే అపోహ వుంది. అటు రాయలసీమలో గాని యిటు సర్కారులోగాని లేకుండా వుంది. మాకు పరిశ్రమలు లేవు. మాకు వున్న కొద్దిమంది భూస్వాములు, ఆర్థికంగా బాగున్నవారు నెల్లూరులో పరిశ్రమలు

పెట్టడానికి ముందుకు రావడం లేదు. రాయలసీమలో అయితే రాహితులు యిస్తున్నారు. అందుకని అక్కడ వెడుతున్నారు. నెల్లూరును కూడా రాయలసీమలో చేర్చి అనాధగ వున్న నెల్లూరును అదుకోవాలని కోరుతున్నాను. పోతే విధ్య విషయంగా సమస్యలు వున్నవి. గ్రాంటుస్ తీసుకునే మున్సిపల్ స్కూల్స్ వున్నవి, కాని అక్కడ పిల్లలకు వసతులు లేవు. స్కూల్స్ బిల్డింగు కొరకు ఎక్కువగానే తేటయించారు. నెల్లూరులోని వి.ఆర్.కళాశాల వంద సంవత్సరాల నుండి వుంది. దాని తీరుతేన్నేలు చూస్తే, విద్యా ప్రమాణాలు చూస్తే కుంటు పడి వుంది. విశ్వ విద్యాలయ గ్రాంటుస్ తీసుకుంటున్నా మామూలువారికి అందులో కనీసం సీటు రావడం లేదు. మార్కుస్ వచ్చినప్పటికీ సీటు దొరకడం లేదు. రాజీయ ప్రాబల్యం వున్నవారికి 83 మార్కులు వచ్చినా సీటు వుంటుంది. అందుచేత విద్యా ప్రమాణం తగ్గిపోయింది. దాని మీద తిరుపతి విశ్వవిద్యాలయము వారు కమిటీని చేయడం జరిగింది. విశ్వవిద్యాలయ గ్రాంటుస్ ఆ కాలేజీ తీసుకుంటున్న విషయాన్ని విద్యా మంత్రిగారు గమనించి వెంటనే ప్రభుత్వ కమిటీని పే సెక్టరమే ప్రభుత్వం దానిని స్వాధీనం చేసుకోవాలని మనసా: కోరుతున్నాను. అనేక సమస్యలు మీ దృష్టికి తీసుకురావాలని వున్నప్పటికీ నెల్లూరుకు హైద్రాబాదు నుంచి దూరమువుందో అట్ల గే మానసమస్యలు దూరముగా పోతున్నవి. ఆ సమస్యలను తెలుపుకునే అవకాశం యివ్వాలని కోరుతున్నాను. మీ వెనుకబడిన ప్రాంతములో నీటి పారుదల విషయంలో సోమశీల ముఖ్యమైనది, వెనుకబడిన ప్రాంతములలో ఆ వసతిని త్వరితగతినే విధంగా బడ్జెట్టులో వనరులు కల్పించ లేదు. దానికి ప్రాధాన్యం యిచ్చి మెట్టకాలూకాలకు వసతులు కల్పించాలన్న ఆర్థిక శాఖామార్కులను కోరుతున్నాను. చిన్న చిన్న నీటి వనరులు అయినా కావలి కాలవకు యితోధికంగా ధన సహాయం కల్పించాలని కోరుతు నెలపు తీసు కుంటున్నాను.

1 20 p. m.

(శ్రీ చెంచు లక్ష్మయ్య (లక్ష్మెట్టిపేట):—అధ్యక్షమహాశయ, నేను అదిలా బాదు జిల్లా లక్ష్మెట్టిపేట నియోజకవర్గ ప్రజా ప్రతినిధిని. అదిలాబాదు జిల్లా అంటే ఆదిమవాసులు నివసించే జిల్లా అని అందరికీ తెలుసు. గుట్టలతో దట్టమైనటువంటి అడవులతో నిండినది. ఈ జిల్లాలో ఆదిమవాసులు గోండు, నాయక్ వెనుకబడిన కమ్యూనిటీస్ సూటికి 90 మంది వుంటారు. ఈ 90 మందిని పీడించే భూస్వాములు తాలూకాకు ఒకరు వున్నారు. ఈ జిల్లాలో 4 తాలూకాలకు సంబంధించి 30 పండ్లుగా గోదావరి ఉత్తర కాలవ క్రింద కార్యక్రమం చేపట్టారు గోదవరి ఉత్తర కాలవ 40 మైళ్ల దూరములో నిర్మాణం అయినటువంటి కడం ప్రాజెక్టును కలుపు సంధి కరీంనగరం, నిజామాబాదు, అదిలాబాదును విడదీస్తూ ఖమ్మంను అభివృద్ధి చేయడానికిగాను దక్షిణ కాలవను అభివృద్ధి చేస్తున్నారు కాని గోదావరి కాలవ ఉత్తర ప్రభు దానికి ఫౌండేషను కూడా తీయలేదు. ఇం తవరకూ దానిని చేబట్టలేదు. కడం పాజెక్టు మొట్టమొదటిసారిగా 4 కోట్ల రూ. లతో నిర్మించబడింది. కట్టిన తరువాత 2 1/2 సంవత్సరాలలో అది కూలిపోయింది తరువాత 3 1/2 కోట్ల రూ.లు ఖర్చుపెట్టి పునర్నిర్మాణం చేయబడింది మొత్తం 7 1/2 కోట్ల రూ.లతో దానిని నిర్మిస్తే 15 వేల ఎకరాలకు కూడా నీరు ఇవ్వలేక పోతున్నది. దీని క్రింద 85 వేల ఎకరాల ఆయకట్టు వస్తుందని చెప్పాల్సి

మొట్టమొదట ఇన్ని ఎకరాలకు నీరు ఇస్తున్నామని రికార్డులలో వాగిసిపెట్టుకున్నారు. కాని వాస్తవంగా 15 వేల ఎకరాలకు నీరు వస్తుంది: ఆ 15 వేల ఎకరాలకు కూడా నీరు సరిగా ఇవ్వడం లేదు. దీని క్రింద బెటర్ మెంటు టాక్సు క్రింద 2 కోట్లు. లు వసూలు చేయడానికి రైతులకు నోటీసులు ఇచ్చారు. ఎకరానికి 250 రు.ల నుంచి 600 వరకు ఆదావారి భాగంగా వేయడం జరిగింది. కాని అక్కడ నాటికి నేటికీ నీరు లేదు. నీరు ఇవ్వనందున పంటలు పండలేదు. అలాగ బెటర్ మెంటు సెన్స్ కు నోటీసులు ఇవ్వడం చాలా అన్యాయం. ఘోరం. కాబట్టి ఈ బెటర్ మెంటు సెన్స్ ను వసూలు చేయడం ప్రభుత్వం వెంటనే ఆపాలి. ఈ కడెం ప్రాజెక్టును త్వరగా అభివృద్ధి చేయాలని, ఇతర సంస్థలు ఎల్.ఎమ్. బి. మొదలైన సంస్థలు ఇచ్చినటువంటి అప్పులను వసూలు చేయడం వాయిదా వేయించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను ఎల్.ఎమ్. బి. ద్వారా డెవలప్ మెంటుకు కోటి రూపాయలు అప్పుగా ఇవ్వడం జరిగింది. బంటాలు పోసి అభివృద్ధి చేయడం కోసం అప్పులు ఇచ్చారు. కాని ఆనాటినుంచి ఈ నాటివరకు పంటలు పండలేదు. దానికి నీరు రాలేదు, మెట్ట పైరులు ఎండుకు పోయాయి. అవరాధ మిత్తులు, వడ్డీలు, అన్ని పెరిగిపోయాయి. ఆ రైతులందరిని వాయిదాలు కట్టమని చెబుతు మొదలైనవి జప్తులు చేస్తున్నారు ఎల్.ఎమ్. బి: వారు. నానా హింసలు పెడుతున్నారు. స్టేట్ బ్యాంకు ఆఫ్ హైదరాబాద్ క్యాప్ తోన్ను ఇచ్చారు. దాదాపు 15 లక్షలు ఇచ్చారు. వారు ఇచ్చిన సంవత్సరం పంటలు పండలేదు. అయినా కోర్టులలో ఇ. పిలు వెలు చేసి నానా ఇక్కట్లకు గురి చేస్తున్నారు. ఇప్పటికీ 7 లక్షల రూపాయలు స్టేట్ బ్యాంకు ఆఫ్ హైదరాబాద్ వారికి చెల్లించలేదు. సొంతటిలనుంచి 150 లక్షలు ఇచ్చారు. అన్ని అప్పులు, మిత్తులు, అవరాధ మిత్తులు ఇవన్నీ వేసుకుంటే 6 ఎకరాల రైతులకు దాదాపు 20 వేల అప్పు ఈనాడు అయింది. అక్కడ నీరు ఇవ్వడం లేదు కనుక అంత త్వరగా ఆ అప్పులను వసూలు చేయడం న్యాయం కాదు అందు చేత వసూలు చేసే కార్యక్రమాన్ని ప్రభుత్వం వెంటనే ఉపసంహరించుకొని వారికి తగిన అవకాశం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ కడెం ప్రాజెక్టు క్రింద ఎ. బి. అనే రెండు జోనులు ఎర్పరిచారు. ఐ. డి. క్యాప్ కు ఇవ్వవలసిన ట్రైము లోపాల ఎ జోనువాళ్ళు నీరు ఆక్రమంగా తీసుకొని ఐ. డి. క్యాప్ కు రాకుండా చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వనికి తెలిసి కూడా తగిన చర్య తీసుకోవడం లేదు. ఈ జిల్లాలో భూసంస్కరణ మూలంగా పెద్దగా వచ్చిన భూమి ఏమీ లేదు. పెద్ద భూస్వాములు కుక్క, పిల్లి ఎలక పేర రికార్డు మార్పించుకొని లాండు సీలింగులో భూములు పోకుండా చేసుకున్నారు. భానాపూరు తాలూకా తహశీల్దారును ఈ విషయంలో సస్పెండు చేయడం జరిగింది. చెన్నూరులో కూడా అలాగే జరిగింది. అటువంటి ఎంక్వయిరిలు పెట్టించి నిజానిజాలు తెలుసుకొని అటువంటి వ్యక్తులకు శిక్షించాలని కోరుతున్నాను. లక్నెట్టిపేట తాలూకాలోని మంచీరాలలో 87వ సర్వే నెంబరులో పోరంబోకు లాండు ఉంది. దాదాపు 120 ఎకరాలు ఉంది ఈ 120 ఎకరాలు పెద్ద భూస్వాముల చేతులలో ఉంది. వారి ఇంకకు అనుకొని 7, 12, ఎకరాల చొప్పున

ఉంది. ఇది గవర్నమెంటు ఖూమి. ఈ ఖూమిని ప్రభుత్వం తీసుకోని ఇట్లు లేని వారికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. దీనిని గురించి రిలే హాంగర్ స్ట్రయిక్కు కూడా జరిగాయి. ఈ సమస్య గవర్నమెంటు లెవెల్ ఉంది. దానిని త్వరగా నిర్ణయించి పేద ప్రజలకు వచ్చేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. గుంటన్నర ఖూమిలో గృహ నిర్మాణాలు చేయడం బాగుండలేదు. దానిని 5 గుంటల నుంచి 15 గుంటలకు పెంచి వారు ఇళ్లుకట్టు కొనడానికి 500 రు.లు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. లక్ష్మిపేట తాలూకాలో రోటీగూడెం గ్రామంలో వారిజనుల ఖూములు తీసుకోని వారిజనులకు ఇళ్లు కట్టించడం జరిగింది. అది గ్రామానికి దాదాపు 1 1/2 మైళ్ళ దూరముంది. ఈనాటికి ఆకట్టించిన యిళ్ళలో మన్యులు నివసించడం లేదు. కప్పలు ఇంతవరకు కప్పలేదు. రికార్డు పూర్వకంగా ఇళ్లు అయినాయని ఉంది. కాంట్రాక్టరు డబ్బు తీసుకోవడం జరిగింది. కట్టిన ఇళ్లు ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఈ విషయం కలెక్టరుకు చెబితే ఏమి చర్య తీసుకోలేదు. వారిజనుని దగ్గర తీసుకున్న ఖూమి ఏ నేపథ్యంగా అయినా వారిజనునికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఆ ఇళ్ళలో వారిజనులు ఉండేట్లు చూడాలని కూడా కోరుతున్నాను. ఈ జిల్లాలో దాదాపు 150 గ్రామాలలో నీటి సరఫరా లేదు. ఆచ్చట బోరింగు ద్వారా వెంటనే నీటి సరఫరా చేయించాలని కోరుతున్నాను. ఈ జిల్లాలో బంజరు ఖూములు కూడా ఎక్కవగా ఉన్నాయి. పెద్ద ఖూస్యాములకు అనుకోని ఉన్నాయి. వాటిని పేదలకు పంచేట్లు చూడాలి. బోరంబోకులు పేదలకు ఇచ్చినట్లు సర్టిఫికేట్లు ఇచ్చారు కాని వాస్తవంగా ఈ ఖూమిని వారికి స్వాధీనం చేయలేదు. మేము అనేకసార్లు కలెక్టరుకు మనవిచేస్తాము. వారు తొందరగా చేస్తాము అంటున్నారు కాని వాస్తవంగా ఆ ఖూమిని సర్టిఫికేట్ హోల్డర్స్కు ఇవ్వడం జరగలేదు. పేదవారు కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి దున్ను కొనటున్నటువంటి బంజరు ఖూములకే ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు తీసుకోవడం జరిగింది. వారు చాలా సార్లు త్రేలుకు పోవడం కూడా జరిగింది. ఖానాపురం తాలూకాలోని గుడిగుండ, రోడ్డంబండ మొదలైన గ్రామాలలో జరిగింది. నీటి గురించి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోని ఆటవంటి ఖూములను వారికి ఇచ్చేట్లు చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair).

ANNOUNCEMENT

re : Joining of some Members in Congress (I) Party

Mr Speaker :- "I am to announce to the House that I have received letters from the following members informing that they have joined the Legislature Congress Party (I)

1. Sri N. Yathiraja Rao
2. Sri J. Janardhan Reddy
3. Sri Pilli Appa Rao
4. Smt. M. N. Vijayalakshmi Devi
5. Sri C. Raja Narasimha
6. Sri K. V. Keshavulu

Announcement :

21st March, 1978 289

re : Joining of some Members in
Congress (I) Party.

7. Sri K. Ramu Naidu
8. Sri R. Ramalinga Raju
9. Sri Pydi Srirama Murthy
10. Sri K. A. N. Bhuktha
11. Sri P. Jagan Naik
12. Smt. K. Prabhavatamma
13. Sri C. Surender Reddy
14. Sri K. Bapi Reddy
15. Sri Y.S. Rajasekhare Reddy

I have also received a communication from the Leader of the Andhra Pradesh Legislature Congress party (I) informing that the above members have been admitted into the Legislature Congress party (I)". Therefore they will be allotted seats along with the Congress party (I) Members.

Mr. Speaker: Now the House stands adjourned till 8-30 a.m. 1.30 p.m. to-morrow.

(The House then adjourned to meet again at 8.30 a. m. on Wednesday the 22nd March, 1978.)